74 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 27. AVGUSTA 2021

Leto LXXIV, št. 68, cena 2,00 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Iščejo kupca za žirovsko Alpino

Družba za upravljanje terjatev bank (DUTB) je začela postopek prodaje stoodstotnega lastniškega deleža in vseh svojih terjatev do družbe Alpina iz Žirov.

Mateja Rant

Žiri – Kot so v DUTB v ponedeljek objavili na svoji spletni strani, se je začel postopek prodaje stoodstotnega lastniškega deleža in vseh terjatev, ki jih je za 28 milijonov evrov, do družbe Alpina. Ocenili so namreč, da je tako z vidika poslovanja družbe kot tržnih razmer čas za prodajo družbe Alpina primeren, saj je DUTB kot finančni lastnik naredil vse, kar je v njegovi pristojnosti, da se je družba sanirala in stabilizirala, so pojasnili. »Verjamemo, da bo Alpina razvoj lahko nadaljevala s strateškim lastnikom.«

V DUTB so razložili, da v zadnjem letu zaznavajo povečan interes investitorjev iz panoge, medtem ko je interes finančnih investitorjev stalno prisoten. »Prednostno bo DUTB iskal strateškega kupca, ki bo prepoznal vrednost blagovnih znamk in razvojni potencial družbe Alpina, s ciljem maksimiranja kupnine za DUTB.« Za STA pa so ob tem še pojasnili, da bo ustrezen novi lastnik lahko družbi in skupini zagotovil dostop do novih trgov in prodajnih kanalov ter boljšo pogajalsko pozicijo do dobaviteljev in večjih kupcev. Obenem bi lahko zagotovil optimizacijo programov, proizvodnih lokacij in zmogljivosti, neodvisno od lokalnega okolja. Časnik Delo pa navaja neuradne informacije, da so interes za nakup doslej izrazili strateški kupci iz tujine, ki se ukvarjajo s proizvodnjo športne obutve, ter domači vlagatelji, ki niso iz panoge.

V Alpini začetka prodaje niso želeli komentirati.

▸ 7. stran

DUTB je začel postopek prodaje stoodstotnega lastniškega deleža in vseh svojih terjatev do družbe Alpina iz Žirov. Fotografija je simbolična. / Foto: Tina Dokl

Investicija v čistejše okolje

Septembra se bo začel drugi največji projekt v zgodovini občine Tržič, dograditev manjkajoče infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v aglomeraciji Tržič. Občina je zanj pridobila sofinanciranje, skupna vrednost projekta pa je več kot osem milijonov evrov.

Suzana P. Kovačič

Tržič – V torek sta pogodbo pred začetkom del podpisala župan Občine Tržič Borut Sajovic in direktor podjetja Riko Janez Škrabec. Podpisnika pogodbe pričakujeta, da bodo prvi stroji na terenu zabrneli že čez približno mesec dni, projekt pa bo zaključen v dveh letih.

»Z dokončanjem projekta bo tržiško okolje čistejše, življenje občanov pa boljše. Dvanajst kilometrov novih kanalizacijskih sistemov, šest kilometrov vodovoda, pet kilometrov novih cest in pločnikov govorijo sami zase. Projekt bo imel direkten učinek na dva tisoč ljudi, ki jih na novo priključujemo na sistem v centralni aglomeraciji, posredni učinek pa na 15 tisoč občanov,« je povedal župan Sajovic. »Zaupanje v podjetje Riko in njegove podizvajalce je veliko. Prepričan sem, da bomo zmogli in projekt realizirali po načrtih. Številke so visoke. Kot dobri gospodarji smo nekaj privarčevali, tako da se v prvem letu ne bo treba zadolževati, v naslednjih dveh letih pa si bomo pomagali z najemom kredita. Za en evro kredita nam bo uspelo pridobiti dva evra iz Bruslja; 22 gradbenih dovoljenj, 34 odsekov, šest direktno vključenih krajevnih skupnosti, dve naporni leti. Na koncu pa veliko zadovoljstvo,« je poudaril župan Sajovic.

»Pričakujem, da bomo pri ljudeh naleteli na razumevanje,« je povedal Janez Škrabec, direktor podjetja Riko. Pomen projekta vidi v skrbi za čim večjo kvaliteto življenja v Evropi. »Evropa mora biti še naprej tako privlačna za cel svet, to pa bomo zagotovo dosegli z zeleno transformacijo. Tudi ta projekt je povsem v sozvočju z zeleno agendo.

▸ 3. stran

Šolski glas

od 9. do 17. strani

- Pripravljeni na novo šolsko leto
- Z vozovnico Slovenija po vsej Sloveniji

AKTUALNO

V Kranju za plezalni center

V Kranju, kjer so zaradi neustreznosti Dvorane Zlato polje izgubili licenco za organizacijo tekem svetovnega pokala v plezanju, načrtujejo gradnjo nacionalnega plezalnega centra. Želijo si, da bi se gradnja začela leta 2023.

3

GORENJSKA

Na makadamske ceste za milijon evrov asfalta

Občina Kamnik bo v teh dneh začela sanacijo trinajstih makadamskih cestnih odsekov, hkrati pa objavila razpis za sanacijo petih dotrajanih asfaltnih cest. Neasfaltiranih cest je v občini še približno devetdeset.

5

GG+

Navdušuje ga svoboda razmišljanja

Andraž Maier iz Ljubnega, študent tretjega letnika matematike Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani, si je na matematični olimpijadi v konkurenci skoraj šeststo tekmovalcev priračunal drugo nagrado.

24

ZADNJA

Risji podmladek v gozdovih Jelovice

Risinja Aida, ki so jo spomladi skupaj s še štirimi risi iz Romunije in Slovaške naselili na Gorenjskem, ima tri mladiče. Opazili sta jih pohodnici, ki sta samico s podmladkom na Jelovici tudi fotografirali.

32

VREME

Danes se bo delno zjasnilo. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo oblačno, zlasti popoldne bodo še krajevne plohe.

10/19 °C

jutri: spremenljivo oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

V Preddvoru že četrti festival prostih oblik

Na nedavno obnovljenem gradu Dvor v središču Preddvora bodo 10. septembra ob 19.30 ljubitelji svobodnih oblik različnih glasbenih in umetniških praks lahko ponovno uživali v improvizirani glasbi in eksperimentalni zvočnosti. Četrti Mednarodni festival Free Forms bo tokrat postregel še z novostjo, ki na prizorišče odrskega dogajanja vrača komponirano elektroakustično glasbo, ki v svoji strukturi kot enakovreden element upošteva tudi improvizacijo. Na festivalu bodo nastopili umetniki iz Avstrije, Hrvaške, Slovenije in Tajvana. Več informacij je na voljo na spletni strani www.freeforms-preddvor.si.

Foto: Sučan Stone

Boštjan Perovšek, programski vodja festivala Free Forms

Dvema naročnikoma Gorenjskega glasa bomo podarili po dve vstopnici za voden ogled gradu Dvor v Preddvoru, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Kako bi po slovensko rekli festivalu Free Forms? Odgovore pošljite do petka, 3. septembra 2021, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 20. avgusta, prejme dve vstopnici za koncert na Gorenjski plaži v Tržiču Špela Marinšek iz Podnarta. Nagrajenki čestitamo!

Začutil skrb za sočloveka

Mestno občino Kranj je v sredo obiskal Peter Svetina, varuh človekovih pravic RS. S kranjskim županom Matjažem Rakovcem sta govorila o aktualnih izzivih ter o tesnejšem sodelovanju varuha z občino in lokalnimi nevladnimi organizacijami, katerih delovanje se nanaša na njegovo področje dela.

Maša Likosar

Varuh človekovih pravic RS Peter Svetina je med obiskom kranjske občine obiskal tudi Dom upokojencev Kranj, kjer se je pogovarjal z direktorico Nadjo Gantar. / Foto: Primož Pičulin

Kranj – Varuh človekovih pravic RS Peter Svetina se je seznanil z delovanjem občinske uprave in uresničevanjem človekovih pravic v mestni občini Kranj (MOK). Ob tem je kranjski župan Matjaž Rakovec poudaril problem, ki se pojavlja v zadnjem času, in sicer zvočno onesnaževanje kot posledica bližine letališča. »Letalske poti so se skrajšale in vodijo nad naselji kranjske občine, kar povzroča hrup. Občina nam bo poslala pobudo na to temo, ki jo bomo v nadaljevanju obravnavali,« je povedal Svetina in dodal: »Pri Varuhu človekovih pravic trenutno ne obravnavamo nobene omembe vredne problematike z Mestno občino Kranj. Razmišljali pa smo o načinih, kako občanom še bolj približati naše delo.«

Po srečanju z županom je Svetina obiskal Materinski dom Gorenjske, kjer so mu predstavili delovanje programov v društvu – Varna hiša Gorenjske, Materinski dom Gorenjske in CIS – Center za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja na Gorenjskem, problematiko na področju družinskega nasilja in socialno problematiko uporabnic in njihovih otrok, ki so vključeni v programe društva. Poudarili so pomen kontinuirane terapevtske obravnave otrok, ki so žrtve oziroma priče družinskega nasilja. Varuh je med drugim povedal, da si prizadeva, da se uredi zakonodaja na področju psihoterapije, da bi posamezniki v stiski dobili ustrezno pomoč. »Otroci so razpeti med staršema in kot taki žrtve, ki najbolj trpijo. Otrokova korist in uresničevanje njihovih pravic sta eden izmed naših največjih interesov, zanje skrbi namestnik, ki je odgovoren za varovanje otrokovih pravic,« je še pojasnil Svetina.

Obiskal je tudi Dom upokojencev Kranj, kjer je spregovoril z vodstvom, strokovnimi sodelavci in uporabniki, ki so dejali, da se tu dobro počutijo. »V domu pozornost usmerjajo k temu, da starostnikom s svojimi storitvami omogočijo, da čim dlje bivajo v domačem okolju in je vključitev v institucionalno varstvo tista končna faza, ko jim doma ne morejo več nuditi oskrbe za varno in zdravo življenje,« je strnil Svetina.

V kranjskem domu upokojencev trenutno nimajo okužbe, varuhu pa so predstavili tudi podatke o precepljenosti, kjer so zelo uspešni. Direktorica doma Nadja Gantar je še pojasnila, da se pripravljajo na obetajoči se četrti epidemični val, pri čemer imajo izdelan krizni načrt in urejene prostore za t. i. sivo cono. »Predvsem nam je pomembno, da je naš kader dobro usposobljen za primer, če se stanje poslabša. Apeliram pa na vse svojce, da ob obisku spoštujejo pogoj PCT, saj je naš največji strah, da se okužba v zavod vnese od zunaj,« je dejala direktorica.

Da so v domovih opravili izjemno delo, ki ga morda ne znamo vrednotiti, je še poudaril varuh. »Zagotovo je ena izmed nalog države zagotoviti pošteno plačilo za medicinski in negovalni kader, ki je podplačan. Urediti je treba tudi standarde in normative na tem področju,« je še dodal Svetina, ki je obisk v MOK ocenil kot uspešen. »Med obiskom Kranja sem se srečal z ljudmi, pri katerih sem začutil, da jim je mar za sočloveka, kar me navdaja z optimizmom.«

Več kot sto hospitaliziranih covidnih bolnikov

Število potrjenih novih okužb s koronavirusom se je povzpelo čez petsto v enem dnevu. Včeraj je bilo hospitaliziranih sto pet covidnih bolnikov. Na Kliniki Golnik se jih je zdravilo štirinajst. Udeleženci športno-rekreativnih dejavnosti v zaprtih prostorih bodo po novem morali izpolnjevati pogoj PCT.

Suzana P. Kovačič

Ljubljana, Golnik, Škofja Loka – Epidemija covida-19 v državi narašča s podvojitvenim časom približno trinajst dni, ki naj bi se v septembru močno skrajšal, je zadnja projekcija Instituta Jožef Stefan. Po kriterijih Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni bomo v rdečo fazo prišli predvidoma že jutri. Vodja svetovalne skupine za covid-19 dr. Mateja Logar je povedala, da se obeta sprememba semaforja vladnih ukrepov, glavni kriterij pa bo zasedenost bolniških postelj. Hospitaliziranih je bilo včeraj 105 covidnih bolnikov, od tega 18 v intenzivni negi.

Klinika Golnik je znova covidna bolnišnica, kjer so po včerajšnjih jutranjih podatkih zdravili 14 covidnih bolnikov, nihče pa ni potreboval intenzivne nege. Kot so povedali na Kliniki, je povprečna starost teh bolnikov šestdeset let, dva med njimi sta bila cepljena proti covidu-19, vendar imata pridružene druge hude bolezni.

Vlada podaljšala večino ukrepov

V sredo so v državi potrdili 509 novih okužb s koronavirusom ob opravljenih 2932 PCR-testih. Sedemdnevno povprečje okužb je naraslo na 363. Število aktivnih okužb je več kot 4000. Vlada je podaljšala večino obstoječih ukrepov do vključno 5. septembra. Po novem pa bodo morali vsi udeleženci športno-rekreativnih dejavnosti v zaprtih prostorih, ki so starejši od 15 let, izpolnjevati pogoj PCT. Obveznost tedenskega testiranja je predvidena tudi za študente, teste zanje bo financiral državni proračun. Med upravičence do brezplačnega testiranja so dodani osebni asistenti in poklicni gasilci.

Cepili bodo v Gorenji vasi

Prihodnjo sredo od 14. do 16. ure bo mobilna enota Zdravstvenega doma (ZD) Škofja Loka cepila v Sokolskem domu v Gorenji vasi. Na voljo bodo cepiva Pfizer, Janssen in AstraZeneca. Precepljenost je v občini Gorenja vas - Poljane po podatkih NIJZ med najnižjimi na Gorenjskem, delež cepljenih z vsemi odmerki je bil včeraj 38,8 odstotka. Slabša precepljenost, 35,2-odstotna, je samo v občini Kranjska Gora. Najboljša precepljenost je v občini Jezersko z 48,3-odstotnim deležem polno cepljenih, sledita občini Preddvor in Gorje, obe s 45,2-odstotnim deležem polno cepljenih.

Cepljenje v Škofji Loki

V Škofji Loki so imeli včeraj odprti termin cepljenja, v slabih treh urah se je cepilo 122 ljudi, kar je bilo pod pričakovanji. Delež polno cepljenih v tej občini je 43,2 odstotka. Iz Službe za odnose z javnostmi ZD Škofja Loka so sporočili, da se odslej vsa testiranja na covid-19 s hitrimi antigenskimi testi izvajajo v covidni ambulanti ZD Škofja Loka, v prostorih Turistično-informacijskega centra Škofja Loka ostaja na voljo sobotni termin. V ZD Škofja Loka testirajo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 10. do 14. ure, v TIC-u pa ob sobotah od 9. do 12. ure.

Testiranje in cepljenje v Naklem to nedeljo

Hitri testi niso več brezplačni za vse. Cena v Osnovnem zdravstvu Gorenjske je 12 evrov.

Hitre teste v Domu Janeza Filipiča v Naklem izvaja Zdravstveni zavod Zdravje, do nadaljnjega vsako nedeljo od 8. do 12. ure. Tudi pri njih je cena hitrega testa za tiste, ki morajo ta strošek poravnati, 12 evrov.

Mobilna enota ZD Kranj je v nakelski ambulanti pred nedavnim izvedla odprto cepljenje, cepilo se je 139 ljudi. Cepljenje v Naklem brez naročanja izvaja tudi Zdravstveni zavod Zdravje ob nedeljah v terminu in na lokaciji hitrega testiranja. Domači župan Ivan Meglič je povedal, da bosta to nedeljo na voljo cepivi Pfizer in Janssen.

V ZD Tržič je bila na odprtih cepljenjih nizka udeležba, v sredo 53, včeraj 62.

V Kranju za plezalni center

V Kranju, kjer so zaradi neustreznosti Dvorane Zlato polje izgubili licenco za organizacijo tekem svetovnega pokala v plezanju, načrtujejo gradnjo nacionalnega plezalnega centra.

Simon Šubic

Kranj – Kranj letos izjemoma znova gosti tekmo svetovnega pokala v športnem plezanju (3. in 4. septembra), čeprav je organizacijo tradicionalnega plezalnega spektakla pred dvema letoma že izgubil. Mednarodna zveza za športno plezanje (IFSC) je namreč pred dvema letoma zaradi neustreznosti Dvorane Zlato polje in njene plezalne stene organizatorjem odvzela licenco za prirejanje tekmovanja, ki so ga na pobudo Toma Česna prvič organizirali že leta 1996. Planinska zveza Slovenije je tako lani nameravala tekmovanje izpeljati v Ljubljani, ki pa je odpadlo zaradi epidemije novega koronavirusa. Prav ukrepi zaradi epidemije so tudi razlog, da se tekma letos spet seli na tradicionalno prizorišče, s čimer se je strinjal tudi IFSC. Najem ljubljanskih Stožic bi bil namreč zaradi omejenega števila navijačev prevelik finančni zalogaj. A v Kranju se na epidemijo ne bodo mogli večno zanašati, zato že vodijo aktivnosti za gradnjo nacionalnega plezalnega centra z večnamensko športno dvorano.

Nacionalni plezalni center bi v Kranju najraje gradili v javno-zasebnem partnerstvu. / Foto: MOK

Na Mestni občini Kranj (MOK) so pojasnili, da bo plezalni center namenjen vrhunskim in rekreativnim športnikom, tudi šolam, v njem pa bi lahko organizirali tudi tekmovanja na najvišji ravni. »Nova dvorana bo imela stene za vse tri discipline v športnem plezanju (težavnost, balvani, hitrost), uporabna pa bo tudi za druge športe, saj bo imela ob plezalnih stenah še vadbeni del za košarko, odbojko, rokomet in dvoranski nogomet, kjer bi lahko prirejali tudi reprezentančne in ligaške tekme v teh športih,« so pojasnili. Nacionalni plezalni center bi vseboval tudi manjši dvorani za karate (s tatamijem) in fitnes, kavarno in muzejsko-izobraževalni del na področju športa in kulture, so dodali.

V MOK so razložili, da pripravljajo spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta Zlato polje, kar bo omogočilo boljšo izrabo prostora in umestitev načrtovanega objekta. Narejen je že tudi idejni koncept prostorske umestitve; center bo stal med Gimnazijo Franceta Prešerna in Osnovno šolo Helene Puhar. Finančne in terminske konstrukcije projekta trenutno še ne morejo napovedati, se pa nagibajo k javno-zasebnemu partnerstvu. Želijo pa si, da bi se gradnja, ki naj bi trajala približno leto dni, lahko začela leta 2023.

Po besedah župana Matjaža Rakovca si Kranj zasluži nacionalni plezalni center, ker ima v Sloveniji najbogatejšo zgodovino alpinizma in športnega plezanja ter najdaljšo tradicijo organizacije tekem za svetovni pokal v plezanju, obenem pa se ponaša z vrhunskimi in številnimi mladimi talentiranimi plezalci. »V Kranju lahko vzpostavimo in nudimo pogoje, da postanemo center športnega plezanja v državi in širši regiji in se s tem še utrdimo na svetovnem zemljevidu. Smo pa in bomo aktivni tudi na področju ostalih športov, kjer ima Kranj prav tako bogato zgodovino. Delali bomo na tem, da Kranj (p)ostane mesto športa,« je poudaril.

Investicija v čistejše okolje

1. stran

Zelena agenda bo omogočila, da bodo naše vode čistejše, da bo naše življenje čim bolj zdravo,« je v imenu izvajalca del povedal direktor Škrabec in poudaril, da smo največ te zelene transformacije v minulih desetih letih uresničili s pomočjo kohezijskih sredstev Evrope.

Prvi del operacije, načrtovanje, pridobivanje soglasij in dovoljenj ter ustreznega financiranja je potekal več let. Namen investicije, za katero se pogovorno uporablja okrajšava DRR2, je dograditev manjkajoče infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode na območju aglomeracije Tržič, ki spada med območja poselitve, ki so obremenjena z več kot deset tisoč populacijskimi enotami. »Po zaključku operacije bo v aglomeraciji Tržič dosežena 98,77-odstotna priključenost na enoten kanalizacijski sistem, ki se zaključuje s Centralno čistilno napravo Tržič,« je sklenil župan.

Poleg operativnih so strateški cilji operacije zmanjšanje emisij v vode iz komunalnih virov onesnaženja, višja stopnja zaščite porečja Save in usposobitev kanalizacijskega sistema v njenem porečju skladno z okoljskimi zahtevami ter izboljšanje stanja komunalne infrastrukture.

Pogodbo sta podpisala župan Občine Tržič Borut Sajovic in direktor podjetja Riko Janez Škrabec. / Foto: Tina Dokl

Po zaključku operacije bo v aglomeraciji Tržič dosežena 98,77-odstotna priključenost na enoten kanalizacijski sistem, ki se zaključuje s Centralno čistilno napravo Tržič.

Operacijo delno sofinancira EU iz Kohezijskega sklada v višini 2.463.609,17 evra, državni proračun pa v višini 434.754,56 evra. Preostala sredstva bo zagotovila Občina Tržič iz proračuna. Z izbranim izvajalcem gradbeno-obrtniških del je sklenjena pogodba v višini skoraj sedem milijonov evrov z vključenim DDV, skupna vrednost operacije pa je več kot osem milijonov evrov.

k

KOMENTAR
Mateja Rant

Magične tri črke

V zadnjem obdobju se veliko govori o pogoju PCT, za katerim se skrivajo besede prebolevniki, cepljeni, testirani. Omenja se ga kot magično geslo, ki nam odpira vrata restavracij, kulturnih ustanov, športnih dvoran ... in kot kaže tudi šol, vsaj za starejše učence in dijake ter zaposlene v šolah. To nam daje neke vrste zagotovilo, da vstopamo v varno okolje, kar po več kot letu dni življenja z epidemijo številni pogrešamo. In vzbuja upanje, da bi letošnje šolsko leto učenci in dijaki vendarle preživeli v šolskih prostorih namesto za domačimi računalniškimi zasloni.

Zato je toliko težje razumeti odpor nekaterih učiteljev tako do cepljenja kot testiranja, če res mislijo iskreno, ko pravijo, da si tudi sami želijo, da bi šolsko leto izpeljali v učilnicah. In pri tem so jim popustili tudi pristojni na ministrstvih za izobraževanje in za zdravje, saj bo namesto PCT v šolah očitno obveljal PCS – učitelji naj bi se tako kot učenci višjih razredov in dijaki samotestirali doma. Saj je lepo in pravilno, da zaupamo učiteljem, ampak ob tem se mi nehote poraja vprašanje: ali so torej obiskovalci raznih prireditev manj zaupanja vredni, če bodo morali na vhodu v prireditveni prostor svojo neokuženost dokazovati z rezultati plačljivega testa? Ne bi torej tudi v tem primeru 'gradili na zaupanju' in bi ob vhodu zgolj podpisali izjavo, da niso okuženi?

Zanimivo je tudi, da se v povezavi z začetkom pouka v šolah govori predvsem o testiranju, malo ali skoraj nič pa o cepljenju. In to ne otrok, da ne bo pomote. Marsikdo me kot zagovornico cepljenja sprašuje, ali se bo torej cepil tudi sin, ki bo v prihodnjem šolskem letu obiskoval deveti razred. In jim povsem jasno povem, da o tem za zdaj niti nočem razmišljati; pa ne zato, ker ne bi zaupala cepivu, ampak ker po mojem mnenju ne smejo biti otroci tisti, ki naj bi 'reševali jesen' in ohranjali odprte šole. Kot vemo, niso bili nikoli otroci tisti, ki bi v času, ko so bolnišnice pokale po šivih, polnili bolniške postelje. Zato se mi zdi od odraslih skrajno neodgovorno, če pričakujejo, da bodo spet otroci tisti, ki bodo morali plačati najvišjo ceno, da bomo zaščitili starejše. Moralo bi biti ravno obratno – če so mladi v času, ko ni bilo na voljo cepiv, s katerimi bi se zaščitili pred boleznijo, izkazali solidarnost s starejšimi, ko so ostali doma, je zdaj čas, da jim starejši s cepljenjem to uslugo vrnejo. Z visoko precepljenostjo odraslih bi pred morebitnimi okužbami zaščitili tudi otroke. Se samo meni zdi, da je to tako preprosto? Da pač zaupamo znanosti, ki nas je s pomočjo cepiv odrešila že marsikatere nalezljive bolezni in bi nas lahko tudi te?

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Urša Peternel

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Maša Likosar, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 2,00 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Županov dan zdravja

Na prireditvi, ki jo v Bohinju vsako leto pripravijo v sklopu občinskega praznika, so podelili častne znake Občine Bohinj ter priznanja vlade in uprave za zaščito in reševanje tistim posameznikom in organizacijam, ki so se posebno izkazali v boju proti širitvi epidemije ter skrbi za zdravje in varnost občanov nasploh.

Župan Jože Sodja s prejemniki priznanj vlade, uprave za zaščito in reševanje ter častnih znakov Občine Bohinj

Marjana Ahačič

Bohinjska Bistrica – V Bohinju že nekaj let v okviru občinskega praznika organizirajo tudi Županov dan zdravja, prireditev, namenjeno promociji zdravja. Vsako leto se posvetijo drugi aktualni temi, letos tako z aktivnostmi oziroma delavnicami, ki sta jih pripravila Društvo upokojencev Bohinjska Bistrica in društvo Invalid Bohinj, pozornost posvečajo duševnemu zdravju, s povabilom strokovnjakov Nacionalnega inštituta za javno zdravje pa tudi spodbujanju cepljenja.

Spominske znake vlade za požrtvovalnost v boju proti covidu-19 so prejeli: Robert Jensterle, Društvo upokojencev Bohinjska Bistrica, Lucija Dobravec Odar, Ivana Lapajne, Mihela Odar, Matic Urbanc, Silvo Režek in Srečko Čemažar. Prostovoljno gasilsko društvo Srednja vas v Bohinju je ob 120-letnici delovanja prejelo zlato priznanje Uprave RS za zaščito in reševanje, posthumno so zlati znak Civilne zaščite podelili tudi Francu Kramarju, nekdanjemu poslancu državnega zbora in dolgoletnemu županu Bohinja. Marjan Cvetek Je prejel bronasto priznanje, PGD Bohinjska Češnjica in PGD Stara Fužina pa srebrni priznanji Uprave RS za zaščito in reševanje.

Župan Jože Sodja je podelil tudi tri priznanja Občine Bohinj. Častni znak občine so prejeli Zdravstveni dom Bohinj za prizadevanja in uspešno izvedbo cepljenja proti covidu-19, dolgoletni direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske Jože Veternik za prizadevanja in pomoč pri ohranitvi zdravstvenega doma v Bohinju ter podporo stalnemu izboljševanju standarda zdravstvenih storitev v občini, in Civilna zaščita Občine Bohinj za hiter, učinkovit in organiziran odziv na krizno situacijo, ki jo je povzročila epidemija koronavirusne bolezni.

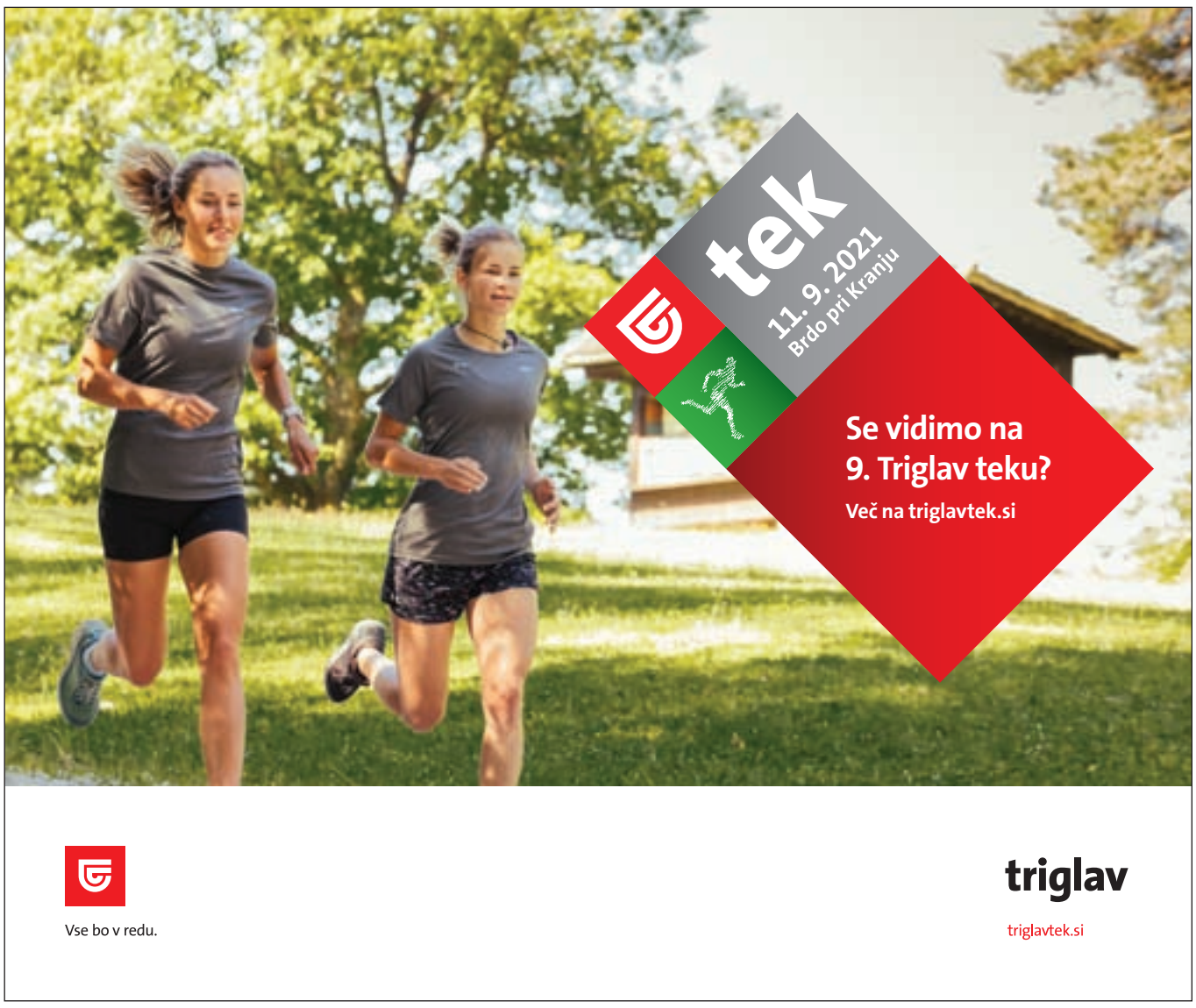

Arhitekturni natečaj za obnovo šole

Za projekt prenove in dozidave Srednje šole Jesenice je razpisan arhitekturni natečaj. Najboljšo arhitekturno rešitev naj bi izbrali do konca novembra, več kot petnajst milijonov evrov vredno celovito prenovo kompleksa šole pa naj bi začeli prihodnje leto.

Urša Peternel

Jesenice – Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije je objavila javni projektni natečaj za izbiro strokovno najprimernejše rešitve za projekt prenove in dozidave Srednje šole Jesenice z zunanjo ureditvijo.

Prenova kompleksa Srednje šole Jesenice bo izziv za arhitekturno stroko.

»Predmet natečaja je ureditev kompleksa šole, na katerem so obstoječi trije samostojni objekti: šolski objekt, telovadnica in delavnice s primernimi zunanjimi površinami in parkirišči,« so zapisali v natečaju, ki je odprt do 21. oktobra, najboljšo arhitekturno rešitev pa naj bi izbrali do konca novembra. V komisiji sta poleg predstavnikov arhitekturne in gradbene stroke tudi ravnateljica Srednje šole Jesenice Monika Lotrič in Andraž Tolar z Občine Jesenice.

Kot je znano, je vlada maja letos sprejela sklep o uvrstitvi obnove Srednje šole Jesenice v načrt razvojnih programov 2021–2024. Ocenjena vrednost težko pričakovane prenove je 15,4 milijona evrov, letos naj bi izvedli arhitekturni natečaj in izbrali projektanta, prihodnje leto pa pridobili gradbeno dovoljenje, izbrali izvajalca del in začeli prenovo, ki naj bi trajala tri leta, do leta 2025. Po sedanjih načrtih naj bi najprej uredili delavnice, nato telovadnico, na koncu pa bo sledila še prenova šolske stavbe.

Športna dvorana bo dobila nov parket

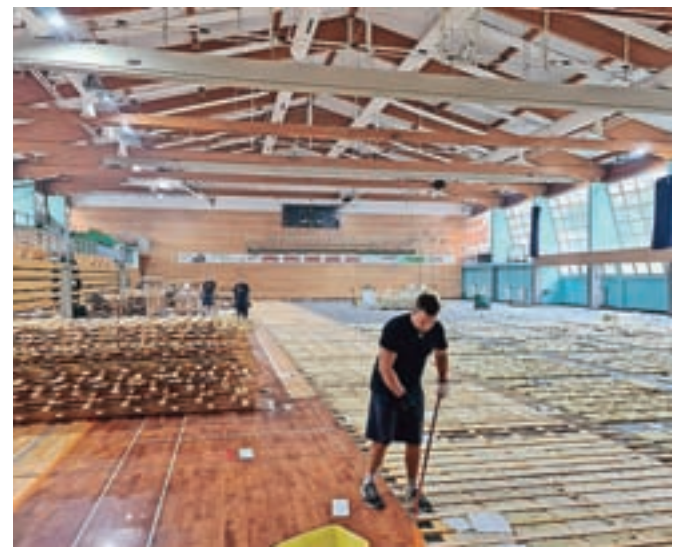

Železniki – Parket v športni dvorani v Železnikih je načel zob časa, zato bo v kratkem dobila novega. Izvajalec Elan Inventa je tako po naročilu občine pred dnevi začel zamenjavo dvajset let starega dotrajanega parketa. »V preteklosti je bil enkrat že brušen, sicer pa je bil na več mestih poškodovan, zato je menjava nujna tudi zaradi varnosti uporabnikov dvorane,« je povedal občinski svetovalec za investicije Peter Košir. Naložba, ki jo bo krila občina, bo stala dobrih 164 tisoč evrov, po besedah Koširja pa si prizadevajo, da bi bila končana do sredine septembra.

Za milijon evrov asfalta

Občina Kamnik bo v teh dneh začela sanacijo trinajstih makadamskih cestnih odsekov, hkrati pa objavila razpis za sanacijo petih dotrajanih asfaltnih cest.

Jasna Paladin

Kamnik – Občina Kamnik ima približno 400 kilometrov občinskih cest in javnih poti in (pre)številne so v zelo slabem stanju, sploh v višje ležečih predelih, kjer je veliko cest še makadamskih. Neasfaltiranih cest je v občini še približno devetdeset.

»Makadamske javne poti in lokalne ceste bomo asfaltirali glede na prioritete, ki smo jih prejeli od posameznih krajevnih skupnosti. Asfaltirali bomo kar 13 odsekov makadamskih javnih poti in lokalnih cest – mislim, da največ v zgodovini občine –, naš cilj pa je predvsem zmanjšanje stroškov vzdrževanja na hribovitih delih in na delih javnih poti in cest, ki še niso asfaltirane. Pogodbena vrednost vseh investicij znaša 535.524,77 evra. S pogajanji smo cene občutno znižali,« je zadovoljen župan Matej Slapar, ki je poudaril, da so povpraševanje poslali trinajstim gradbenim podjetjem. Približno polovico odsekov bo uredilo Komunalno podjetje Kamnik, preostalo pa družba FS Group. V okviru sanacije bodo asfaltirali tri kilometre makadamskih cest in poti v Krajevnih skupnostih Šmarca, Tunjice, Godič, Tuhinj, Šmartno v Tuhinju, Črna in Špitalič. »Občina Kamnik je k urejanju neasfaltiranih cest pristopila sistematično. Zavedamo se, da je potreb še veliko, ravno tako tudi želja, zato poudarjam, da bomo glede na finančne zmožnosti urejali tudi druge odseke cest in javnih površin. Želimo pa si, da bi v čim večji meri tudi država vlagala v našo občino in urejalo državno infrastrukturo,« nam je še povedal župan.

V krajevni skupnosti Tuhinj bodo asfaltirali javno pot Cirkuše v Tuhinju–Veliki Hrib dolžini 604 metre.

Država bo septembra začela sanacijo odseka kamniške obvoznice od Avto Cerarja do križišča pri srednješolskem centru in odsekov v Tuhinjski dolini v skupni dolžini pet kilometrov.

Občina Kamnik pa bo te dni objavila še en razpis, in sicer za preplastitev 1700 metrov dotrajanih asfaltiranih cest, in sicer na petih odsekih: v Stolniku, proti Brezjam, proti Palovčam, v Češnjicah proti Okroglem in proti Zlatemu Polju.

Proračunska vrednost za ta dela bo okoli 400 tisoč evrov, kar pomeni, da bodo za asfaltiranje občinskih cest to jesen namenili skoraj milijon evrov.

Fotografska razstava Hraški konji

Medvode – Občina Medvode je bila v prejšnjih treh letih izbrana kot ena izmed najbolj aktivnih lokalnih skupnosti v državi pri organizaciji Evropskega tedna mobilnosti. Letošnji bo potekal med 16. in 22. septembrom. V Medvodah znova pripravljajo številne aktivnosti. Nadaljujejo tudi predstavljanje mobilnosti naše preteklosti. Na parkiriščih se bo z razstavljanjem avtorskih fotografij priznanega fotografa Žige Koritnika, tudi domačina iz Hraš, predstavil del atmosfere dogajanja na kmetiji Janhar. Gre za »parkirano« fotografsko razstavo Hraški konji, ki bo postavljena in na ogled med 30. avgustom in 24. septembrom.

Tradicionalni družinski pohod k bolnišnici Košuta

Preddvor – Občinska organizacija borcev za vrednote NOB Preddvor vsako leto organizira tri pohode k partizanski bolnišnici Košuta nad Bašljem in v avgustu je na vrsti družinski. Tradicionalni pohod bo letos 28. avgusta, torej jutri. Zaradi ukrepov skupna hoja ni organizirana, srečanje in popis udeležencev pa bosta pri bolnišnici ob 10. uri. Organizator pohodnike prosi, da upoštevajo priporočila in pravila NIJZ.

V podjetju Leska, d. o. o.,
zaposlimo

NK- ALI KV-DELAVCA (m/ž)
za pomoč v mizarski delavnici.

Delo, ki poteka v dveh izmenah, se sklene za določen čas z možnostjo podaljšanja in se opravlja v Poslovni coni Žeje pri Komendi, Pod Brezami 8. Plačilo je stimulativno.

Vloge pošljite na e-naslov: leskadoo@siol.net ali pokličite GSM 041 333 110.

LesKa, d. o. o.
Ul. Konrada Babnika 25. 1210 Ljubljana Šentvid

Večno mladi fantje na Stol

Igor Kavčič

Radovljica – Jutri, v soboto, 28. avgusta, v jutranjih urah se bodo pohodniki podali na že 47. tradicionalni Pohod Večno mladih fantov na Stol. Pohod bo sicer potekal po ustaljenem urniku, sama izvedba pa bo tako kot lani prilagojena aktualnim zdravstvenim razmeram v državi. Žal so organizatorji pohoda tudi letos morali odpovedani koncert pihalnih orkestrov in večerni koncert ter povorko pohodnikov in druženje na Linhartovem trgu. Poleg tega se bodo člani kluba držali tudi omejitev in navodil, ki trenutno veljajo za izvedbo množičnih športno-rekreativnih prireditev. Vodja letošnjega pohoda bo član upravnega odbora Miroslav Pogačar, kot vsako leto pa bodo s pohodniki tudi gorski reševalci. Letošnji simbol pohoda je gospodinjski pripomoček povečanih dimenzij, tako imenovani zajec.

Ognjena predstava pred cerkvijo na Koroški Beli

Koroška Bela – Danes, v petek, ob 20. uri bo na Koroški Beli gostovala žonglerska in ognjena skupina Čupakabra. Uprizorili bodo ognjeno predstavo Lučka na Koroški Beli, in sicer na prostem, pred cerkvijo, v organizaciji Farnega kulturnega društva Koroška Bela. »Lučka na Koroški Beli je pravljica o pogumni mali deklici, ki se znajde v svetu brez svetlobe. Tava v temi, a ne obupa. Odločena je, da bo našla luč. Na poti sreča škrata in vilo, pa tudi čarovnika, ki je razlog, da svetloba izginja s tega sveta. Najprej je vse videti brezupno in se zdi, da je svetloba izgubljena za vedno, a na koncu Lučka najde luč, vendar drugje, kot je pričakovala ...« je tridesetminutno predstavo opisala Simona Žnidar iz skupine Čupakabra. Kot je povedala, so žonglerska in ognjena skupina, ki skozi prizmo cirkusa opazuje svet in z gibom pripoveduje zgodbe. V atraktivnih točkah mešajo žongliranje in humor v koktajl čustev in smeha.

Razstava nemških bokserjev

Selca – Na vadišču Športno kinološkega društva (ŠKD) Železniki na Rovnu v Selcih bo jutri potekala razstava nemških bokserjev. Prireja jo ljubljanska območna skupina Kluba ljubiteljev nemških bokserjev Slovenije v sodelovanju s ŠKD Železniki. Prijavljenih je 39 psov iz Slovenije in petih tujih držav. Ocenjevanje se bo začelo ob 10.15 in naj bi trajalo dve uri, ob 13. uri bo sledil finale. Izbrali bodo najboljše pse po posameznih kategorijah in na koncu še prvaka razstave.

SORA QUALITY PAPER by GORIČANE

GORIČANE
Goričane, tovarna papirja Medvode, d.d.

DELAVEC V PROIZVODNJI (M/Ž)
Kraj: Medvode

NALOGE
– delo v proizvodnji

PRIČAKUJEMO
– izobrazbo tehnične smeri (strojna, elektro …)
– zaželene izkušnje v proizvodnji
– samostojnost pri delu

NUDIMO
– zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja v nedoločen čas
– 4-izmensko delo
– redno plačilo, mesečna stimulacija, božičnica
– urejene odnose in delovno okolje
– vključitev v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje
– vključitev v kolektivno zdravstveno zavarovanje »Prva Zdravje Specialisti«
– nezgodno zavarovanje

STE SE PREPOZNALI? Vabimo vas, da se prijavite.

Prijava na delovno mesto
Kandidate, ki ustrezate razpisnim pogojem, vabimo, da svojo predstavitev pošljite **na spodnji naslov ali na e-pošto petra.hunjadi@goricane.si, najkasneje do 30. 9. 2021**.
Goričane, tovarna papirja Medvode, d.d.
Ladja 10, 1215 Medvode

Družba Goričane izhaja iz ene najstarejših slovenskih papirnic, ki je bila ustanovljena leta 1740. Deluje v visoko specializiranem segmentu izredno kakovostnih, nemasovnih in nizkogramskih papirjev. Proizvodnji program obsega specialne papirje v gramaturnem območju od 37 do 150g/m². S svojo blagovno znamko SORA je prisotna v 40 državah sveta. Družba ima certifikate ISO-9001, ISO 14001, FSC®, PEFCTM in ISEGA. Proizvodi so namenjeni za tisk navodil v farmaciji in kozmetiki, za tisk knjig, promocijskih materialov, verske literature, tehničnih priročnikov, etiket, embalaž.

SORA QUALITY PAPER by GORIČANE

GORIČANE
Goričane, tovarna papirja Medvode, d.d.

DELAVEC ZA POTREBE ELEKTRO VZDRŽEVANJA (M/Ž)
Kraj: Medvode

NALOGE
– vzdrževanje in kontrola strojev in naprav ter poročanje o stanju
– uporaba tehnične dokumentacije
– obvladovanje predpisanih zapisov

PRIČAKUJEMO
– IV. st. poklicne izobrazbe elektro smeri
– poznavanje zgradbe in funkcije strojev in naprav, elektro elementov in postopkov menjave ter poznavanje proizvodnega procesa
– razumevanje tehnične dokumentacije
– sposobnost za delo na višini
– poznavanje krmilnih sistemov
– specifična znanja posameznih področij (hidravlika, pnevmatika, tesnila …)
– natančnost, samoorganiziranost, zanesljivost, timsko delo
– iznajdljivost pri reševanju tehničnih težav

NUDIMO
– zaposlitev za določen čas 3 mesecev z možnostjo podaljšanja v nedoločen čas
– redno plačilo, mesečna stimulacija, božičnica
– urejene odnose in delovno okolje
– vključitev v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje
– vključitev v kolektivno zdravstveno zavarovanje »Prva Zdravje Specialisti«
– nezgodno zavarovanje

STE SE PREPOZNALI? Vabimo vas, da se prijavite.

Prijava na delovno mesto
Kandidate, ki ustrezate razpisnim pogojem, vabimo, da svojo predstavitev pošljite **na spodnji naslov ali na e-pošto petra.hunjadi@goricane.si, najkasneje do 30. 9. 2021**.
Goričane, tovarna papirja Medvode, d.d.,
Ladja 10, 1215 Medvode

Rekord na Javorč

Postavil ga je Jaka Primožič.

Maja Bertoncelj

Javorč – V soboto so v ŠD Sv. Urban uspešno izvedli 18. kolesarski vzpon na Javorč, tretjo dirko za letošnji Pokal polanskih puklov.

Za nov mejnik je poskrbel Jaka Primožič iz Kolesarskega kluba Kranj. S časom 18:34 je za več kot minuto izboljšal dosedanji rekord Borje Jeliča iz leta 2012 (19:48). Manj kot dvajset minut sta potrebovala tudi Matej Drinovec (SNC Team, 19:26) in Elia Carta (Team General Store, 19:56). V ženski konkurenci se je zmage veselila Ajda Opeka iz kolesarskega društva Maribor (27:16). Sledili sta ji Regina Laznik (KK Zapravljivček, 29:39) in Rada Žakelj (Slaščičarna Magušar, 30:44).

Predzadnja tekma za 11. Pokal polanskih puklov bo 12. septembra Lubnik, teden kasneje pa še Blegoš.

Hauptman ni več selektor

Maja Bertoncelj

Ljubljana – Že nekaj časa se je govorilo, da se z mesta selektorja slovenske članske kolesarske reprezentance poslavlja Andrej Hauptman. To so sedaj potrdili tudi na Kolesarski zvezi Slovenije. Kot pravijo, so v zadnjih tednih potekali razgovori o nadaljnjem sodelovanju, a se je Hauptman odločil, da vendarle ne bo obnovil pogodbe. V klubu UAE ima vedno več obveznosti, hkrati pa dvojna vloga delovanja v klubu ter na reprezentančnem nivoju predstavlja vedno več možnosti konflikta interesov. Pavel Marđonović, predsednik Kolesarske zveze Slovenije, je ob tem povedal: »Veseli bi bili, če bi Andrej podaljšal selektorsko pogodbo, imel je absolutno podporo celotne zveze, vsekakor pa spoštujemo odločitev, da se po olimpijskih igrah, ki so bile do sedaj najuspešnejše tekmovanje za slovensko kolesarstvo, umakne. Zahvaljujemo se mu za njegov doprinos k uspehom slovenskih kolesarjev.« Odbor za cestno kolesarstvo je v torek sklenil, da bodo reprezentančne ekipe na evropskem in svetovnem prvenstvu vodili Marko Polanc, Gorazd Štangelj in Andrej Cimprič.

Domžale po porazu znova na zadnjem mestu

Domžale – Nogometaši Domžal in Olimpije so v sredo v Domžalah odigrali zaostalo tekmo prvega kroga v Prvi ligi Telemach. Olimpija je bila boljša z 0 : 2 in se na lestvici povzpela na četrto mesto, Domžalčani so na zadnjem, desetem. Ta konec tedna bodo prvoligaši odigrali tekme sedmega kroga. Kalcer Radomlje danes gostuje v Celju, Domžalčani bodo v nedeljo doma igrali z Muro (ob 17. uri). Drugoligaše čakajo tekme petega kroga. Vodilni triglavani danes gostijo Jadran Dekani (ob 20. uri), Roltek Dob jutri čaka gostovanje pri Primorju. Na zelenicah bodo tudi tretjeligaši, ki jih čakajo tekme tretjega kroga, tekmovanje pa jutri začenjajo tudi nogometaši v gorenjski nogometni ligi.

Veselijo se novih atletskih uspehov

Kranj – Tekmovalci Atletskega kluba Triglav Kranj v letošnji sezoni še naprej dosegajo uspehe. Sredi avgusta je na balkanskem prvenstvu za mlajše mladince, ki je potekalo v Srbiji, Brina Likar v skoku v daljino osvojila naslov balkanske podprvakinje. V konkurenci 16 tekmovalk iz 15 držav je skočila 610 centimetrov, kar je njen osebni rekord. Njena sestrična Nina Ana Likar je bila v skoku v višino peta. Neža Dolenc pa je nastopila na svetovnem prvenstvu do dvajset let, ki je bilo v Keniji. V teku na 400 metrov je s časom 1:01,37 odtekla svoj tretji najboljši izid v karieri in osvojila 15. mesto.

Letošnji Triatlon jeklenih z novostmi

Ribčev Laz – Jutri bo znova Cebe Triatlon jeklenih Bohinj. Vrača se po enoletnem premoru. Organizatorji so poskrbeli za kar nekaj novosti. V tekmovalnem delu je to dodatna kategorija kros triatlona s plavalnim delom. Tekmovalci slednje bodo startali prvi. S plavanjem v Bohinjskem jezeru bodo začeli ob 8.30, uro kasneje bo start klasičnega triatlona (sup/kajak). Istočasno bodo startale tudi štafete. Vsi se bodo nato s kolesom čez planino Konjščica podali na Pokljuko, od tam pa tekli še do Vodnikove koče na Velem polju. Najboljše bodo na Pokljuki razglasili ob 16.30. Trasa bo prvič pokrita s kamerami, tako da bo omogočen tudi prenos te zanimive vzdržljivostne preizkušnje, ki poteka v organizaciji Turističnega društva Bohinj.

Biatlonci tri tedne na višini

Slovenska moška biatlonska A-reprezentanca je v popolni postavi na višinskih pripravah v Franciji. Novi trener Janez Marič je z njihovim pristopom in trenutno pripravljenostjo zadovoljen.

Maja Bertoncelj

Kranj – Najboljši slovenski biatlonci so trenutno na tritedenskih višinskih pripravah v Franciji. Kako potekajo, smo se med drugim pogovarjali z glavnim trenerjem Janezom Maričem. V tej vlogi je od pomladi, po odhodu Uroša Velepca v Ukrajino. Gorenjec, nekdanji biatlonec, prvi Slovenec z zmago v svetovnem pokalu, je pred tem vodil slovensko moško mladinsko izbrano vrsto in z njo dosegel številne uspehe.

»Na višinskih pripravah smo od 15. avgusta in bomo ostali do 3. septembra. To je v tem obdobju najdaljši sklop priprav, predvsem zato, ker so na višini. Tudi tekme na olimpijskih igrah bodo na 1700 metrih. Večina reprezentanc se je verjetno odločila tako. Trenutno so tukaj tudi Francozi. Nastanjeni smo v kraju Bessans, na 1800 metrov, na drugi strani najvišjega asfaltiranega cestnega prelaza v Evropi. Pogoji so odlični, vreme nam dobro služi. Najprej smo se aklimatizirali, proti koncu pa bodo treningi vedno bolj intenzivni. Vanje vključujemo rolke, kolo, pohode ..., skratka čim več različnih aktivnosti. Glavnina je na rolkah, vezano na streljanje na stadionu. Jutri imamo kratko tekmo s skupinskim startom,« je v sredo iz Francije sporočil Janez Marič. Na pripravah je vseh sedem A-reprezentantov (Jakov Fak, Klemen Bauer, Miha Dovžan, Rok Tršan, Alex Cisar, Anton Vidmar in Lovro Planko), poleg tega še strelski trener Ljubo Tomažič, fizioterapevtka Ula Hafner in v vlogi kuharja Rajko Podgornik. »Odlično kuha,« pristavi Marič. Z reprezentanco letos trenira tudi Fak – po reprezentančnem programu. Pred kratkim je tretjič postal očka.

Nové Město na Češkem od včeraj do nedelje gosti svetovno prvenstvo v letnem biatlonu. Slovenija je zastopana v ženski članski ter obeh mladinskih konkurencah.

Marič se je v novo vlogo dobro vpeljal, s strani fantov je slišati zadovoljstvo, pohvalne besede. »Tudi jaz sem z njimi zelo zadovoljen. So motivirani in dobro delajo. Črta pa se potegne vsako pomlad po sezoni. Upam, da bomo tudi takrat zadovoljni. Trenutno pripravljenost ocenjujem kot dobro. Junijski test na rolkah na Soriško planino je pokazal napredek, jeseni imamo še enega. Fantje lepo rastejo.« Sprememba na mestu trenerja običajno prinese tudi spremembo v načinu treninga. »Zagotovo imam drugačen način, ne spuščam pa se v to, kako je bilo prej, kaj je sedaj drugače. Najboljši odgovor bi dali fantje. Osredotočen sem na svoje delo in ne na preteklost. Delam tako, kot mislim, da je prav. Največ črpam iz lastnih izkušenj, končal sem tudi fakulteto, program za trenerja,« je še pojasnil. Tudi sam je še vedno aktiven, največ na kolesu in rolkah. Tudi v Franciji je tako. S fanti so med drugim s kolesom osvojili legendarni Col de L'Iseran (2.770 m n. m.), skupaj pa tisti dan v 97 kilometrih premagali dobrih 2300 višinskih metrov.

Biatlonci na pripravah v Franciji del treninga opravijo tudi na kolesu. Med drugim so osvojili legendarni Col de L'Iseran (2.770 m n. m.), skupaj pa tisti dan v 97 kilometrih premagali dobrih 2300 višinskih metrov. Z njimi je bil tudi trener Janez Marič (spodaj tretji z leve). / Foto: arhiv Janeza Mariča

Pred odhodom v Franciji so slovenski biatlonci največ priprav naredili na domači Pokljuki, bili so tudi v Obertilliachu v Avstriji in v Premanturi na Hrvaškem. Marič je predstavil načrt aktivnosti po prihodu domov. »Prvi konec tedna po višinskih pripravah nas čaka državno prvenstvo v letnem biatlonu na Pokljuki, nato odhajamo v Hochfilzen in Ramsau. Pred začetkom sezone načrtujemo snežni trening na Pokljuki, kjer imajo sneg shranjen na deponiji. Upamo, da se nam bodo ti plani izšli, sicer bomo iskali pogoje za snežni trening v tujini.«

Letošnja sezona je olimpijska, s čimer pa se Marič pretirano ne obremenjuje. »Vsako sezono moraš vzeti tako, da bo čim boljša. Je res, da je tako veliko tekmovanje že v moji prvi sezoni, ko sem v tej funkciji. Ugriznil sem v to jabolko in mi predstavlja izziv. Seveda bi se radi pokazali v čim boljši luči,« je še zaključil.

Pet kilometrov, dvajset ovir

V Kranjski Gori bo jutri prvi slovenski Spartan Race, tekma prestižne serije tekov z ovirami.

Maja Bertoncelj

Kranjska Gora – Kranjska Gora in Slovenija bosta jutri, 28. avgusta, prvič gostili specialno izdajo najbolj sloveče svetovne znamke tekov z ovirami, prvi slovenski Spartan Race. Najboljšim bo prinesel tudi vstopnice za svetovno prvenstvo v Abu Dabiju.

Prizorišče bo v celoti postavljeno na pobočjih za hoteli, tako da bodo lahko gledalci videli tekmovalce na celotni progi, športno-rekreativni izziv pa bo spremljal pester animacijski program. Na sporedu bo sprint, dolg pet kilometrov, z dvajsetimi ovirami. Ena največjih zvezdnic te svetovne atrakcije je prav slovenska atletinja, astrofizičarka in svetovna prvakinja Rea Kolbl. Sprint v Kranjski Gori bo prva tekma v zgodovini Spartan Race z dvojnim startom. Tekmovalci se bodo na progo lahko podali kar dvakrat, obveljal pa bo boljši rezultat.

Prvi start bo med 9. in 11. uro, drugi pa med 13. in 16. uro. Možnost prijav bo tudi na samem prizorišču. Dogajalo se bo cel dan.

»Špartanci« se bodo jutri pomerili v Kranjski Gori. Na progi, dolgi pet kilometrov, jih bo čakalo deset ovir. Napovedujejo zanimivo tekmovanje. / Foto: arhiv organizatorja

Iščejo kupca za žirovsko Alpino

1. stran

V dogovoru z DUTB namreč ne smejo razkrivati informacij glede prodajnega postopka, so pojasnili. V Alpini sicer že od leta 2016 poteka finančno prestrukturiranje, a je vpliv pandemije in posledično ukrepi držav za njeno zajezitev pomembno upočasnil uspešnost tega postopka, so sporočili v začetku marca, ko so objavili tudi informacijo, da so odpustili osemnajst zaposlenih, še dvajsetim pa delovno razmerje odpovedali s tako imenovanimi mehkimi metodami. Izguba v preteklem letu je bila namreč večja, kot so predvidevali, predvsem zaradi izpada prihodkov kot posledice ukrepov za preprečevanje pandemije, zelene zime v sezoni 2019/2020 in dolgotrajnega zaprtja smučišč. Ob 38,7 milijona evrov čistih prihodkov so imeli namreč 4,6 milijona evrov izgube, so razložili v Alpini. Zelena zima v sezoni 2019/2020 je negativno vplivala na prodajo zimske športne obutve, manjše povpraševanje po smučarskih čevljih je bilo tudi v letošnji smučarski sezoni zaradi dolgotrajnega zaprtja smučišč po Evropi, so ob letošnjem odpuščanju še pojasnili v Alpini. Lansko skoraj štirimesečno zaprtje celotne maloprodajne mreže trgovin v Sloveniji in dvomesečno zaprtje na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini ter Srbiji, kjer je Alpina prav tako prisotna z lastno maloprodajno mrežo, pa je slabo vplivalo predvsem na prodajo modne obutve in posledično z zamikom tudi na manjše potrebe po proizvodnji tovrstnih izdelkov. Zato so se odločili za optimizacijo poslovanja tudi z zapiranjem nedobičkonosnih trgovin.

Prednostno naj bi DUTB iskal strateškega kupca, ki bo prepoznal vrednost blagovnih znamk in razvojni potencial družbe Alpina. Fotografija je simbolična. / Foto: Tina Dokl

Čeprav se je glede letošnjega poslovanja direktor Alpine Harij Bogataj zdaj zavil v molk, pa je pred dnevi za STA pojasnil, da bodo poslovali dobro in bodo likvidnostno sposobni ter bodo vsa naročila, ki naj bi bila po njegovih besedah na področju teka na smučeh rekordna, dobavili v roku. V celotnem letu naj bi tako ustvarili 43 milijonov evrov prihodkov. Alpina ta čas v Žireh zaposluje 412 ljudi, v celotni skupini pa je 1210 zaposlenih, so še dodali v Alpini.

Spremememba zakona o DDV

Potem ko spremembe in dopolnitve zakona o davku na dodano vrednost (DDV) na julijski seji državnega zbora niso dobile zadostne podpore, je vlada na seji prejšnji teden potrdila nov predlog spremembe zakona, o katerem bo končno besedo spet imel državni zbor.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Predlagani zakon med drugim omogoča uveljavljanje odbitka davka na dodano vrednost tudi za osebna motorna vozila, namenjena opravljanju dejavnosti, a le za vozila brez izpustov ogljikovega dioksida. Davčnemu organu daje večjo fleksibilnost pri pojasnjevanju obračuna DDV, ki ga morajo zavezanci predložiti v sistem eDavki. Po novem zavezancem ob prvem obračunu DDV ne bo več treba predložiti seznama prejetih in izdanih računov, kupec bo dobil račun v papirni obliki, le če bo to zahteval.

Tudi ta vladni predlog, enako kot prejšnji, ukinja prag za obvezen vstop kmetov v sistem davka na dodano vrednost (DDV), hkrati pa ohranja možnost, da kmetje poračunajo del vstopnega DDV skozi ukrep uveljavljanja pavšalnega nadomestila, pa tudi možnost, da se prostovoljno vključijo v sistem DDV. Po sedanji ureditvi se mora kmetija obvezno vključiti v sistem DDV, če davčni organ po opravljenem izračunu katastrskega dohodka (KD) za preteklo leto, ki poleg KD vključuje tudi subvencije, državne pomoči in druge obdavčljive dohodke, ugotovi, da znesek presega 7500 evrov. Za kmetijo to pomeni, da mora izdajati račune za vsako opravljeno storitev ali prodajo blaga, evidentirati prejete in izdane račune ter redno obračunavati in odvajati DDV. »S tem prihaja do večje porabe časa, nastajajo dodatni stroški računovodskih storitev pa tudi potrebe po arhiviranju dokumentacije za daljše obdobje,« ugotavljajo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, kjer podpirajo odpravo praga za obvezni vstop kmetij v sistem DDV. V ta sistem je sicer vključenih okoli 3500 kmetij, od tega se jih je 2500 vključilo prostovoljno, iz ekonomskih razlogov, nekaj več kot tisoč pa na podlagi zakonske prisile.

S predlagano spremembo zakona naj bi v slovenski pravni red prenesli tudi več evropskih direktiv, ki urejajo obveznosti glede DDV pri opravljanju storitev in prodaji blaga na daljavo. S tem naj bi uveljavili načelo obdavčitve z DDV v državi članici potrošnje oziroma obdavčitev po stopnjah, ki veljajo v Sloveniji. To naj bi veljalo tudi za dobave blaga s tretjih ozemelj oziroma s tretjih držav.

Financirali čez sto projektov

Cveto Zaplotnik

Kranj – SID banka je v zadnjih letih financirala 110 občinskih projektov v znesku več kot 160 milijonov evrov. S tem je prispevala k posodobitvi infrastrukture in izboljšanju kakovosti življenja v občinah, hkrati pa tudi k večji decentralizaciji in skladnejšemu regionalnemu razvoju.

Več kot polovica projektov (76) je bila s področja vzpostavitve gospodarske, javne in druge infrastrukture, predvsem izgradnje ali obnove cest, kolesarskih poti, kanalizacije, vodovoda, šol in vrtcev ter tudi neprofitnih najemnih stanovanj in infrastrukture za oskrbo starejših občanov, preostalo pa so bili okoljevarstveni projekti – čistilne naprave, regulacija voda in predelava odpadkov ter naložbe za učinkovitejšo rabo energije.

Kot poudarjajo v SID banki, občine za financiranje projektov poleg lastnih proračunskih sredstev največ uporabljajo nepovratna evropska sredstva in podobne oblike pomoči, za zaprtje finančne konstrukcije pa pogosto pridobivajo denar na finančnem trgu, na katerem pa se zaradi daljših ročnosti in prilagojenih programov pogosto obrnejo prav na SID banko, ki občinam in javnim podjetjem nudi posojila z ročnostjo do dvajset let. Banka za to namenja lastna sredstva, sredstva Razvojne banke Sveta Evrope, Evropske investicijske banke in evropska kohezijska sredstva.

Za prenovo planinskih koč skoraj štiri milijone evrov

Jasna Paladin

Ljubljana – Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je v okviru Javnega razpisa za podporo planinski športni in rekreacijski infrastrukturi dodelilo 3,9 milijona za obnovo ali energetsko sanacijo enaindvajsetih planinskih koč. Podprli bodo deset projektov v Kohezijski regiji Vzhodna Slovenija v skupni vrednosti 1,9 milijona evrov in enajst projektov v Kohezijski regiji Zahodna Slovenija v skupni vrednosti skoraj dva milijona evrov. Sredstva bodo vlagatelji porabili za kritje upravičenih stroškov v letošnjem in prihodnjem letu.

V okviru razpisa je predvideno še eno odpiranje vlog, in sicer 1. oktobra, za drugo odpiranje pa je na voljo še dobrega 1,1 milijona evrov.

Umrla starejša voznica

Simon Šubic

Klanec – V sredo okoli 18.30 se je na lokalni cesti v naselju Klanec v občini Komenda zgodila prometna nesreča, v kateri je umrla 78-letna voznica osebnega vozila. Po ugotovitvah policistov se je po lokalni cesti peljala iz smeri Lahovč proti Komendi. Na začetku naselja je po vsej verjetnosti zaradi zdravstvenih težav zapeljala izven vozišča na travnik in s sprednjo stranjo vozila trčila v skladovnico drv. Umrla je na kraju nesreče. Policisti še nadaljujejo ugotavljanje okoliščin nesreče, z ugotovitvami pa bodo seznanili tožilstvo.

Poškodovana dva kolesarja

Rateče, Lipce – Gorenjski policisti so v sredo obravnavali dve prometni nesreči s telesnimi poškodbami. Najprej so v Ratečah obravnavali padec kolesarja s sumom na hujše poškodbe. Kolesar je padel zaradi prevelike hitrosti. Lažje pa se je poškodoval kolesar v prometni nesreči na Lipcah. Trčil je z voznikom osebnega avtomobila, s katerim sta na kraju nesreče govorila, kolesar pa je pomoč iskal kasneje. Postopek še poteka.

Zaprosili za mednarodno zaščito

Kranj – Gorenjski policisti za izvajanje izravnalnih ukrepov so minule dni obravnavali pet tujcev, ki so podali namero za mednarodno zaščito. Vse so prepeljali v azilni dom. V torek so na avtocestnem počivališču naleteli na dva tujca, v sredo pa na tri. V drugem primeru je šlo za maroške državljane, ki so jih odkrili v tovornem delu vozila na avtocestnem počivališču. Na strani voznika niso ugotovili suma kaznivega dejanja.

Na Špiku si je zlomil nogo

Kranjska Gora – V sredo dopoldan si je planinec na poti proti bivaku na Špiku zlomil nogo. S policijskim helikopterjem so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico. Popoldan istega dne so gorski reševalci iz Mojstrane s terenskim vozilom v dolino prepeljali pohodnico, ki si je zvila gleženj na melišču med Luknjo in Vrati. V torek sta se pri Vodnikovem domu lažje poškodovala planinca. Na kraju so ju oskrbeli bohinjski gorski reševalci, nato so ju s policijskim helikopterjem prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Prevrnila sta se s traktorjem

Rudno – V torek dopoldan se je na gozdni poti v Rudno med vleko lesa prevrnil traktor, pri tem sta se dve osebi poškodovali. Ena oseba je padla v globel in se težje poškodovala. Posredovali so gasilci in gorski reševalci iz Škofje Loke, ki so do prihoda ekipe Nujne medicinske pomoči Škofja Loka poškodovancema nudili prvo pomoč. Težje poškodovanega so s tehničnim posegom dvignili iz globeli in ga pripravili na prevoz s helikopterjem v klinični center v Ljubljani, za lažje poškodovano osebo pa so poskrbeli v škofjeloškem zdravstvenem domu.

Zažgali pnevmatiko

Jesenice – V torek je v zapuščenem objektu na Jesenicah zagorela pnevmatika. Škoda ni nastala, ravno tako ni prišlo do ogrožanja. Policisti dejanje obravnavajo kot vandalizem.

Vztraja, da je nedolžen

Nekdanji notar Jože Sikošek je zavrnil očitek tožilstva, da je leta 2005 s sestavo fiktivnih listin pomagal pri zlorabi položaja ali pravic.

Simon Šubic

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču se je ta teden začelo ponovno sojenje nekdanjemu notarju Jožetu Sikošku, ki ga obtožnica bremeni pomoči pri kaznivem dejanju zlorabe položaja ali pravic, ker naj bi maja 2005, tedaj še kot notarski kandidat v notarski pisarni Erike Braniselj, sestavil posojilno pogodbo med Tomažem Steletom in Boštjanom Bajcem, pogodbo o priznanju dolga Tomažu Steletu in pogodbo o prevzemu dolga v višini 142 tisoč evrov s podjetjem Bajc Transport, za katere je vedel, da so fiktivne, zaradi njih pa je bila družba Bajc Transport finančno oškodovana za okoli 120 tisoč evrov, kolikor je bilo denarja Steletu tudi dejansko nakazanega.

Sodnica Nina Prosen je v uvodu pojasnila, da je bil predlog obrambe o izločitvi spornih treh pogodb iz sodnega spisa zavrnjen, kar je potrdilo tudi višje sodišče v Ljubljani. V nadaljevanju je povabila obtoženega, da se razjasni, ali razume očitke iz obtožnice. Sikošek je z odgovorom presenetil: »Obtožnice ne razumem. Razumel jo bom, ko bom vedel, na katerih dokazih temelji obtožnica. To sem povedal že na predobravnavnem naroku.« Sodnica mu je pojasnila, da je razlika med razumevanjem očitkov obtožbe in njihovim dokazovanjem, kar je stvar dokaznega postopka.

Obtoženčev odvetnik Boštjan Penko je nato znova poudaril, da je eden bistvenih problemov tega kazenskega postopka ta, da so tako sodišče kot tudi stranke seznanjeni z dokazi, za katere je vrhovno sodišče ugotovilo, da so bili med preiskavo notarske pisarne Erike Braniselj nezakonito pridobljeni in bi morali biti prav vsi izločeni iz kazenskega spisa. V spisu se kljub temu nahajajo nekatere listine, ki se na izločene dokaze sklicujejo oziroma jih obravnavajo, zato po mnenju obrambe v tej kazenski zadevi ni mogoče objektivno soditi. Poleg tega tožilstvo navkljub pozivu obrambe še ni pojasnilo, kako je sporne pogodbe sploh pridobilo. Po mnenju obrambe je obtožnica zato nesklepčna in ni »sposobna« za nadaljnjo obravnavo.

Sodnica Prosenova je po krajšem razmisleku odgovorila, da so bili po odločitvi vrhovnega sodišča vsi nezakoniti dokazi izločeni in z njimi ne ona ne ostala člana sodnega senata niso seznanjeni. »Prav tako ni podlage za sklepanje, da bi bile te tri pogodbe zasežene ob preiskavi notarske pisarne, o tem bo morda odgovoril dokazni postopek,« je še dejala sodnica in sojenje nadaljevala.

Sikošek je nato zavrnil vse očitke tožilstva, saj da ni odgovoren za ravnanje svojih strank, dodatnega zagovora pa ne namerava podati,

Jože Sikošek in njegov odvetnik Boštjan Penko še naprej vztrajata, da obtožnica temelji na nezakonitih dokazih. / Foto: Simon Šubic

dokler bo po njegovih besedah obtožnica temeljila na nezakonitih dokazih.

Sledilo je zaslišanje prič, med njimi tudi Boštjana Bajca, ki je potrdil, da je podpisal obravnavano posojilno pogodbo in pogodbo o prevzemu dolga, za kar je tudi že kazensko odgovarjal. Povedal je še, da ju je pripravil Sikošek in da pogodbi nista bili resnični, saj posojilo ni obstajalo. Pogodbi je podpisal pod pritiskom in v želji rešiti podjetje iz dolgov, pri čemer pa je bil zaveden, tudi s strani pokojnega očeta.

Na sodišču je spregovoril tudi Tomaž Stele in zatrdil, da Boštjanu Bajcu ni nikdar posodil denarja. Pogodbe je samo podpisal, sicer pa o njihovih vsebinah ni veliko vedel. Odpreti je moral tudi bančni račun, na katerega je bil denar nakazan, a z njim sam ni razpolagal. Za 'uslugo' je dobil nekaj nagrade, danes bi bila ta vredna okoli tristo evrov, je dodal.

Za opisano dejanje je bil sicer Sikošek skupaj s soobtoženimi že obsojen leta 2015 na kranjskem sodišču, sodbo je višje sodišče dve leti kasneje tudi pravnomočno potrdilo, zato je Sikošek kasneje izgubil notariat. A vrhovno sodišče je leta 2019 v zahtevi za varstvo zakonitosti ugotovilo, da je sodba v delu, ki se nanaša na Sikoška, temeljila tudi na nezakonito pridobljenih dokazih, zato je ta del sodbe razveljavilo in zadevo vrnilo v ponovno sojenje.

Drastičen porast gorskih nesreč

Simon Šubic

Kranj – V Gorski reševalni zvezi Slovenije (GRZS) so ta teden opozorili na drastično povečanje števila posredovanj svojih reševalcev zaradi nesreč v gorah. Samo v štirinajstih dneh, med 9. in 23. avgustom, so posredovali kar sedemdesetkrat. Gore pa so do ponedeljka vzele že sedemnajst življenj, kar je celo eno več kot v celotnem lanskem letu.

»Še posebej težko je bilo pretekli konec tedna, ko so v Severni Triglavski steni potekala kar tri reševanja, praktično ob istem času. V Tržaški smeri se je smrtno ponesrečil alpinist, ki je pri plezanju padel skoraj osemdeset metrov globoko, drugi je ostal nepoškodovan. Na mestu nesreče se je ugotovilo, da zaradi zahtevnosti stene ni mogoče izvesti reševanja s helikopterjem, zato so reševalci na klasični način dvignili najprej soplezalca in ga pripravili za transport s helikopterjem, kasneje pa še preminulega. V času poteka reševalne akcije, ki je zaradi zahtevnosti zahtevala sodelovanje moštva društev GRS Mojstrana, Rateče in Kranjska Gora, se je v Slovenski smeri poškodoval planinec, ki mu je padajoči kamen hudo poškodoval glavo in ramo. Dežurna ekipa za reševanje v gorah ga je s pomočjo vitle in trikotnega sedeža rešila in prepeljala v Mojstrano, kjer so ga predali reševalcem GRS Mojstrana. Takoj po predaji ponesrečenega pa je dežurna posadka za reševanje v gorah s helikopterjem Slovenske vojske odletela še na tretjo intervencijo, saj je pri plezanju v Dolgi nemški

Foto: GRZS

smeri alpinist padel približno pet metrov globoko in utrpel hudo poškodbo zgornjega dela hrbtenice. Poškodovani je bil prepeljan do Brnika, kjer je bil premeščen v helikopter HNMP, ki je poškodovanega odpeljal v UKC Ljubljana, helikopter Slovenske vojske za reševanje v gorah pa se je vrnil na mesto prve nesreče, saj je reševalcem uspelo v tem času iz stene rešiti soplezalca preminulega alpinista,« so naporna reševanja opisali v GRZS.

Gorski reševalci opozarjajo, da se na turo dobro pripravite, pravilno opremite in izberete turo, primerno svojim psihofizičnim sposobnostim. S seboj imejte zados hrane in pijače, na pot pa se odpravite zgodaj zjutraj.

Gorenjski Glas | Šolski glas je priloga Gorenjskega glasa | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja občasno | www.gorenjskiglas.si

Šolski glas GG

Vse o izobraževanju za mlade in odrasle

Avgust 2021

Pripravljeni na novo šolsko leto

V sredo bodo šole znova odprle svoja vrata. Šolski prag bo prvič prestopilo 21.123 učencev, od tega 2203 v osnovnih šolah v gorenjski regiji, in približno dvajset tisoč dijakov.

Mateja Rant

Osnovno šolo bo po podatkih ministrstva za izobraževanje, znanost in šport v prihodnjem šolskem letu obiskovalo predvidoma 193.116 učencev, od tega 20.211 v gorenjski regiji. V srednješolske klopi pa bo sedlo približno 76.000 dijakov, od tega bo v začetnem letniku programov nižjega poklicnega, srednjega poklicnega, srednjega strokovnega in gimnazijskega izobraževanja dobrih 20 tisoč novincev.

"Šolski prostor je pripravljen na začetek pouka, ravnatelji in učitelji imajo bogate izkušnje in se bodo lahko soočili tudi s ta hip nepredvidenimi situacijami," je na začetku tedna na tradicionalni konferenci ravnateljev pred začetkom novega šolskega leta na Brdu pri Kranju zatrdil državni sekretar na ministrstvu za izobraževanje Damir Orehovec. Na letošnji konferenci so se posvetili predstavitvi novosti v vzgoji in izobraževanju v novem šolskem letu, s katerimi naj bi zagotovili uspešno vodenje v vrtcih ter osnovnih in srednjih šolah. Posebno pozornost so namenili tudi razmisleku o tem, kako premostiti primanjkljaje šolanja na daljavo, in digitalnemu okolju za interaktivno rabo učnih načrtov in podpornih gradiv. Pouk se bo prihodnji teden začel po modelu B, torej se bo izobraževanje izvajalo v izobraževalnih ustanovah. Orehovec je pri tem poudaril, da bo poleg higienskih ukrepov, kot so nošenje mask, upoštevanje varnostne razdalje in prezračevanje prostorov, po novem treba izpolnjevati tudi pogoj PCT – preboleli, cepljeni, testirani. Tisti, ki covida niso preboleli ali niso cepljeni, naj bi se enkrat tedensko testirali. "Enako bo veljalo še prihodnji teden," je pojasnil.

10. stran

Poleg higienskih ukrepov, kot so nošenje mask, upoštevanje varnostne razdalje in prezračevanje prostorov, bo po novem v šolah treba izpolnjevati tudi pogoj PCT. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

Gimnazija Kranj

Z alumni do nadaljnjega razvoja

Letos mineva 120 let od prve mature na Gimnaziji Kranj; od leta 1901, ko je maturiralo prvih 23 dijakov, je do danes gimnazijo zapustilo že več kot 13 tisoč maturantov. V spomladanskem roku je letos maturo opravil 201 maturant, kljub epidemiji in dvema 'zanimivima' šolskima letoma pa so dijaki tudi tokrat razveselili z odličnimi rezultati na maturi, je ponosen ravnatelj Aljoša Brlogar. "Vseh 22 dijakov mednarodne mature je po preračunu v točke slovenske splošne mature doseglo 30 točk ali več, tako da imamo skupaj z zlatimi maturanti na splošni maturi 30 dijakov, ki so jim odprta vrata praktično vseh fakultet." Ob tem je v ospredje postavil Marušo Kristan, Pio Kristanc in Maja Marcela Škofa, ki so na mednarodni maturi zbrali vseh 45 možnih točk in tako postali diamantni maturanti. Tudi ti, zdaj že njihovi nekdanji dijaki se bodo v prihodnosti lahko pridružili klubu alumnov, ki sta ga ob jubileju prve mature zasnovala nekdanji ravnatelj Franci Rozman in koordinatorica mednarodne mature na šoli Nataša Kne. »Namen je, da bi skozi klub sledili, kaj se dogaja z nekdanjimi dijaki, in bi z njihovo pomočjo šolo v prihodnosti usmerili še bolj razvojno.« Predsedovanje Alumnov Gimnazije Kranj je prevzel podjetnik Gregor Benčina.

V prihodnjem šolskem letu so v prvi letnik vpisali 240 dijakov, kar pomeni osem polnih oddelkov, je zadovoljen ravnatelj. "Informativni dan smo izpeljali v popolnoma novi obliki na daljavo, zato nihče ni vedel, kaj nas čaka ob vpisu," je priznal. Dijake bodo prvega septembra z največjim veseljem pričakali v šoli, ob tem pa si želijo, da bo tako ostalo celotno šolsko leto in ne bomo spet priča nepotrebnemu zapiranju šol. "Tudi po vrnitvi v šolske prostore namreč v lanskem šolskem letu nismo imeli veliko okužb na šoli, obenem pa smo opremljeni z izkušnjami in bo pouk tudi v primeru, da bo kakšen razred v karanteni, normalno potekal v kombinirani obliki."

Lanskemu nenavadnemu šolskemu letu navkljub so jih njihovi dijaki znova razveselili s številnimi priznanji na tekmovanjih iz znanja, na katerih so osvojili 276 bronastih, 68 srebrnih in 37 zlatih priznanj, ponašajo pa se še z državnimi prvaki iz kemije, logike, razvedrilne matematike in evropskih statističnih iger. Na mednarodnih olimpijadah so njihovi dijaki posegli tudi po srebrnih priznanjih: Brina Nemanič je bila srebrna pri ruščini, Tjaša Sušnik pri biologiji in Simon Bukovšek dvakrat pri fiziki in enkrat pri kemiji. Urša Ahčin pa je postala podprvakinja na mednarodni debatni akademiji. Zelo uspešni so bili še njihovi mladi raziskovalci, ki so osvojili kar nekaj priznanj na državnem tekmovanju.

Dijaki so bili vse leto zelo dejavni tudi na kulturno-umetniškem področju. Zaradi ukrepov, povezanih z epidemijo covida-19, sicer niso mogli izpeljati tradicionalnega božičnega koncerta, so pa znova izdali gimnazijski koledar, za piko na i pa posneli videospot Čez kokrški most, ki ga neuradno označujejo za novo kranjsko himno. V skladu z vsemi ukrepi za zajezitev širjenja covida-19 jim je konec šolskega leta uspelo izpeljati tradicionalne maturantske običaje – predajo ključa, sprevod po Kranju in Jenkovo četvorko na gimnazijskem dvorišču. »Od maturantov smo se poslovili s tradicionalnim, slavnostnim maturantskim plesom. Ukrepom primerno smo ga pripravili kar v šoli in ga poimenovali Popoldne z maturanti.«

Zelo odmeven je bil tudi dogodek Dan ZaMe oziroma dan za mentalno zdravje s priznanimi predavatelji, ki so ga v šoli pripravili na pobudo dijakov, ki so že lanskega decembra zaznali psihološki vpliv epidemije na dijake. Na daljavo so izpeljali tudi Dan talentov, posnetke pa je še vedno mogoče najti med podkasti, ki jih dijaki objavljajo na šolskem kanalu na YouTubu. Prav tako na YouTubu je mogoče najti še kratke filme z zanimivimi znanstvenimi poskusi, ki jih snemajo v okviru projekta Čarovnije narave.

Gimnazija Kranj tako že več kot 220 let ostaja vodilna gorenjska izobraževalna ustanova, ki se zaveda svoje tradicije in akademske odgovornosti, ki jo ima do mladega človeka sodobnega časa. Ob visoki obletnici prve mature si želijo, da gimnazija ostane prostor in nosilka odličnega znanja, kakovostne izobrazbe, prodornih idej, kritičnega mišljenja, slovenske narodne zavesti in svetovljanskega duha.

Tradicionalni maturantski sprevod po Kranju

Gimnazija Kranj, Koroška cesta 13, Kranj

Aktualno

Dijake spodbujajo k testiranju

Mateja Rant

Za zagotavljanje pogoja PCT v šolah je predvideno tudi samotestiranje dijakov, za zdaj enkrat na teden. Tudi v Dijaški organizaciji Slovenije (DOS) se strinjajo, da je glede na vse druge možne scenarije izobraževanja v prihajajočem šolskem letu – izobraževanje na daljavo, obvezno cepljenje ali plačljivo testiranje – samotestiranje najboljši možni način za izvajanje kakovostnega in dostopnega šolstva. "Ker pa testiranje poteka na domu in je avtentičnost rezultata testa nepreverljiva, je nujno, da dijaki ravnamo odgovorno in z ozirom do sebe, svojih bližnjih in celotnega šolskega okolja," pozivajo v DOS, kjer si želijo, da bi samotestiranje doseglo svoj namen in bodo šole lahko čim dlje odprte. Zato si tudi želijo, da čim več dijakov prevzame teste in jih tudi redno izvaja, saj je to poleg cepljenja edini način obvladovanja epidemije in bližanja vsakdanjiku, je poudarila predsednica DOS Maja Kalin. Izkušnje iz prejšnjega šolskega leta so med drugim pokazale, je dodala, kako lahko izobraževanje na daljavo med dijaki poleg razlik v znanju poglablja tudi socialne razlike ter duševne in druge stiske.

BIOTEHNIŠKI CENTER NAKLO NUDI PESTER RAZISKOVALNI POLIGON ZA VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE

BIOTEHNIŠKI CENTER NAKLO
STRAHINJ 99, 4202 NAKLO
www.bc-naklo.si

V Biotehniškem centru Naklo vas v septembru vabijo k vpisu v SREDNJEŠOLSKE in VIŠJEŠOLSKE PROGRAME s področja živilstva in prehrane, kmetijstva, hortikulture in naravovarstva.

Njihove prednosti:
- **Izobraževanje prilagajajo vašim potrebam in željam.**
- **Predhodno pridobljena izobrazba oz. opravljene študijske obveznosti se priznajo, omogočeno je tudi prehajanje med programi.**
- **Skozi programe vas vodijo strokovnjaki z bogatimi izkušnjami.**
- **Povezujejo se z gospodarstvom doma in v tujini in sodelujejo v raziskovalnih projektih.**
- **Izobražujejo tudi na daljavo.**
- **Nudijo možnosti dodatnega izobraževanja in pridobivanja izkušenj v okviru tečajev, projektov in mobilnosti.**

SREDNJA ŠOLA

Poklicni in tehniški programi:
SLAŠČIČAR, PEK, MESAR, ŽIVILSKO-PREHRANSKI TEHNIK
CVETLIČAR, VRTNAR, HORTIKULTURNI TEHNIK
GOSPODAR NA PODEŽELJU, KMETIJSKO-PODJETNIŠKI TEHNIK, MEHANIK KMETIJSKIH IN DELOVNIH STROJEV
V srednji šoli za odrasle BC Naklo so si pridobili potrebne izkušnje za kakovostno izvedbo izobraževanja na daljavo. Udeleženci so tak način izobraževanja dobro sprejeli, saj so si lažje organizirali čas za učenje in prihranili na času. V prihodnje bodo izobraževanja izvajali v kombinirani obliki, pri čemer bo v živo v učilnicah in delavnicah potekal predvsem praktični del izobraževanja in vaje.

Izjava udeleženke: *V letošnjem šolskem letu smo zaradi razmer bili primorani opravljati izobraževalni program po spletu in rada bi poudarila nekaj pozitivnih lastnosti. Zaradi izobraževanja na daljavo veliko prihranimo na času, npr. lahko normalno oddelamo svojo izmeno v službi, pridemo domov, celo še kaj prigriznemo, prižgemo računalnik in že sledimo uri. V nasprotnem primeru bi bilo samo divjanje iz službe, da pridrviš pravočasno na uro. Posledično privarčujemo tudi pri gorivu. Prav tako lahko kljub boleznim slediš uri in tako ne zaostajaš s snovjo. Mojemu stilu življenja je pouk na daljavo odgovarjal.* **Klara Kadunc, Laze v Tuhinju**

Več informacij za vpis v srednješolske programe:
04 277 21 04, 041 499 934, srednjasola.odrasli@bc-naklo.si

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Izvajajo štiri 2-letne višješolske študijske programe:
1. HORTIKULTURA (inženir/-ka hortikulture),
2. NARAVOVARSTVO (inženir/-ka naravovarstva),
3. UPRAVLJANJE PODEŽELJA IN KRAJINE (inženir/-ka kmetijstva in krajine) in
4. **ŽIVILSTVO IN PREHRANA (inženir/-ka živilstva in prehrane) – NOVO v študijskem letu 2021/22**

Višja strokovna šola BC Naklo v ospredje postavlja študente in njihov osebni razvoj. Želijo, da so študentje kompetentni, samostojni, odgovorni, inovativni, sposobni timskega dela, proaktivni ter družbeno in okoljsko odgovorni. Študij je v celoti praktično naravnan in poteka kot kombinacija predavanj, vaj ter praktičnega usposabljanja na terenu. Praktično izobraževanje, ki je sestavni del študijskega progama, omogoča neposreden stik z delodajalci in pridobivanje relevantnih delovnih izkušenj že v času študija.

Izjava udeleženke: *Za študij naravovarstva sem se odločila, da bi nadgradila znanje iz srednje šole in pridobila nove izkušnje. Na Višji strokovni šoli BC Naklo skrbijo, da pridobimo čim več praktičnih izkušenj iz različnih področij. Njihova velika prednost je tudi povezanost študentov in predavateljev ter vseh preostalih zaposlenih.* **Manca Grčar, 2. letnik**

Več informacij za vpis v višješolske strokovne programe:
04 277 21 45, 070 485 353, referat.visja@bc-naklo.si.

Pripravljeni na novo šolsko leto

9. stran

Danes pa naj bi dodatno pojasnili, kako naprej. Predvidoma naj bi namreč prešli na samotestiranje.
Na podlagi izkušenj, ki so jih ravnatelji in učitelji pridobili v preteklem šolskem letu, so pripravili tudi posodobljeno publikacijo s podrobnejšimi navodili in priporočili za organizacijo in izvedbo vzgojno-izobraževalnega procesa v razmerah, povezanih s covidom-19. "B-model je tisti model, ki omogoča izvajanje obveznega in razširjenega programa v šolah ter delo v predšolski vzgoji na način, kot smo ga zaključili v preteklem šolskem letu," je pojasnil direktor Zavoda RS za šolstvo Vinko Logaj. V publikaciji so med drugim predstavili javnozdravstvene razmere in njihov vpliv na šolsko okolje tudi v primerjavi z nekaterimi drugimi državami. "Poudarjena je razlika med poukom na daljavo in poukom v šoli, navedeni so tudi pristopi, s katerimi bodo učitelji lahko nadomestili primanjkljaje v znanju, ki so nastali v preteklem šolskem letu." Posebno skrb so po Logajevih besedah namenili tudi duševnemu zdravju otrok ter zagotavljanju varnega in spodbudnega učnega okolja, in sicer tako na področju preventive kot kurative. Na področju izobraževanja otrok s posebnimi potrebami je posebej priporočeno, na kakšen način bi v primeru zaostrovanja razmer zanje izvajali določene aktivnosti tako s pedagoškega kot zdravstvenega vidika. Logaj verjame, da bi ob upoštevanju vseh priporočil in ukrepov šolsko leto lahko začeli in končali v šolskem prostoru.
V tem šolskem letu bo po besedah Orehovca zelo pomembno, da bodo začeli proces posodobitve učnih načrtov, ki naj bi trajal dve ali tri leta. "Razmislili bomo tudi, kako s samim izobraževanjem na daljavo ter preverjanjem in ocenjevanjem znanja na daljavo." Napovedal je še poskus preverjanja koncepta za nadarjene v osnovnih in srednjih šolah, ki bodo podlaga za usmeritve države za spremljanje nadarjenih od začetka šolanja.
Orehovec je izrazil tudi upanje, da bo šolanje čim dlje potekalo po modelu B, saj si želijo, da bi šole ostale odprte. "Prizadevali si bomo, da se vsaj učenci prve triade oziroma do petega razreda ne bi več izobraževali na daljavo," je zagotovil in ob vprašanju testiranja oziroma samotestiranja učiteljev, dijakov in učencev višjih razredov dodal, da bodo vsekakor poskušali najti način, kako omejiti vstop virusa v šolski prostor. Logaj pa je prepričan, da jim izkušnje iz preteklega šolskega leta omogočajo tudi boljšo pripravo na izvedbo novega šolskega leta. "Na voljo imamo tudi nov instrument, ki ga lani ni bilo – različne oblike testiranja in cepljenje. Zato verjamem, da bomo lahko uspešno izpeljali šolsko leto."

Navedeni so tudi pristopi, s katerimi bodo učitelji lahko nadomestili primanjkljaje v znanju, ki so nastali v preteklem šolskem letu. Posebno skrb so po Logajevih besedah namenili tudi duševnemu zdravju otrok.

Zoisove štipendije

Mateja Rant

Na spletni strani Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada je objavljen javni razpis za dodelitev Zoisovih štipendij za prihodnje šolsko in študijsko leto. Rok za oddajo vlog za tiste, ki bodo prvič oddali vlogo za Zoisovo štipendijo, je za dijake 17. september, za študente pa 8. oktober.
Zoisove štipendije so namenjene dijakom in študentom kot spodbuda za doseganje izjemnih dosežkov ter s tem ustvarjanje dodane vrednosti na področju znanja, raziskovanja, razvojne dejavnosti in umetnosti. Dodelijo se najuspešnejšim vlagateljem, ki izpolnjujejo splošne in posebne pogoje, to je vsaj en ustrezen izjemni dosežek, doseganje zahtevanega šolskega oziroma študijskega uspeha ter izpolnjevanje ostalih zahtevanih pogojev, ki so podrobneje opredeljeni v razpisu. Pri skladu so še opozorili, da morajo štipendisti, ki so Zoisovo štipendijo pridobili po novem zakonu o štipendiranju in v šolskem oziroma študijskem letu 2021/2022 ne prehajajo na višjo raven oziroma stopnjo izobraževanja, vlogo za nadaljnje prejemanje štipendije oddati najkasneje do konca letošnjega šolskega oziroma študijskega leta.

Aktualno

Vozovnice Slovenija

Upravičenci do subvencioniranih vozovnic bodo po novem lahko z njimi potovali ne samo od doma do šole, ampak v prostem času brez omejitev tudi na vseh relacijah medkrajevnega javnega prevoza potnikov v Sloveniji.

Mateja Rant

Upravičenci do subvencioniranih vozovnic bodo od 1. septembra imeli na voljo mesečno ali letno vozovnico Slovenija, ki jim bo tako kot doslej omogočila potovanja od doma do šole, poleg tega pa bodo v prostem času lahko brez omejitev potovali na vseh relacijah medkrajevnega javnega prevoza potnikov v Sloveniji, je v torek novost predstavil minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec in poudaril, da tako za nespremenjeno ceno upravičencem ponujajo bistveno večje ugodnosti. Strošek upravičencev pri nakupu vozovnice bo namreč ostal enak, in sicer 25 evrov za mesečno in 200 evrov za letno vozovnico. Registrirani športniki bodo za mesečno subvencionirano vozovnico odšteli 20, za letno pa 160 evrov. Po novem bodo vozovnice veljale 12 mesecev, in ne le zgolj za šolsko leto kot doslej.

S takšno poenostavitvijo sistema bodo po napovedih ministra Vrtovca zagotovili, da bodo lahko dijaki in študentje z isto vozovnico potovali tudi v primerih, ko ima izobraževalni zavod programe na različnih lokacijah, na praktično usposabljanje v drug kraj, kot je šola, pa tudi na vse interesne dejavnosti v prostem času. "Poenostavitev in pocenitev vozovnic bo koristila zlasti tistim, ki so zaradi različnih vzrokov imeli pravico do več vozovnic, ker so bivali na več naslovih, se izobraževali hkrati na dveh univerzah in podobno." Obenem bodo s tem poenostavili nakup vozovnic, ker ne bo več treba izbirati vstopne in izstopne postaje. Prav tako tistim, ki bi se med šolskim letom preselili ali zamenjali izobraževalni zavod oziroma bi želeli spremeniti potek voženj in dodati novo postajališče, ne bo treba spreminjati vozovnice.

V sredo se je začela prodaja enotnih subvencioniranih vozovnic integriranega javnega potniškega prometa, nakup je mogoče opraviti tudi po spletu. / Foto: Tina Dokl

Nakup vozovnic na spletu

Prodaja enotnih subvencioniranih vozovnic integriranega javnega potniškega prometa (IJPP) se je začela v sredo, pri ministrstvu za javno upravo pa ob tem svetujejo, da dijaki in študenti nakup opravijo po spletu. "Uporabite elektronski postopek na eUpravi ter opravite nakup vozovnice od doma. Končno je ta storitev v celoti digitalizirana, poenostavljena in uporabniku prijazna; omogoča, da namesto čakanja v vrsti prihranite svoj čas ter opravite nakup iz domačega naslonjača," je poudaril minister za javno upravo Boštjan Koritnik. Kot je dodal, s tem prispevajo tudi k zmanjšanju širjenja okužb s covidom-19. Vlogo je mogoče z uporabo svoje e-identitete (digitalno potrdilo ali smsPASS) oddati na portalu eUprava. Upravičenec v nekaj minutah prejme odgovor in v primeru pozitivne odločitve o upravičenosti do subvencionirane vozovnice dobi aktivno povezavo, ki ga ob kliku preusmeri na spletno mesto, kjer lahko izbere želenega prevoznika in v njegovi spletni prodajni aplikaciji kupi vozovnico. "Ker je uporabnik prijavljen s svojo e-identiteto, lahko takoj kupi vozovnico. Ob prvem prevozu se ob stiku kartice IJPP z validatorjem na kartico naloži kupljena vozovnica." Vlogo morajo oddati vsi, ki prvič zaprosijo za subvencionirano vozovnico, pa tudi tisti, ki želijo podaljšati veljavnost vloge iz preteklega šolskega oziroma študijskega leta.

Ljudska Univerza Škofja Loka

www.lu-skofjaloka.si

Podpora izobraževanju

- Središče za samostojno učenje
- Center za svetovanje in vrednotenje znanja zaposlenih Gorenjske
- ISIO – Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih

- **Osnovna šola za odrasle**
- **Srednješolski programi izobraževanja**
- Trgovec (SPI)
- Bolničar – negovalec (SPI)
- Ekonomski tehnik (SSI, PT in PTI)
- Predšolska vzgoja (SSI)
- Predšolska vzgoja (PT)
- **Fakultetni programi**
- **Dodiplomski študijski program**
- Visokošolski strokovni študijski program 1. stopnje Predšolska vzgoja
- **Podiplomski študijski program**
- Magistrski študijski program 2. stopnje Inkluzivna pedagogika

Strokovno izobraževanje

- Knjigovodja/knjigovodkinja
- Računovodja/računovodkinja za manjše družbe, samostojne podjetnike in zavode
- Socialni oskrbovalec/oskrbovalka na domu
- Tečaj za voznike viličarjev
- Preizkus znanja za upravljanje elektro paletnih viličarjev
- Varno upravljanje mostovnih dvigal
- Center za razvoj kadrov KORAK

- Programi za pridobitev temeljnih in poklicnih kompetenc – Znanje nas aktivira (ZNA) 2
- Programi, financirani iz sredstev CLLD
- Programi vseživljenjskega učenja v Lokalnih učnih središčih
- Projekt ASI - Celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile
- Projekt Training of Parents in the Fight Against Cyberbullying (CB4PARENTS)
- Tečaji slovenskega jezika za tujce
- Priprave na izpit iz slovenskega jezika na osnovni ravni
- Izpit iz slovenskega jezika na osnovni ravni
- Izpit iz slovenskega jezika z najnižjo, vstopno ravnjo (A1)
- Študijski krožki
- Branje za znanje in branje za zabavo
- Usposabljanje za življenjsko uspešnost
- Tedni vseživljenjskega učenja

DIJAŠKI IN ŠTUDENTSKI DOM KRANJ

Kidričeva cesta 53, 4000 KRANJ
Tel.: 04/20 10 430
E-pošta: info@dsd-kranj.si
http://www.dsd-kranj.si

V DŠD Kranj nudimo dijakom kranjskih srednjih šol celovito oskrbo v času šolanja.

PREDNOSTI BIVANJA V DOMU:

- bližina srednjih šol,
- pomoč pri učenju in šolskem delu,
- urejena in kvalitetna prehrana,
- delo in življenje potekata po ustaljenem domskem redu,
- sodelovanje v prostočasnih dejavnostih v domu,
- brezžična povezava z internetom preko omrežja Eduroam,
- subvencija za prevoz domov ob koncu tedna,
- subvencija oskrbnine ob istočasnem bivanju dveh ali več otrok iz iste družine v dijaškem domu.

Predvsem pa je bivanje v dijaškem domu za mlade pomemben korak na poti k odraslosti, samostojnosti in odgovornosti.

V študentskem delu doma omogočamo nastanitev študentom višjih in visokih šol.

DOBRODOŠLI V DŠD KRANJ!

Oglas

ŠOLSKI CENTER KRANJ
ZA POKLICE PRIHODNOSTI

SREDNJA TEHNIŠKA ŠOLA

- mehatronika
- elektrotehnika
- računalništvo

Programi: računalnikar, tehnik računalništva, elektrikar, elektrotehnik, mehatronik operater, tehnik mehatronike.

STROKOVNA GIMNAZIJA

- tehniška gimnazija

SREDNJA EKONOMSKA, STORITVENA IN GRADBENA ŠOLA

- ekonomija
- trgovina
- frizerstvo
- gradbeništvo

Programi: ekonomski tehnik, administrator, trgovec, ekonomski tehnik – poklicni tečaj, frizer, gradbeni tehnik, tesar, slikopleskar - črkoslikar, zidar, pečar - polagalec keramičnih oblog, pomočnik pri tehnologiji gradnje.

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

- mehatronika
- informatika
- elektroenergetika
- ekonomist
- varovanje
- organizator socialne mreže

ŠOLSKI CENTER KRANJ, KIDRIČEVA CESTA 55, KRANJ

ZELENJAVNI VRT ZLATEGA MATURANTA

Petja Furlan je dijak **Srednje tehniške šole Šolskega centra Kranj**. Sam pravi, da je srednjo šolo izbral dokaj naključno. Pri pouku je dobival odlične ocene, tudi na poklicni maturi je dosegel vse točke in postal **ZLATI MATURANT**. Svojo zaključno nalogo, **Načrtovalec zelenjavnega vrta**, je pospremil z besedami: *»Najbrž se sliši precej čudno, vendar mi dovolite, da pojasnim. Načrtovalec zelenjavnega vrta je **spletna aplikacija**, ki je namenjena načrtovanju lastnega zelenjavnega vrta. Uporabnik vnese število gred in izbere zelenjavo v posameznih gredah. Program določi rešitev s pomočjo matematičnih algoritmov in podatkov o dobrih sosedih. Za temo zaključne naloge sem se odločil, ker rad kuham in se prehranjujem zdravo. Glede na trenutno stanje, ko so na obhodu razni virusi, mislim, da je pravi trenutek, da bi ljudje začeli razmišljati o lastnem pridelovanju hrane.«*

SREDNJA TEHNIŠKA ŠOLA
ŠOLSKI CENTER KRANJ

Kidričeva cesta 55, 4000 Kranj
tel: (04) 280 40 00, fax: 280 40 35

INŽENIRSKI IZZIV ZA DIJAKE TEHNIŠKE GIMNAZIJE

Naša tehniška gimnazija poleg gimnazijskega programa in izobraževanja na področjih računalništva, strojništva in elektrotehnike dijakom omogoča tudi povezovanje in sodelovanje z uspešnimi podjetji v naši regiji. Ena izmed takšnih oblik sodelovanja, za katero je naša gimnazija letos zopet prejela priznanje inženirska iskra, je bil projekt Inženirski izziv, ki smo ga izvedli skupaj s podjetjem Iskratel. Tako so tri ekipe dijakov Strokovne tehniške gimnazije skupaj z inženirji mentorji reševali realne inženirske probleme, svoje ideje in rešitve predstavili strokovni komisiji in zato bili tudi nagrajeni. S takšnimi dejavnostmi želimo spodbujati inovativnost dijakov in vzgajati mlade talente ter jim nuditi številne priložnosti, da se bodoči inženirji, izumitelji, strokovnjaki 'kalijo' že v gimnazijskih letih.

STROKOVNA GIMNAZIJA
ŠOLSKI CENTER KRANJ

Kidričeva cesta 55, 4000 Kranj
tel: (04) 280 40 00, fax: 280 40 35

Z NOVIM MODULOM ODPRTEGA KURIKULA RAZVIJAMO ZNANJA O SODOBNEM GRADITELJSTVU,

ki uporablja človeku in okolju prijazne konstrukcijske materiale, imenovane naravna ali trajnostna gradiva.

Učne vsebine strokovnih modulov izobraževalnega programa gradbeništvo so prežete s smernicami trajnostnega razvoja. Sodobno graditeljstvo pri snovanju novih stavbnih oblik in pri razvijanju uglašenih tehnoloških rešitev črpa v bogatem stavbnem izročilu naših prednikov. Pridobljene izkušnje in spoznanja bomo letošnje leto nadgradili z novimi znanji, ki jih bomo razvijali s sodobnimi oblikami učenja pri modulu Ekološka načela trajnostne gradnje, ki na nivoju naše šole soustvarja povsem nove učne vsebine.

SREDNJA EKONOMSKA, STORITVENA IN GRADBENA ŠOLA
ŠOLSKI CENTER KRANJ

Cesta Staneta Žagarja 33, 4000 Kranj
tel: 059 093 900
e-pošta: info.sesgs@sckr.si

VABLJENI K VPISU V VIŠJO STROKOVNO ŠOLO

Na prosta mesta se lahko prijavite od 24. avgusta do 31. avgusta 2021 na www://vss-ce.com/vps.

Po tem roku se na izredni študij lahko vpišete direktno v šoli, in sicer do konca oktobra.

Za dodatne informacije nas pokličite na 04 280 40 42.

Vpisujemo bodoče:
- ekonomiste/ekonomistke,
- inženirje/inženirke elektroenergetike,
- inženirje/inženirke informatike,
- inženirje/inženirke mehatronike,
- organizatorje/organizatorke socialne mreže,
- inženirje/inženirke varovanja.

Podatki o prostih mestih so objavljeni na spletnih straneh šole ter Višješolske prijavne službe www.vss-ce.com/vps.

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA
ŠOLSKI CENTER KRANJ

Kidričeva cesta 55, 4000 Kranj
tel: (04) 280 40 00, fax: 280 40 35

Dobrodelnost

Pomagajo pri nakupu potrebščin

V humanitarnih organizacijah so tudi letos pripravili več akcij, s katerimi zbirajo šolske potrebščine za otroke iz socialno ogroženih družin in jim tako pomagajo napolniti šolske torbe.

Mateja Rant

Slovenska karitas v okviru akcije Otroci nas potrebujejo zbira finančna sredstva za pomoč 12 tisoč socialno ogroženim otrokom s šolskimi potrebščinami. Denar za nakup delovnih zvezkov oziroma šolskih potrebščin ter materialne prispevke za otroke iz socialno ogroženih družin zbira tudi Zveza prijateljev mladine Slovenije (ZPMS), ki v sodelovanju s Pošto Slovenije med 3. junijem in 9. oktobrom organizira dobrodelno akcijo Poštar Pavli polni šolske torbe. Pri Rdečem križu Slovenije pa bodo tudi letos otroci iz socialno ogroženih družin prejeli bodisi pakete z osnovnimi šolskimi potrebščinami bodisi vrednostne bone ali naročilnice za nakup delovnih zvezkov in drugih šolskih potrebščin, za kar vsako leto namenijo več kot dvesto tisoč evrov.

Zbrane šolske potrebščine in sredstva iz dobrodelne akcije Otroci nas potrebujejo Slovenska karitas v avgustu razdeli socialno ogroženim družinam s šoloobveznimi otroki, in sicer v obliki paketov šolskih potrebščin ali v obliki bonov oziroma naročilnic za nakup delovnih zvezkov in šolskih potrebščin. "Družine v stiski se po pomoč glede šolskih potrebščin lahko obrnejo na najbližjo karitas v svojem kraju," so pojasnili na Slovenski karitas in dodali, da so v lanski vseslovenski dobrodelni akciji Otroci nas potrebujejo do konca leta zbrali skoraj 184 tisoč evrov. Pomoč je lani prejelo 11.963 otrok, letos jo bo po njihovi oceni potrebovalo več kot 12 tisoč otrok. Številni starši, ki komaj shajajo iz meseca v mesec, se namreč ob koncu šolskega leta znajdejo v še večjih težavah, ko njihovi otroci prejmejo sezname šolskih potrebščin, ki jih je treba čez poletje kupiti za naslednje šolsko leto, opozarjajo in dodajajo, da je samo za najnujnejše in obvezne šolske potrebščine za

V humanitarnih organizacijah so tudi letos pripravili več akcij, s katerimi bodo družinam pomagali pri nakupu šolskih potrebščin. / Foto: Tina Dokl

enega otroka v drugi ali tretji triadi treba odšteti več kot 200 evrov. "Skupna pomoč s šolskimi potrebščinami in pomoč pri plačilu položnic za šolo je lani v celotni mreži Karitas znašala več kot 341 tisoč evrov." Sredstva so pomagale zbrati tudi župnijske karitas, del sredstev pa je prispevala še Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji. Za akcijo Otroci nas potrebujejo je mogoče darovati tudi s poslanim SMS-sporočilom s ključno besedo ZVEZEK5 na 1919, s čimer prispevate pet evrov za šolske potrebščine. Zvezke za socialno ogrožene otroke osnovnošolci in otroci iz vrtcev zbirajo tudi v okviru njihove akcije Pokloni zvezek, v kateri je letos sodelovalo 208 osnovnih šol in 83 vrtcev.

Pri ZPMS z zadovoljstvom ugotavljajo, da je na akcijo Poštar Pavli polni šolske torbe vedno večji odziv, a se žal povečuje tudi število otrok prejemnikov. Finančno pomoč je še do 9. oktobra mogoče prispevati z nakazili na transakcijski račun ali s pošiljanjem SMS-sporočil s ključno besedo SOLA ali SOLA5 na telefonsko številko 1919. Do začetka avgusta je bilo mogoče kupiti in oddati šolske potrebščine tudi v poslovalnicah Pošte Slovenije, otrokom pa jih bodo razdelili do začetka novega šolskega leta. Lani so v akciji Poštar Pavli polni šolske torbe zbrali več kot 32.500 kosov šolskih potrebščin in 11.000 evrov finančne pomoči, so pojasnili v ZPMS.

Gimnazija Franceta Prešerna Kranj (GFP)

Na GFP prihajajoče šolsko leto začenjajo z novimi zanimivimi izzivi. Dijake so v šolskem letu 2021/22 vpisali tudi v nov program – športni oddelek gimnazije.

Na Gimnaziji Franceta Prešerna se je bilo do sedaj možno šolati v programih: gimnazija, ekonomska gimnazija in športni oddelek ekonomske gimnazije. Športni oddelek ekonomske gimnazije imajo že več kot desetletje in je še vedno edini športni oddelek v strokovnih gimnazijah v Sloveniji. Več kot tretjina njihovih dijakov ima status perspektivnega ali vrhunskega športnika. Pri njih so se šolali mnogi uspešni slovenski športniki, tudi nosilci **olimpijskih odličij: Primož Roglič, Peter Prevc, Žan Košir** in **Vesna Fabjan.**

Stroka, politika in širša javnost je prepoznala njihovo kakovostno delo z dijaki športniki in po večletnih prizadevanjih so pridobili športni oddelek tudi v programu gimnazije. Nov športni oddelek je izjemna pridobitev za šolo, lokalno okolje in za mlade športnike, saj je zadnja leta zaradi omejitve vpisa in velikega zanimanja naraščalo število perspektivnih mladih športnikov, ki so jih morali žal zavrniti. Športni oddelki omogočajo lažje usklajevanje šolskih in športnih obveznosti tudi zato, ker je v njih največ 22 dijakov, drugače pa so na GFP športniki vključeni v vse oddelke in programe in tudi njim se z individualnimi osebnimi načrti prilagajajo.

Gimnazijo Franceta Prešerna, njene dijake in uspešno delo je ob lanskem iztekajočem se šolskem letu predsednik Republike Slovenije Borut Pahor predstavil svojemu kolegu, portugalskemu predsedniku Marcelu Rebelu de Sousu, ko je obiskal Slovenijo. Z dijaki sta se pogovarjala o položaju in prihodnosti mladih v Evropski uniji.

Dijaki GFP niso samo uspešni športniki, ampak tudi umetniki, podjetniki, prejemniki Michelinovih zvezdic … Dijak **Jernej Mišič,** izvrsten harfist, ki je osvojil naslov najboljšega harfista v državi in uspešno usklajuje gimnazijske obveznosti z vzporednim šolanjem na glasbenem konservatoriju v italijanskem Vidmu, je ob obisku portugalskega predsednika slovenski in portugalski delegaciji zaigral na protokolarni večerji. Dijake, ki jim je blizu likovna umetnost, najbolj navdušuje stalna didaktična zbirka likovnih del, ki jo imajo na šoli in je prva tovrstna predstavitev umetniških del na srednji šoli. Na hodnikih šole in galeriji je predstavljenih 40 različnih umetnikov in več kot 100 umetniških del kot tudi dela dijakov.

Trenutne zdravstvene razmere mlade postavljajo pred dodatne in še zahtevnejše izzive. Upajmo, da se bodo v prihajajočem šolskem letu dijaki lahko izobraževali v šoli in da se bo eAsistent, pripomoček, ki sta ga razvila njihova dijaka Vladimir Balukčić in Mihael Mirt in ga ima danes več kot 460 šol, uporabljal predvsem za spremljavo dela in prisotnosti, komunikacijo, pripravo mnogih poročil … in veliko manj za izobraževanje na daljavo.

Matura

Poiskal presečišča obeh knjig

V Bralnici na vrtu Sokolskega doma v Škofji Loki so minuli torek gostili Aljošo Harlamova, ki je predstavil romana na prihodnji maturi, to sta Veliki Gatsby Francisa Scotta Fitzgeralda in Čudežni Feliks Andreja Hienga.

Mateja Rant

Predzadnja Bralnica je bila tako kot vsako leto tudi letos namenjena predstavitvi romanov na maturi. Na izviren in pronicljiv način ju je prihodnjim maturantom in ljubiteljem književnosti predstavil urednik Cankarjeve založbe in literarni kritik Aljoša Harlamov. Pri tem se je osredotočil na stične točke med obema romanoma, ki jih je našel v družbenem razredu, spolu in spolnosti.

Dogajanje v obeh romanih je postavljeno v približno enak zgodovinski čas, in sicer v dvajseta oziroma trideseta leta prejšnjega stoletja, pri čemer sta romana nastala z veliko zgodovinsko razdaljo – Veliki Gatsby leta 1925, Čudežni Feliks pa leta 1993, tako da tisti čas opisujeta z različne perspektive, je na začetku poudaril Aljoša Harlamov. "A vsakič, ko berem Čudežnega Feliksa, preverim letnico, kdaj je bil napisan, saj imam občutek, da je starejši, kot je v resnici," je priznal. Dogajanje omenjenega romana je postavljeno v podeželski dvorec v času pred drugo svetovno vojno, v katerem živi družina podjetnika Kalmusa, ki je svojo ženo iz višjega stanu in njen dom rešil pred obubožanjem. K njim se priseli Feliks, sin Kalmusove pokojne sestre, ki je judovskega porekla. Sčasoma postane del družine, pri čemer je v času, ko se spolno prebuja, razpet med vse tri ženske, ki živijo na dvorcu. Nato se pojavi njegov oče, ki ga dotlej ni poznal, in Feliks z njim odide po svetu. Glavni junak romana Veliki Gatsby pa je veteran prve svetovne vojne, ki pripoveduje zgodbo o multimilijonarju Jayu Gatsbyju, ki je obogatel s sumljivimi posli. V svojem domu prireja veličastne zabave, da bi tako ponovno osvojil mladostno ljubezen Daisy, ki se je poročila z drugim, ko je odšel v vojno. "Na prvi pogled zgodbi nista podobni, a je mogoče izluščiti tri pomembne teme, ki so v obeh romanih obravnavane na podoben način," je poudaril Harlamov in prihodnjim maturantom svetoval, naj bodo pozorni predvsem na začetek in konec zgodbe. "Avtorji vam hočejo zgodbo 'prodati', vas navdušiti za branje. To pomeni, da zelo premislijo, kako bodo začeli. Začetek ima veliko simbolno težo in daje slutiti celotno zgodbo – recimo umiranje očeta družine v Čudežnem Feliksu lahko razumemo kot napoved propada družine." Prav tako morajo po njegovih besedah bralca zelo zanimati pomembni dogodki v knjigi, ki vplivajo na razplet. "Na koncu pa avtorji poskušajo pojasniti, za kaj je šlo pri romanu."

Na Bralnici so se v torek z Aljošo Harlamovim posvetili romanoma na prihodnji maturi.

Oba romana po besedah Harlamova povezujejo tri teme: razred, spol in spolnost. "To, v kateri razred sodite, je zelo pomembno pri tem, s kom imate spolne odnose, zlasti pri ženskah." Prav tako je v obeh romanih čutiti razredno napetost in nesprejemanje nekoga, ki prihaja iz nižjega stanu. Podjetnik Kalmus – kljub temu da je staro meščansko družino, iz katere prihaja žena, rešil pred propadom, ko ji je uspel povrniti oziroma celo podvojiti njeno premoženje – velja za pritepenca, ki je družino izkoristil za pridobitev premoženja. Podobno je pri Gatsbyju, ki se je do bogastva povzpel z dna. Čeprav velja za uresničenje ameriškega sna o Ameriki kot deželi priložnosti, drugi bogataši nanj še vedno gledajo zviška. Zelo pomembna tema v romanih je tudi spol. "Če si v tem času rojen kot ženska, so tvoje možnosti v življenju zelo omejene." Zadnja stična točka je spolnost – v obeh romanih je eno od gibal dogajanja ljubezenska afera. "Seks je povezan z razredom in spolom – moškemu je prej odpuščeno, če vara, kot je ženski."

Na koncu je Harlamov maturantom svetoval, da jih na maturi predvsem ne sme biti strah, ko se bodo lotili pisanja eseja. "Zavedati se morate, da je to moja interpretacija obeh knjig, nobena pa ni najboljša, zadnja."

EDC Kranj vpisuje za poklice:

zidar
tesar
dimnikar
slikopleskar-črkoslikar
pečar-polagalec keramičnih oblog
kamnosek
izvajalec suhomontažne gradnje
inženir gradbeništva
inženir varstva okolja in komunale

Mi smo prihodnost!

Gorenjesavska cesta 9, 4000 Kranj
04 236 11 24, 041 351 164
edc.visja@guest.arnes.si
www.edckranj.com

ZAVOD MUZIČARNA, PODHOM 64 B, ZGORNJE GORJE

MOŽNOST BREZPLAČNEGA ŠTUDIJA V CENTRU KRANJA NA FAKULTETI ZA DRŽAVNE IN EVROPSKE ŠTUDIJE NOVE UNIVERZE

Fakulteta za državne in evropske študije ponuja pestro izbiro možnosti **brezplačnega študija** na:

- **univerzitetnem dodiplomskem študijskem programu Javna uprava**
- **podiplomskih magistrskih študijskih programih Javna uprava ter Mednarodne in diplomatske študije;** možnost brezplačnega študija tudi za zaposlene!

Možnost študija tudi na **doktorskem** in **visokošolskem študijskem** programu.

Zakaj izbrati nas:

- majhne skupine, kjer je študent individualno obravnavan,
- predavateljski kader ima konkretne izkušnje iz prakse,
- študijski programi prepletajo nova in koristna področja znanja (pravo, management, upravljanje, javna uprava, človekova pravice, varnost itd.),
- del študija se izvaja online (tudi ko ni epidemije),
- posneta predavanja (možnost ogleda za nazaj),
- predavanja se izvajajo v popoldanskem času,
- mednarodna vpetost predavateljev in fakultete.

Več informacij na spletni strani: https://fds.nova-uni.si/ in na telefonski številki 04/260 18 50.

Zanimivosti

Iščejo inženirke leta

Mateja Rant

Organizatorji so znova odprli razpis za inženirko leta, ki letos poteka četrto leto zapored. Z razpisom iščejo deset inženirk iz slovenskih podjetij, organizacij in ostalih združenj, za katere želijo, da postanejo zgled in navdih mladim dekletom, da se bodo lažje odločala tudi za tehniške poklice. V treh letih so se na izbor prijavile že 103 inženirke, so sporočili iz družbe Mediade. Inženirka leta 2020 je postala Jasna Hengović, razvijalka programske opreme v Cosylabu. Tudi letos lahko posamezniki, inženirke same, podjetja, organizacije in združenja svojo kandidatko za izbor Inženirka leta 2021 predlagajo do 24. septembra z izpolnitvijo obrazca na spletni strani www.inzenirka-leta.si. Med prijavljenimi kandidatkami bo komisija izbrala deset predstavnic letošnje četrte generacije slovenskih inženirk, ki se bodo javnosti prvič predstavile 11. novembra. Inženirko leta 2021 bodo razglasili v začetku januarja prihodnje leto. "Namen izbora je čim širša in učinkovita družbena promocija inženirk, ki lahko s svojo osebnostjo in delom mlade spodbudijo, navdušijo in opogumijo za odločitev za vpis na inženirski študij ter inženirsko poklicno pot."

Boni tudi za nakup šolskih knjig

Mateja Rant

Nove turistične bone v vrednosti sto evrov za polnoletne in petdeset evrov za mladoletne je letos mogoče unovčiti tudi za nakup šolskih knjig in delovnih zvezkov.
"Odziv je nad pričakovanji," je priznala Laura Štraus Vuk iz službe za odnose z javnostmi v Mladinski knjigi. Kot opažajo, so bone mnogi unovčili ne samo za nakup delovnih zvezkov in učbenikov, ampak tudi druge literature. "Celo stari starši bone izkoristijo za nakup knjig za svoje vnuke." Kot še ugotavljajo, se zdaj dobro prodajajo celo knjige, po katerih prej kupci niso tako pogosto posegali. Gregor Božnik iz DZS pa je pojasnil, da glavnino nakupov, ki jih starši opravijo z boni21, predstavljajo učbeniki in delovni zvezki. "Interes je po naši oceni kar precejšen, saj je to relativno velik družinski izdatek." Zneski pri unovčevanju bonov so zelo različni, od dvajset pa do nekaj sto evrov, pač glede na posameznikove potrebe, pravi Božnik. O tem, koliko bonov je bilo doslej unovčenih v njihovih knjigarnah in papirnicah, pa je po njegovih besedah še preuranjeno govoriti, saj nakup na bone21 omogočajo šele dober mesec, šolski nakupi pa so ta čas v polnem zamahu. Za nakup z boni21 se po njihovi oceni odloči približno tretjina kupcev.

Trelleborg Slovenija je del Poslovne skupine Trelleborg. Smo vodilni svetovni ponudnik rešitev in tehničnih izdelkov iz polimernih materialov, ki zagotavljajo tesnjenje, blaženje in zaščito na kritičnih mestih v zahtevnih okoljih.

TRELLEBORG

Postani štipendist podjetja Trelleborg Slovenija
in prispevaj k soustvarjanju uspešnih zgodb, ki jih uresničujejo inovativnost, osredotočenost na kupca, uspešnost in odgovornost.

Za šolsko leto 2021/2022 razpisujemo kadrovske štipendije za študente z izpolnjenimi pogoji za vpis na:

- **Fakulteto za strojništvo – 1. bolonska stopnja (3 štipendije),**
- **Fakulteto za kemijo in kemijsko tehnologijo – Kemijska tehnologija (2 štipendiji).**

Prijavi priložite:
- kratek življenjepis s kontaktnimi podatki,
- potrdilo o vpisu.

Prednost pri podelitvi štipendije bodo imeli kandidati, ki so vpisani v višji letnik, imajo boljši učni uspeh in so aktivno sodelovali pri projektih v okviru izobraževalnega programa.

Pričakujemo najboljše. Zato vam tudi nudimo najboljše.
Poleg štipendije vam bomo že med šolanjem omogočili opravljanje obvezne prakse. Preko počitniškega dela boste lahko spoznavali podjetje in pridobivali dragocene delovne izkušnje, ki vam bodo zagotovo koristile na vaši nadaljni poklicni poti. Svetovali vam bomo glede osebnega in strokovnega razvoja ter pomagali pri izdelavi seminarskih nalog.

Pot do poklica vam bo tako lažja, obenem pa boste imeli že v času šolanja priložnost spoznati delovno okolje in morebitne bodoče sodelavce.

Prijave z omenjenimi dokazili posredujte na naslov:
Trelleborg Slovenija, d. o. o., Kadrovski sektor, Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj
ali na elektronski naslov: natasa.mrgole@trelleborg.com **do 24. 9. 2021.**

ŠOLSKI CENTER
ŠKOFJA LOKA

IZREDNO IZOBRAŽEVANJE
Vpis v šolsko leto 2021/22

SREDNJA ŠOLA

SREDNJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
- oblikovalec kovin – orodjar
- avtoserviser
- avtokaroserist
- inštalater strojnih inštalacij
- strojni mehanik
- mizar
- tapetnik

POKLICNO-TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE
- strojni tehnik
- avtoservisni tehnik
- lesarski tehnik

INFORMATIVNI DAN ZA SREDNJO ŠOLO:
8. 9. 2021 od 15. do 17. ure
v pisarni 235 (II. nadstropje)

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

- inženir strojništva
- inženir lesarstva

INFORMACIJE:
04/506 23 72 (srednja šola), 04/506 23 62 (višja šola)
www.scsl.si

Šolski center Škofja Loka
Podlubnik 1b, 4220 Škofja Loka
04/506 23 00, info@scsl.si, www.scsl.si

Pogovor

Šola brez ocen je izvedljiva

Pred časom je začela veljati novela zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki ureja tudi financiranje zasebnih šol. Država po novem zagotavalja sto odstotkov sredstev za obvezni program in petinosemdeset odstotkov sredstev za izvajanje razširjenega programa v zasebnih osnovnih šolah. Kaj to pomeni za zasebne šole, je pojasnil ravnatelj Osnovne šole montessori Pavel Demšar.

Mateja Rant

Kaj novela prinaša šolam, kot je vaša?
Novela pravzaprav ureja le financiranje zasebnih šol v delu, v katerem je ustavno sodišče ugotovilo, da je zakon neskladen z ustavo. Za samo šolo praktično ne bo nobene spremembe. Bo pa iz javnih sredstev kritih več stroškov, kar v splošnem pomeni, da bodo starši za zasebne šole plačevali manj in bo šola dostopna širšemu krogu ljudi, ki si doslej šole zaradi finančnih razlogov niso mogli privoščiti. Še posebno to velja za večje družine.

Koliko bodo lahko na ta račun v prihodnjem šolskem letu šolnine nižje?
Podrobnosti še niso znane, čakamo še interpretacijo ministrstva. Ocenjujemo, da bodo za starše stroški na otroka na leto v povprečju nižji za okrog 350 evrov.

Po eni strani bo to povečalo dostopnost tudi socialno šibkejšim, po drugi pa so zasebne šole ta čas še vedno dostopne le peščici, saj jih zunaj večjih urbanih središč ni veliko. Iz katerih okolij prihajajo otroci, vpisani v vašo šolo?
Zasebnih šol je v Sloveniji zelo malo, slab odstotek, povprečje Evropske unije je dvanajst odstotkov. Razlog je predvsem v zahtevnih pogojih za ustanovitev šole, pa tudi pomanjkanje ustreznih prostorov. Tako je logično, da najprej nastanejo šole v večjih mestih, je pa primer zasebne šole tudi v manjšem kraju. A otroci k nam ne prihajajo samo iz Ljubljane, pač pa tudi iz primestnih krajev in s podeželja – Preddvora, Vrhnike, Tuhinja.

Zakaj se starši najpogosteje odločajo za vpis svojih otrok v zasebno šolo?
Pri nas se starši s pedagogiko montessori seznanijo že v vrtcu in mnogi si želijo, da bi otroci nadaljevali šolanje po pristopu montessori, ker so nad takšnim pristopom navdušeni. Ljudje smo različni, zato je tudi logično, da nam ustrezajo različni pristopi pri vzgoji in poučevanju otrok. Starši si seveda želijo najboljše možne pogoje za šolanje svojega otroka, saj se zavedajo, da otrok v šoli preživi velik del otroštva.

Bi lahko na kratko orisali glavne značilnosti metode montessori, na kateri temelji pouk v vaši šoli?
Izhajamo iz potreb otrokovega razvoja, pri čemer ima učitelj kot posrednik znanja bolj vlogo v ozadju – da pripravi okolje, v katerem lahko otrok sam pridobiva znanje. Pri tem otroku pomaga učenje od starejših vrstnikov, zato imamo tudi starostno mešane oddelke. Ker je neposrednega poučevanja otrok manj, učitelji lahko pristopajo do otrok individualno, obenem pa to omogoča otrokom, da vsak dela tisto, kar je v skladu z njegovimi razvojnimi potrebami. Dobri učitelji spodbujajo aktivnost učencev s pomočjo vprašanj, ki jih postavljajo med predstavitvami. Še bolje je, če imajo otroci možnost delati, raziskovati in učiti se sami. Učni načrt, ki ga pedagog montessori v resnici vsakodnevno uporablja, je otrok sam: izhaja iz tega, kar otrok je v tem trenutku in ga pelje k znanju, ki sledi.

Mnogi si ne predstavljajo šole brez ocen in učbenikov ... Kaj bi jim odgovorili?
Predvsem to, da je šola brez ocen in učbenikov izvedljiva. Ni pa dovolj samo to, da ocene in učbenike ukinemo. Treba je urediti okolje tako, da imajo otroci motivacijo

Pavel Demšar

za pridobivanje novega znanja. Začne se z zaupanjem v otroka; da v sebi nosi radovednost in zanimanje za odkrivanje in raziskovanje. Potem pa moramo pripraviti otroku ustrezno okolje, kjer bo našel prave izzive in pri tem imel dovolj svobode za izbiro. Šele potem lahko ukinjamo ocene.

Koliko otrok bo obiskovalo vašo šolo v prihodnjem šolskem letu in koliko od tega je prvošolcev?
Osnovno šolo montessori bo letos redno obiskovalo 166 učencev, od tega 21 prvošolcev.

Na kakšen način v šoli poskrbite, da je začetek novega šolskega leta kar najbolj prijeten?
Običajno smo na začetku šolskega leta priredili družinski dan, ko se srečamo z otroki in starši. Žal bomo to zaradi covida-19 izpustili že drugo leto. Sicer pa prvošolce pričaka podobno opremljen razred z materiali za delo, kot je to v vrtcu montessori, podoben je tudi način dela, tako da se hitro znajdejo. Otroci v šoli srečajo tudi starejše sošolce oziroma prijatelje, ker imamo kombinirane oddelke po celotni šolski vertikali, tako da se z veseljem vračajo v šolo.

Fakultativno učenje tujih jezikov

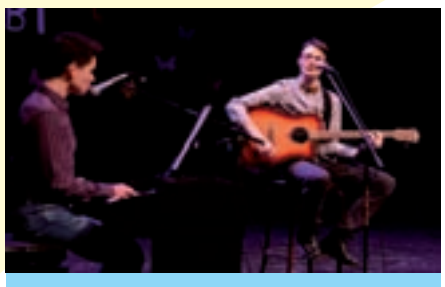

Gledališka skupina, pevski zbor, šolski časopis „DIvJAK“

Priprave na tekmovanja iz znanj in športa

Akrobatska skupina „Leteči medvedki“

GIMNAZIJA JESENICE

VABI K VPISU V BREZPLAČNI MATURITETNI TEČAJ

ODDAJA PRIJAVE DO
5.9.2021
na
info@gimjes.si

Spoštovani dijaki in dijakinje, z veseljem vam sporočamo, da vas 1. septembra 2021 pričakujemo v prostorih gimnazije.

Gimnazija Jesenice, Trg Toneta Čufarja 1, 4270 Jesenice T: 04 5809 450 E: info@gimjes.si www.gimjes.si

Nagradna križanka

Vse bo v redu.
triglav
triglav.si

GORENJSKI GLAS	ZLAT KOVANEC	DALMATINSKA VIŠNJA	EGIPČANSKI BOG SONCA	AZIJSKO OKRASNO DREVO	PRILOGA ČASNIKA DELO	MARKO ŠULER	DEJANJE OČITANJA	GRŠKA BOGINJA PRAVICE	SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI	VEČJI PTIČ PEVEC													
SLOVENSKI SLIKAR (Z. M.)								6															
LATINSKI JEZIK																							
MODEL VOZILA SEAT						IKAROS (KRAJŠE) / JUTRANJA PADAVINA																	
OKLEPNO VOJAŠKO VOZILO			1		DEL STAVBE, ZID / GESLO, PAROLA																		
NEŽA SIMČIČ			OSEL (EKSPR.) / MATERIJA					ANA ROJE / ŠLOG, ŽANR		13													
MATEMATIČNA NEZNANKA				RIBIŠKA VRVICA / SL. RAPER (ROK)					STARO GLAVNO MESTO KAZAHSTANA	ANGLEŽ (ŽARG.)													
UPRAVNA ENOTA V ŠVICI							POČELO TAOIZMA / SLIKAR SAMOUK																
GORENJSKI GLAS	KARTA PRI TAROKU	ORGLAR, ORGLAVEC / NEMORALA			4																		
VEČJA GOZDNA PTICA						MODEL VOZILA SUZUKI / INDIJANSKI ŠOTOR																	
AMERICIJ			STARI SLOVANI / OPORNIK, NOSILKA					ALEŠ ČESNOVAR / ATALOS (KRAJŠE)															
EDEN OD ČUTOV, VOH					SLIKARKA KOBILCA																		
ROMUNSKO TERENSKO VOZILO				NAJBOLJ RAZŠIRJENA RASTLINA	SL. AFORIST (ŽARKO) / PREDPONA V TUJKAH																		
IMETNICA		10							SOLATNA TEKOČINA	DFEKT, OKVARA													
AMERIŠKA GRMOVNICA ZA SOKOVE	ANTIČNO BRENKALO / PLANOTA POD HIMALAJO					KARAMBOL	DEL KROŽNICE / NORD. BOŽANSTVA																
SESTAVIL: F. KALAN	GENIJ (KNJIŽNO)	PEVKA GOTAR	NOGOMETNI KLUB IZ LINZA V AVSTRIJI	VESNA SLAPAR	SPRINTER BOLDON	MLEČNI IZDELEK	GLINASTA PIŠČAL	BAMBUSU PODOBNA TRSTIKA	GORENJSKI GLAS	MESTO V INDIJI	ZORAN OGRINC	NOG. KLUB IZ BERGAMA / OLJKIN PLOD									16	LADO VINDIŠ / IRENA POLANEC		
KNJIŽEVNIK BARON JANEZ VAJKARD	15								AZORSKO OTOČJE		9				EROZIVNO DELOVANJE VODE / IGRALKA MIRANDA								
RAZTEGLJIVA VRV									SAMICA GOLOBA / VISOKA GORA								KAMION PREKUCNIK					19	
GOZDNO BOGASTVO				JAVNI GOVORNIK / GRENAK NAPITEK	5						PEVKA ERBUS			2									
ENICA		7			MESTO V KAZAHSTANU	KRAJ PRI DOMŽALAH / OSLOV GLAS					ŠANSONJERKA MAVRIČ / IGRALEC ALEKSIĆ												
UROŠ KORUN			LUKA ZA JAHTE / JAJČNI OVOJ							POMLADNI MESEC / ORODJE ZA ŽETEV			18		SLIKAR PILON	RIBJE OLJE							
TESARSKA SEKIRA							17	GRŠKA ČRKA / IGRALEC ŠKRLEC				OUT (SL. ZAPIS) / AREAL, POVRŠINA											
ARALSK ARONIJA EVORZIJA OKARINA TRKAJ	EMBALAŽA ZA ZOBNO PASTO	MOČAN VIHAR / ORANJE (STAR.)							OKSID NA ŽELEZU / DRŽAVNI PRAPOR				EVA RAS / GLEDALIŠKO DELO										
VISKO LISTNATO DREVO				14		ZNOJ, STEZA	IZHLAPINA / SKAND. MOŠKO IME		3														
KANTON V ŠVICI				SPAK, PRIKAZEN / GREGOR HAFNAR						PRIMORSKO VINO	HOKEJIST MURIČ / GOZDNA PTICA			8									
GLAVNO MESTO TAJSKE								PREDMET, REČ / UMETNO USNJE							KOKOŠ	TVARINA							
MUSLIMANSKI BOG			12		TESTATOR							PODOBA GOLEGA TELESA / 100											
1	2	3	4	5	6	7	REČNA RIBA, KORESELJ						UROŠ VIDMAR / URŠKA ŽOLNIR										
8	9	10	11	12	13	14	PUŠTOLOVŠČINA		11														
15	16	17	18	19			NOGOMETNI VRATAR OBLAK				NEKDANJI VRVAR												

Za prvošolčke!

Rumene rutke Kuža Pazi bodo tudi letos varovale naše najmlajše na poti v šolo in domov. Zavarovalnica Triglav jih podarja vsem prvošolcem v sodelovanju z Mladinsko knjigo. Rutke boste prejeli skupaj z revijo Ciciban-Cicizabavnik.

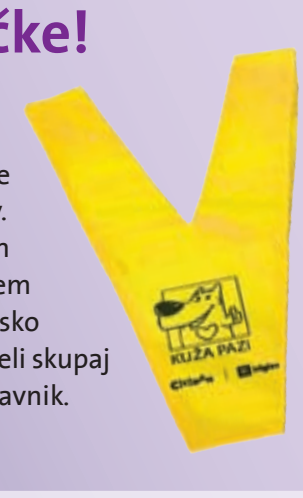

Darilo

Ob sklenitvi zavarovanja prejmete darilo: frizbi.

triglav

Nagrade: 3-krat dežnik, paket prve pomoči za avtomobiliste, majica, odsevni trak, odsevni jopič, frizbi in pokrivalo za kolesarski sedež.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do SREDE, 8. SEPTEMBRA 2021, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

Nova urbana oprema

Gre za projekt, v katerem sodelujeta Občina Medvode in Mestna občina Ljubljana.

Maja Bertoncelj

Medvode – Na območju Šmarne gore je Občina Medvode skupaj z Mestno občino Ljubljana v okviru projekta URBforDAN začela postavljati novo urbano opremo. Dela bodo potekala predvidoma do konca avgusta. V tem času bo lahko na območju gibanje nekoliko ovirano, zato obiskovalce pozivajo k dodatni previdnosti.

Na vstopne točke bodo namestili informacijske table in kolesarska stojala. V sodelovanju s Planinskim društvom Šmarna gora bodo posodobili tudi označevanje poti in obnovili oziroma po potrebi nadomestili klopi ob poteh in na razglednih točkah. Podobne ureditve so v Ljubljani že izvedli na območju Golovca, ki so jih uporabniki pohvalili, zato so se odločili, da jih razširijo še v šmarnogorski gozd. »Namen projekta URBforDAN je upravljanje in raba urbanih gozdov kot naravne dediščine v podonavskih mestih. Želi izboljšati razmere tako za lastnike kot tudi za obiskovalce gozdov. Območje Šmarne gore je v zadnjih letih podleglo velikemu pritisku obiska, predvsem zaradi svoje rekreacijske funkcije. Ta se je še posebno v času zapiranja države ter omejitev še povečala. Namen projekta je usmerjati obiskovalce na označene poti ter jih seznaniti z gozdnim bontonom, istočasno pa jih tudi izobraževati o naravni in kulturni dediščini na danem območju,« pojasnjujejo na Občini Medvode. Na njihovem območju bo nova oprema na vstopnih točkah Zavrh – Vozna pot, Zavrh – rojstna hiša Jakoba Aljaža, Spodnje Pirniče – Peske, Pri Kovač, Vikrče – Turnc in Vikrče – zemljišče PGD Spodnje Pirniče.

V sklopu projekta že poteka nadgradnja na področju gozdne pedagogike in oblikovanja gozdnih učnih točk v sodelovanju z Gozdnim inštitutom, ki bo zaključena predvidoma v pol leta.

Doživetje Udin boršta

Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj je v soboto organiziral naravoslovno-ustvarjalno spoznavanje z naslovom Družinska gozdna doživetja v Udin borštu.

Maša Likosar

Zgornje Duplje – Na dogodku, ki je bil namenjen zlasti družinam z otroki, so udeleženci spoznali značilnosti in skrivnosti gozdnih živali na širšem območju Udin boršta. »Udin boršt ponuja nešteto zanimivosti, med katerimi izstopajo kraški pojavi kot posledica konglomeratne podlage, česar na Gorenjskem ni pogosto zaslediti. Tu najdemo jame, ki jih je skupno 14, med njimi je najdaljša dolga skoraj 1200 metrov, tudi vrtače in brezna. Poleg tega predstavlja eno najbolj strnjenih gozdnatih površin v osrednji Sloveniji, kjer resnično lahko začutiš prostranosti gozdov. Zanj je značilna zgodba rokovnjačev, saj je bil Udin boršt eden od središč rokovnjaštva,« je pojasnil Uroš Brankovič iz Centra za trajnostni razvoj podeželja Kranj.

Boštjan Baligač je obiskovalce popeljal po Udin borštu in jim predstavil lovstvo, gozdarstvo in divjad tega območja. / Foto: Maša Likosar

Med pohodom do Rokovnjaškega tabora in Krive jelke ter naprej do jezerca Race je Boštjan Baligač, inženir gozdarstva in lovstva, član Lovske družine Udenboršt, predstavil lovstvo, gozdarstvo, divjad omenjenega območja in pokazal različna rogovja. »Leta 1985 je bil sprejet odlok, ki je Udin borštu dodelil status spominskega parka. Kasneje ob osamosvojitvi mu je bil priznan status krajinskega parka, česar številni ne vejo,« je povedal Baligač in dodal: »Park kot zaščiteno območje narave je pomemben zlasti zato, ker ima edinstveno lego. Udin boršt namreč leži na terasi, ki je dvignjena nad ravnino in jo tvori kamnina, ki se imenuje konglomerat.« Dogodek so sklenili z naravoslovno lutkarsko predstavo v izvedbi Alje Kump Ankrst, znane lutkarice in klovnese, ter ustvarjalno delavnico.

OBČINA TRŽIČ, TRG SVOBODE 18, TRŽIČ

Šuštarski praznik na angelsko nedeljo

Tržiško mestno jedro bo v nedeljo, 5. septembra, oživelo s tradicionalno Šuštarsko nedeljo, praznikom čevljarjev in drugih tržiških obrtnikov. Na stojnicah se bodo predstavili tudi drugi slovenski ponudniki, ki imajo večino prodajnega programa izdelkov lastne proizvodnje ali slovenskega porekla. Zaradi omejitev, povezanih z epidemijo, bo prireditev potekala v omejenem obsegu, a bo kljub temu zanimiva in raznolika. Več pa v pogovoru z Borutom Sajovicem, županom Občine Tržič.

Kakšen je koncept letošnje prireditve?

Šuštarska nedelja se mora vrniti h koreninam, zrasla je namreč iz potreb in ponudbe tržiških obrtnikov in podjetnikov. Kasneje, v nekih drugih časih, se je razvila v dogodek velikih dimenzij, za katerega danes ni pogojev. Na eni strani so omejitve zaradi koronavirusa, na drugi strani si težko še zamislimo, da bi 15 tisoč Slovenk in Slovencev iz vseh koncev in krajev hodilo v Tržič poleg čevljev po izdelke (od toaletnega papirja do blazin), ki jih danes ponujajo v trgovskih centrih. Včasih je bila v Tržiču živahna dejavnost Peka, Bombažne predilnice in tkalnice, Lepenke ..., ni bilo spletne prodaje in so ljudje hodili v Tržič na Šuštarsko nedeljo kupovat stvari, ki jih drugje ni bilo ali pa so bile tukaj boljše ali cenejše. Časi so se spremenili, vse bolj smo ekološko ozaveščeni in ne želimo dodatno obremenjevati okolja; in spremembo potrebuje tudi naš šuštarski praznik.

Borut Sajovic, župan Občine Tržič / Foto: Tina Dokl

Iz bogate zbirke Tržiškega muzeja, ki bo tudi na Šuštarsko nedeljo na široko odprl svoja vrata / Foto: arhiv Gorenjskega glasa

Zato pravim, da se vračamo nazaj h koreninam, k slovenskemu, tržiškemu poreklu. Naslednjo nedeljo med 8. in 19. uro bo živahno v starem mestnem jedru, pod enotnimi stojnicami se bo predstavilo približno trideset obrtnikov, med njimi štirje ponudniki suhe robe. Od teh jih je okrog deset iz Tržiča, a še premalo, če mene vprašate. Pogoj za udeležbo na stojnici je, da imajo slovenski ponudniki vsaj sedemdeset odstotkov prodajnega programa izdelkov lastne proizvodnje ali slovenskega porekla.

Šuštarsko nedeljo bo odprla generalna sekretarka Združenja zgodovinskih mest Slovenije Mateja Hafner Dolenc, ki bo dodala pomembno sporočilo temu, kar želimo, da se dogaja v spomeniško zaščitenem mestnem jedru Tržiča.

Se bo tudi jedlo kaj okusnega, pristno tržiškega?

Ponudba kulinarike temelji na ponudnikih, ki so vključeni v brošuro Iz tržiških piskrov. Želimo si jih vključiti čim več. Zadišalo bo torej iz tržiških »piskrov« ...

Kaj pa spremljajoči dogodki?

Predvsem domača tržiška društva, od KD FS Karavanke do Pihalnega orkestra Tržič pripravljajo kulturni program za odrasle in otroke, izvedba pa bo odvisna od takrat veljavnih epidemioloških ukrepov. Pomembno vlogo ima Tržiški muzej, ki bo v Pollakovi kajži in Kurnikovi hiši tudi na Šuštarsko nedeljo obiskovalcem ponudil strokovno vodenje po razstavah ter druge zanimivosti. Poleg tega bo muzej v Galeriji Atrij Tržič že nekaj dni prej odprl razstavo v poklon šuštarskemu prazniku.

Glavni organizator prireditve je Občina Tržič, ki soinvestira tudi v novo podobo nekdanjega kompleksa Bombažne predilnice in tkalnice (BPT). Boste obiskovalce popeljali tudi po BPT?

Obiskovalci Šuštarske nedelje bodo lahko parkirali na urejenih javnih parkiriščih v okolici mesta, potem pa se bodo lahko sprehodili tudi skozi BPT, kjer sta nam prva dva koraka obnove odlično uspela. V BPT novo priložnost dobivajo tržiški obrtniki in podjetniki, ker pa je kompleks zares velik, je ob sotočju Bistrice in Mošenika v senci starih dreves zrasel mestni park in mini rekreacijsko igrišče, kjer bodo obiskovalci lahko postali.

Epidemiološke razmere v državi se slabšajo, a Šuštarske nedelje, ki je pomemben tržiški praznik, ne želimo odpovedati. Tržič si jo zasluži, jo potrebuje, ampak tisto zdravo domače, tržiško.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLED

Prehodili Krono Slovenije

Izkušeni rekreativki Tjaša Žnidar in Draga Žbontar z Jesenic sta v sedmih dneh opravili z novim izzivom: prehodili sta krožno pohodno pot po slovenskih gorah Krona Slovenije, ki jo je zasnoval naš alpinist Viki Grošelj.

Urša Peternel

»Na pot sva se odpravili z namenom, da jo prehodiva in ne da bi postavljali hitrostne rekorde. Teden dni dopusta sva posvetili svoji najljubši dejavnosti, gibanju v naravi, in sva ga na ta način dodobra in v popolnosti izkoristili. Uživali sva na potkah in stezicah, na ravninskih delih sva samodejno preklopili v tekaški korak, uživali sva v lepih razgledih, v prvih in zadnjih žarkih dneva ter njihovi igri z meglicami na vrhovih. Eno samo zadovoljstvo je v tem, ko z zadnjim težkim korakom prestopiš prag koče in se v mislih ozreš na vso prehojeno pot, zjutraj pa lahkotno in radostno stopiš v nov dan.« Takole zadovoljni se v pravkar opravljeni izziv ozirata Tjaša Žnidar in Draga Žbontar, prekaljeni jeseniški (ultra)tekačici in pohodnici, ki sta v sedmih dneh opravili z novo krožno gorsko pohodno potjo Krona Slovenije. Pot je zasnoval naš alpinist Viki Grošelj, ki je izdal tudi vodnik o poti, v njem pa opisal pot čez Triglav, Grintovec in Stol, z izhodiščem v Guncljah, v smeri urinega kazalca proti zahodu. A ker je pot krožna, jo je možno kjerkoli začeti in kjerkoli končati.

Triglav, Grintovec, Stol ...

Tjaša in Draga sta tako sklenili, da jo bosta začeli pred Slovenskim planinskim muzejem v Mojstrani in se je lotili v obratni smeri. V tednu dni sta prehodili 307 kilometrov in premagali 17.800 višinskih metrov, kar odmerjeno na posamezni dan v povprečju znese 40 kilometrov, 2500 višinskih metrov in 13 ur hoje (z občasnim tekom, dodajata dekleti).

Pot sta začeli v Mojstrani, se povzpeli na Triglav, spustili v Bohinj, osvojili Črno prst, Ratitovec, Blegoš, Lubnik, se čez Škofjeloško hribovje spustili do Guncelj, sledil je vzpon na Grmado in Šmarno goro, temu pa pot do Kamniške Bistrice, na Grintovec, Jezersko, Storžič, Tolsti vrh, Kriško goro, s Tržiča na Dobrčo, do Ljubelja, zatem pa še na Stol in po grebenu Karavank do Dovške Rožce. Pot sta sedmi dan zaključili na izhodišču, v Mojstrani.

V Guncljah ju je pričakal snovalec poti Viki Grošelj: levo Draga, desno Tjaša.

Spanje v planinskih kočah

»V 30-litrskih nahrbtnikih sva imeli vodo in hrano za sproti, recimo sendviče in energijske ploščice. Enkrat dnevno sva si v kočah privoščili topel obrok, kot so štruklji, žganci s kislim mlekom, jota ... S seboj sva nosili oblačila, spalno rjuho ter pribor za osebno higieno. Več oblačil, hrane in rezervno obutev sva si že pred odhodom pripravili v večji torbi, ki so nama jo prinesli v Ribčev Laz, kjer sva prvič prespali, v Kamniško Bistrico ter v Tržič. Spali sva v hostlu v Ribčevem Lazu, nato pa v planinskih kočah na Ratitovcu, Govejku, Kamniški Bistrici, na Kališču in Zelenici,« pripovedujeta.

V Guncljah ju je pričakal Viki Grošelj

Pred odhodom sta naštudirali Vikijev vodnik, kakšno stran vodnika poslikali s telefonom, da sta jo potem na poti lahko na shranjeni sliki ponovno prebrali. »Pot je pretežno dobro markirana, sem in tja sva markacije izgubili in naredili kakšen dodaten kilometer. Ko ni šlo drugače, sva si pomagali s pomočjo spletnih zemljevidov. Iskanja in izgubljanja so sicer bila del vsakdana, a prav vsak dan se je lepo iztekel ob zadnjih sončnih žarkih, ki so naju pospremili do prenočišča,« pravita pohodnici, ki ju je v Guncljah pričakal tudi avtor poti Viki Grošelj.

Na vrhu Storžiča / Foto: osebni arhiv

»Teden dni dopusta sva posvetili svoji najljubši dejavnosti, gibanju v naravi, in ga na ta način dodobra in v popolnosti izkoristili. Uživali sva na potkah in stezicah, na ravninskih delih sva samodejno preklopili v tekaški korak, uživali sva v lepih razgledih, v prvih in zadnjih žarkih dneva ter njihovi igri z meglicami na vrhovih.«

»Proti Šmarni gori naju je pospremil z besedami: 'Če ti je vseeno, kje si, se ne moreš nikoli izgubiti'. In še: 'Če ti je vseeno, kdaj prideš, ne boš nikoli zamudil'.«

Vsak dan posebno doživetje

In kako bi primerjali pot s potjo Juliana Trail, ki sta jo pretekli lani? »Juliana Trail, pot, po kateri sva v lanskem letu obkrožili Julijske Alpe v petih dneh, je bila najin prvi večdnevni projekt. Čeprav je bila krajša (274 kilometrov), z več kot pol manj višinci (8000 v. m.), pa obe nepričakovano lahko rečeva, da nama je bilo na poti po Kroni lažje. Verjetno zato, ker sta višina in konfiguracija poti po Juliani omogočali več teka, kar pa je za telo bolj naporno od hoje. Doživetja pa so sestavni del vsake poti, ne nujno odvisna od tehničnih karakteristik poti, če ne greš, jih ne doživiš. Na takih avanturah je vsak dan posebno doživetje ...«

Pot kot zaokroženo celoto priporočata predvsem izkušenim rekreativcem, ki se dobro počutijo tudi v gorah, manj pripravljenim pohodnikom pa bi priporočili pot po posameznih etapah.

Kultura

Bolezen časa dokumentarnega fotografa – razstava fotografij Luke Dakskoblerja ... **Stran 22**

Arhitekturna dediščina

Tržiški dvorec Neuhaus, ki mu domačini rečejo kar grad, je sredi obnove. **Stran 23**

Osebnosti

Tončka Galjot iz Železnikov je že šestdeset let prostovoljka pri Rdečem križu. **Stran 24**

Od petka do petka

Foto: posnetek zaslona

Premier Janez Janša je minuli petek na Kredarici na očitke protestnikov, da je ukradel demokracijo, molčal.

Foto: arhiv GG

Predsednik državnega zbora Igor Zorčič je v poslanici med drugim zapisal, da je vsako poveličevanje nacizma in totalitarnih simbolov izredno nevarno in nedopustno.

Direktorica TV Slovenija Natalija Gorščak (desno) je sklep o razrešitvi prejela preko kurirja. Foto: arhiv GG

Srečanje Janše in protestnikov na Kredarici

Simon Šubic

Incident na Kredarici

Ta teden je v javnosti zelo odmeval dogodek, ki se je minuli petek zvečer zgodil na Kredarici. Tam je prišlo do soočenja predstavnikov petkovih kolesarskih protestov v Ljubljani ter premierja Janeza Janše in notranjega ministra Aleša Hojsa, ki so bili sicer na ločenih pohodih na Triglav. Protestniki, ki so dogajanje predvajali tudi na družbenem omrežju, so med drugim Janši očitali, da je ukradel demokracijo, in ga vprašali, kaj ima povedati ljudem, ki so mu z zavrnitvijo novele zakona o vodah na referendumu izrekli nezaupnico. Kot je razvidno iz posnetka, je Janša na očitke odgovoril z molkom, je pa že na samem začetku, ko so vanj usmerili kamere, izjavil, da ni vedel, da ima Polje dan odprtih vrat. Janša in Hojs sta nato prizorišče zapustila, aktivistka Tea Jarc, ki ji je v soočenju pripadla glavna vloga na strani protestnikov, pa je ob tem navedla, da jo je eden od nasprotnikov protestniškega gibanja udaril. Janša je po incidentu na Twitterju objavil fotografijo s Triglava in pripisal, da so osvojili vrh, »razkužili skale in Aljažev stolp po včerajšnji kontaminaciji« ter opravili gorniški triglavski krst s prijatelji iz Madžarske, direktor urada za komuniciranje Uroš Urbanija pa je dejanje protestnikov označil za primitiven napad.

Dan spomina na žrtve totalitarizma

V ponedeljek so ob vseevropskem dnevu spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov v državnem svetu pripravili mednarodno konferenco. V uvodnem nagovoru je predsednik vlade Janez Janša dejal: »Danes, ko se spominjamo žrtev totalitarnih režimov na evropskih tleh, ne glejmo samo nazaj, ampak glejmo tudi naprej. Če se iz zgodovine nismo sposobni ničesar naučiti, bomo obsojeni na ponavljanje.« Za dosego narodne sprave nas po njegovih besedah čaka še veliko dela. Po besedah predsednika državnega sveta Alojza Kovšce pa je izraz sprava kot politični pojem zlorabljen. »Latentnost tega uničujočega duha sovraštva je zamenjal direkten, agresiven politični diskurz. Hujskaštvo, obtoževanje, etiketiranje, trdno skrito za psevdonimi in lažnimi profili na družabnih omrežjih. Vse to so dokazi, da moramo spravo ozavestiti, ne le kot narod in posamezniki, temveč jo z glavo in srcem resnično udejanjati,« je dejal. Predsednik državnega zbora Igor Zorčič pa je v poslanici med drugim zapisal, da je vsako poveličevanje nacizma in totalitarnih simbolov izredno nevarno in nedopustno, pa vendar vse bolj pogosto početje, zato bi moralo biti tudi pri nas kazensko preganjano.

Knovs o skrajnih desnih gibanjih

Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb (Knovs) je v sredo obravnavala aktivnosti služb v zvezi z delovanjem skrajno desnih gibanj. Kot je po seji dejal predsednik Knovsa Matjaž Nemec (SD), niso dobili vseh odgovorov, zato je komisija po njegovih besedah prisiljena vztrajati pri povabilu premierja Janeza Janše »kot ključnega akterja, zato da prepreči porast nacizma v kakršnikoli obliki«. Nemec je še ocenil, da smo v zadnjem obdobju »priča izjemni spremembi v pasivnosti obravnavanja tovrstnih pojavov s strani policije«, kar so želeli preveriti z direktorjem policije Antonom Olajem, ki pa je bil pri svojih odgovorih precej skop. Koalicijski člani Knovsa pa so v skupnem sporočilu za javnost med drugim Nemcu očitali, da je politično zlorabil komisijo in da mu ni bilo v interesu, da bi govorili o vseh oblikah radikalizmov in ekstremizmov, tudi levega.

Razrešena direktorica TV Slovenija

Kar se je že nekaj časa napovedovalo, se je minuli petek tudi zgodilo: generalni direktor RTV Slovenija Andrej Grah Whatmough je razrešil direktorico TV Slovenija Natalijo Gorščak. Ker je bila na bolniškem dopustu, ji je Grah Whatmough sklep o razrešitvi poslal po kurirju. Gorščakova je že napovedala, da namerava s pravnimi sredstvi dokazati, da je delala dobro, v skladu s predpisi in veljavno zakonodajo. O soglasju k predlogu za razrešitev Gorčakove bi moral sicer 16. avgusta razpravljati programski svet RTVS, a je bil nesklepčen, kar je Whatmoughu omogočilo, da postopek izpelje sam, brez soglasja programskega sveta. Predsednik programskega sveta RTV Slovenije Ciril Baškovič je sicer za 30. avgust vnovič sklical sejo, na kateri bi razpravljali o razrešitvi. Ob tem je pojasnil, da bo odločitev Graha Whatmougha ostala pravno veljavna, tudi če svetniki ne bi podprli razrešitve Gorščakove. Njihova odločitev namreč ne bo imela več pravne teže, je povedal Baškovič.

Slovenci v zamejstvu (813)

Žvabeški vlak kulture

Jože Košnjek

med sosedi

Lani je nameravalo Katoliško prosvetno društvo Drava iz Žvabeka (Schwabegg) v občini Suha (Neuhaus) v Podjuni praznovati 110. obletnico ustanovitve. Jubilej je bil vključen v deželno praznovanje 100. obletnice koroškega plebiscita. Epidemija je preprečila načrtovano praznovanje. Prestavili so na letos in ga imenovali 110 + 1.

Za praznični dan so izbrali preteklo soboto, 21. avgusta. Stodeseto obletnico z dodatnim letom so praznovali na izviren in dokaj neobičajen način. Društveniki in njihovi praznični gostje so z »nostalgično vožnjo z vlakom« obiskali vse kraje v občini (Žvabek, Gornja vas, Suha, Podlog in Potoče), se zapeljali še čez državno mejo v Libeliče in tudi s tem pokazali, kako pomembno je zanje čezmejno sodelovanje s sosedi iz Slovenije. Obenem so s to potezo počastili tudi 30. obletnico ustanovitve Republike Slovenije. Na vlak so prisedli slovenski konzul v Celovcu Matej Kramberger, župan občine Suha (Neuhaus) Patrick Skubel, predsednik Geoparka Karavanke Gerhard Visotschnig, lastnika suškega gradu Eva in Herbert Liaunig, predsednik krajevne skupnosti Libeliče Joc Pšeničnik, pliberški dekan Ivan Olip, suški župnik Miha Golavčnik in drugi gostje. Društvo je s tem pokazalo svojo širino in odprtost za dvojezičnost in širino ter vlogo, ki jo ima v življenju tukajšnjih ljudi kultura. Na postajah so potnike s svojimi nastopi presenetile slovenske in nemške kulturne skupine:

Člani Katoliškega prosvetnega društva Drava in gostje na prazničnem potovanju pred domom kulture v Žvabeku / Foto: KPD Drava Žvabek

Oktet Suha, pevska in instrumentalna skupina Žvabek, suška godba na pihala in skupina sanje, mešani in moški pevski zbor Heimatklang Bach (Potok), mešani pevski zbor iz Libelič in ljudski vižarji Pepej in Albert Krop, Jokej Randev in Simon Kogelnik ter lutkovna skupina s Suhe pod vodstvom Christine Meklin - Sumnitsch. Na postankih so goste čakale kulinarične posebnosti krajev. Med potovanjem so bili predstavljeni tudi pomembnejši mejniki v delovanju društva. Program so povezovali: Jokej Logar, Christine Meklin - Sumnitsch, Eva Kogelnik, Victoria Meklin in Vida Logar.

Suha je v pričakovanju novega kulturnega čezmejnega dogodka: tradicionalnega pevskega Festivala Suha. V petek, 10. septembra, bo koncert v Dravogradu, v soboto, 11. septembra, pa v suškem gradu. Poleg organizatorja Okteta Suha bodo sodelovale manjše pevske skupine iz Avstrije, Slovenije in Danske.

Po svetu

Afganistan in Slovenci

V zadnjih petdesetih letih smo se v Afganistan odpravljali tudi Slovenci. V dveh valovih. Prvi je bil v sedemdesetih, ko so tja potovali številni miroljubni popotniki. V drugem so bili naši vojaki, v 'mirotvorni' misiji ...

Miha Naglič

Pojdemo še kdaj?

V tistem prvem valu pred letom 1978, ko se je v Afganistanu začela vojna, ki še traja, so bili med našimi popotniki predvsem mladi, tja so potovali na hipijevski način, radovedni in miroljubni. Taki so bili tudi tedanji Afganistanci. V drugem valu so bili slovenski vojaki, ki so bili tja poslani v okviru Natove vojne misije ISAF. To je bila ameriška kazenska odprava, ki naj bi Afganistancem vsilila ameriška pravila igre. Prav v teh dneh se končuje z velikim in sramotnim porazom.

Gorenjec v Kabulu

»Na avtobusu smo biti razen ene same ženske izključno moški. Dva moška sta na avtobus privedla v burko zavito žensko, skoraj gotovo mlado dekle, ki se s sedeža ni premaknilo celih štirinajst ur, dokler je na končni postaji niso prevzeli neki drugi možje. Kako je zdržala ves ta čas brez hrane in pijače in seveda stranišča, si težko predstavljam. Avtobus je vsakih nekaj ur postal ob kakem karavanskem seraju, možje so se v puščavi razvrstiti v strelce in v svojih dolgih srajcah kot ženske počepnili in opraviti malo potrebo. Nekako na sredi poti, v Kandaharju, je bil nekoliko daljši postanek. Še eno mesto kot iz Tisoč in ene noči. Na bazarju se je vrtelo sorazmerno veliko kolo, povezano z vrvmi, kot nekak miniaturni dunajski Prater. V košarah, ki so se dvigale in spuščale, so čepeli otroci in vriskali od veselja. Kupila sva nekaj grozdja s čudovitimi, kot palec dolgimi, neverjetno sladkimi in aromatičnimi jagodami. Po odličnem heratskem kruhu je bilo tudi to grozdje takšno, kot ga nisem jedel nikoli prej, ne potem. V trdi noči smo se vsi polomljeni končno le primajali do Kabula. Popotniki so stanovali v razvpiti hipijevski 'Chicken Street', po naše Kurji ulici, kjer sva našla prenočišče v še kar dobrem hotelu 'Des Cavaliers', pri vitezih, česar pa jim ni uspelo zapisati v pravilni francoščini. Po prespani noči sva se končno očedila in se odločila oprati tudi nekaj oblačil ... Ko se danes oziram na čase pred skoraj štirimi desetletji, težko dojemam, da se je medtem velik del sveta obrnil na slabše. Največja krivica je bita storjena prav Afganistancem. Za dobrih trideset Slovenij veliko, pretežno gorsko državo, kjer so se po osamljenih dolinah za preživetje borili prijazni in pošteni ljudje, so vsemogoči 'osvoboditelji' gospodarsko uničili in jih za dolgo nepomirljivo sprli med seboj. Prijazni muslimani so se bili prisiljeni preleviti v militantne islamiste. Vesel sem, da sem lahko doživel Afganistan še pred desetletja trajajočo in uničujočo vojno.« / To je odlomek iz ene od 28 slovenskih zgodb v zborniku Afganistan – slovenski pogledi, ki ga je leta 2016 izdal Slovenski etnografski muzej. Citirano zgodbo je napisal Janez Fajfar, zdaj blejski župan, v Afganistanu je bil leta 1978. Veliko Slovencev je v tistih časih potovalo v to veličastno, zdaj nesrečno deželo, med njimi sta tudi Tomo Križnar in Zmago Šmitek, velika popotnika gorenjskega rodu. Si zdaj še kdo upa v Afganistan?

Moj Afganistan

Dovolite mi, da pripišem še svojo osebno izkušnjo z Afganistanom. Do mojega prvega srečanja z njim je prišlo pred koncem šolskega leta 1965/66, pa ne v tej deželi sami, v kateri sploh še nisem bil, ampak v sedmem razredu žirovske osnovne šole. Učitelj Darij Erznožnik, ki je učil tudi zemljepis, me je poklical pred tablo, da mi postavi vprašanje, s katerim bi končno oceno lahko dvignil s štiri na pet. In me je vprašal, kaj vem o Afganistanu?! Razen imena samega seveda nisem vedel skoraj nič. A sem se v istem hipu k sreči spomnil navodila, ki ga je ta učitelj velikokrat ponovil: da je mogoče pri zemljepisu marsikaj prebrati z zemljevidov. In res: zraven table je bil veliki zemljevid Azije, ki ga je učitelj razgrnil prav za tisto uro. Stopim do njega in začnem 'brati'. Na kateri zemljepisni širini in dolžini ta daljna dežela leži, katera so njena gorovja, reke, pokrajine, največja mesta ... »Bravo, Naglič,« me je pohvalil učitelj in oceno zaokrožil na pet. Prav to je namreč hotel videti: kako se bom znašel ob tem vprašanju, ki je bilo za takratno osnovno šolo malo preveč specialno. Sicer pa mi je še danes žal, da se v prvi polovici sedemdesetih, ko je bilo to 'moderno', nisem tudi sam potrudil do te velike dežele sredi Azije, v kateri je bil tedaj še mir in je bilo vse zelo poceni. Zdaj pa imam občutek, da je čas potekel in da ne bom s svojimi očmi nikoli videl tistih gora in mest. In ljudi, ki so jih vsi hvalili kot miroljubne in gostoljubne. Če si bil tak tudi sam. Ko pa jih je kdo napadel – najprej Britanci, potem Sovjeti in nazadnje Američani –, se je še vsakemu zgodil poraz in umik.

Slovenska enota na misiji ISAF v Afganistanu, na terenskih vozilih znamke Humvee / Foto: Wikipedija

Poraženca vojne v Afganistanu: generalni sekretar Nata Jens Stoltenberg in afganistanski predsednik Ashraf Ghani, v Kabulu, 29. februarja 2020 / Foto: Wikipedija

Pogled na vedno fascinantni Kabul iz zraka. Srečni in redki so tisti, ki lahko to nesrečno mesto še zapustijo po zračni poti. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (602)

Potovanja z Epikurjem

Miha Naglič

»Navsezadnje je to pravi namen filozofije: ponudi nam dobra orodja za razmišljanje o svetu in načinih, kako v njem živeti. To je tudi tisto, kar nameravam storiti, ko sedim tule s knjigo o epikurejski filozofiji v naročju: razmišljal bom o tem, kakšne izbire imam na voljo za dobro starost. Ko gre za mojo DNK, sem brez moči, morda pa mi Epikur in drugi filozofi lahko pomagajo pri odločitvi. Odločitev za epikurejsko svobodo na starost se mi zdi nadvse smiselna. Čas je kar najbolj pravšen, ker si takšno svobodo številni od nas po petinšestdesetem lahko privoščimo, ne da bi nam bilo treba postaviti lopo v gozdu ali se preseliti v komuno – čeprav bi morda bilo – če dobro premislim, življenje v komuni morda kot nalašč za starce. V vsakem primeru bi lahko bila epikurejska svoboda v starosti odlična izbira za ljudi, ki jim ne diši 'večna mladost'; večina med nami ima pokojnino, čeprav tega denarja morda ni dovolj za gurmanska kosila ali, prav mogoče, za domovanja, v katerih smo živeli v produktivnih letih. Epikur bi nam svetoval, naj postanemo skromnejši in okusimo sladkost te nove svobode. Starec, rešen primeža 'vsakdanjih dolžnosti in politike', račune polaga samo sebi. Ni se mu treba držati strogega urnika ali se odpovedati svojim muham, da bi si zaslužil za življenje. Ure in ure lahko, recimo, poseda s prijatelji in od časa do časa poduha vejico divje sivke.« (str. 31–32)

»O radostih starosti – razmišljanja z grškega otoka«. Tak je podnaslov te knjige, ki nas vabi na potovanja z Epikurjem. Predpostavljamo, da večina bralcev ve, da je bil Epikur starogrški filozof. Rodil se je leta 341 pr. n. št. na otoku Samos, umrl pa je leta 270 pr. n. št. v Atenah. Živel je torej dobrih sedemdeset let, kar je bila za tiste časa visoka starost. Filozof, ki je dovolj star, da lahko razmišlja tudi o starosti. V svojem času je bil zelo vpliven. Ustanovil je eno najpomembnejših filozofskih šol atenske dobe, imenovano Vrt; vanjo so lahko prihajali tudi sužnji in ženske. Njegov filozofski sistem se po njem imenuje epikurejstvo. Epikurejstvo pa ima dva pomena, ki ju povzame tudi naš osrednji slovar (SSKJ). Prvi: »nazor, oprt na Epikurov filozofski nauk, po katerem je cilj človeškega življenja sreča«. In drugi: »način življenja, ki teži za telesnim uživanjem in udobnostmi, uživaštvo«. Ta drugi pomen je v vsakdanji rabi bolj razširjen kot prvi. Epikur sam je bil seveda bolj prve kot druge sorte. Sicer pa se mora za radostno starost potruditi vsak sam, lahko tudi s pomočjo te knjige ...

Daniel Klein, Potovanja z Epikurjem, prevedla Maja Lupša, OPRO, Ljubljana, 2021, 144 strani

Kultura

O boleznih našega časa

V Galeriji Kranjske hiše bodo danes zvečer odprli eno osrednjih fotografskih razstav letošnje prve izvedbe festivala Kranj Foto Fest z naslovom Bolezen časa dokumentarnega fotografa, novinarja in fotoreporterja Luke Dakskoblerja iz Kranja.

Igor Kavčič

Novi fotografski festival, ki te dni (od srede do nedelje) z razstavami, pogovori, delavnicami in projekcijami poteka na več različnih lokacijah v Kranju, je vzbrstel v precej nenavadnem času, ko se ves svet že več kot leto in pol spopada z epidemijo covida-19. Prav zato so si za aktualni izziv Kranj Foto Festa izbrali temo Izolacija-svoboda, saj s festivalom želijo raziskovati kritična vprašanja našega časa, hkrati pa predstaviti različne perspektive mladih in uveljavljenih fotografov ter vizualnih umetnikov z vsega sveta.

Eden izmed njih je zagotovo Luka Dakskobler, ki kot fotoreporter deluje že od leta 1995. Zanimajo ga poglobljene zgodbe in reportaže, ki jih objavlja v mnogih uglednih revijah in spletnih medijih. V zadnjih letih se je usmeril predvsem v pereče družbene in naravovarstvene teme ter novice. »K razstavljanju na festivalu sem bil povabljen glede na zastavljeno tematiko izolacije in svobode, saj sem v zadnjem letu in pol pokrival vse, kar je povezanega z epidemijo, prav tako pa protestne shode v Ljubljani,« pojasnjuje Dakskobler in hkrati dodaja, da pri tem ni načrtoval razstavnega projekta, ampak je fotografiral izključno za namen dnevnega poročanja. »Zato niti nisem iskal povezav med obema temama, ko pa sem v pripravi na razstavo pozorneje pregledoval svoj foto arhiv, sem se zavedel, da je moč najti stične točke med njima, mogoče bi lahko dejal tudi, da je v nekem smislu tudi eno posledica drugega.«

Zamisel o fotografskih diptihih se je pri tem izkazala za idealno. Na levi strani fotografija iz obdobja izolacije, ki jo je izzvala epidemija, na desni pa s protestov in pozivanja k svobodi, na eni strani osamitev, osamljenost, praznina, na drugi motivi represije, policije in prisotnost avtoritarnega. »Pri tem nisem želel biti političen, temveč zgolj kazati na našo aktualnost, konec koncev ljudje protestirajo tudi v drugih državah. Poudarjal sem predvsem pojave pretiranega kratenja svobode in ljudskega upora proti temu.«

Sicer je iz množice fotografij že sproti pripravljal izbor za svojo spletno stran ter za revijo Mladina in agencijo SOPA Images. Fotografije z obeh področij njegovega poročanja so bile tako objavljene po vsem svetu tudi v medijih, kot so Forbes, Business Insider, MSN, Independent, Der Standard, Variety, Deutsche Welle ... Dodaten izbor in povezave med obema temama za 16 diptihov, ki so na ogled v Galeriji Kranjske hiše, je Luka pripravil skupaj z umetniško vodjo festivala Fernando Prado Verčič. »Seveda vsaka fotografija govori sama zase, tokrat pa vsak diptih prinaša nekakšno skupno sporočilo.«

Fotoreporter Luka Dakskobler je pronicljiv raziskovalec aktualnega časa. / Foto: Igor Kavčič

Na eni strani prazna avtocesta, na drugi poln trg protestnikov. Zdravstveni delavec v oranžni zaščitni opremi, ki dela za dobro ljudi, ali policist »robocop«, ki brca baklo, v vlogi represivnega organa. Babica in vnukinja se pozdravljata z roko na roko skozi steklo, njuni pogledi izražajo nežnost in ljubezen, na drugi strani trije policisti držijo starejšo protestnico, katere pogled izraža strah. Maske, ki se prekuhavajo v posodi in napis na protestnikovi maski, ki sporoča – ne bomo tiho. Luka kot iskriv sogovornik dodaja: »Svet gre v dve skrajnosti, na eni strani gre za izolacijo, pri čemer ostajamo osamljeni in izgubljamo družbenost, s tem pa je šibkejši tudi naš glas in se oži polje svobode, na drugi strani pa se ljudje temu vendarle upirajo. Veliko ljudi vidi le eno stran, mnogi še te ne – jaz sem videl obe strani, tako izolacijo kot represijo. Z razstavo sem zadovoljen. Mnogokrat smo pri razstavah omejeni z razstaviščem, tokrat predstavljenemu ničesar ne manjka.« Manjka le vaše mnenje, dodajamo. Razstava je ogled do konca septembra.

Radovna njenih lastnih barv

V Kavarni Apropo na Bledu se v teh dneh odpira slikovit pogled v dolino reke Radovne. Svoje občutenje njenega naravnega okolja na razstavi slik z naslovom Barve Radovne predstavlja Anja Bunderla iz Podhoma.

Igor Kavčič

Ne le kot pogled, kot potovanje v ta čudoviti del na robu alpskega sveta se zdi razstava nekaj manj kot dvajset slik Anje Bunderla z motiviko iz njej tako ljube Radovne. Po poklicu profesorica likovne umetnosti, sicer pa zavzeta čebelarka in interpretka kulturne dediščine je velika ljubiteljica narave, kulturne dediščine, mitologije in skoraj pozabljenih veščin in znanj, kar se odraža tudi v njenem likovnem delovanju.

»Razstavljene slike sem sicer naslikala v zadnjih dveh letih z namenom objave v Razgledih Muzejskega društva Bled za leto 2020, ki pa lani žal niso izšli. Veliko sem razmišljala, na kakšen način naj naslikam podobe Radovne, saj nisem želela ustvariti zgolj realističnih posnetkov teh čudovitih naravnih prostorov, v katere se vedno znova vračam oziroma sem v njih doma,« uvodoma pove Anja Bunderla, ki je svoj ustvarjalni likovni pristop tako gradila na izčiščeni podobi doline Radovne. Slike tako predstavljajo bit, njeno bistvo, ki je enako za vse večne čase. Narava s svojimi letnimi časi jo vedno znova spreminja, pokrajino s svojimi posegi pa spreminja tudi človek. »Kako naslikati prvine mitologije, ki so vzbujale čudenje, obrede, verovanje in rojevale smisel? In kdo je Radola? Če je vse le prah, potem ga vzamem in z njim ustvarjam. Preteklosti ni, minila je. Ni oglarstva, ni fužin, ni vojne, ni istih ljudi, ni preteklosti. Ostale pa so sledi, ostal je isti gen. Le oblika se je spremenila. Tu najdem bistvo,« zapiše slikarka. Zato slika, kar je ostalo, kar je »preživelo«, kar je tam.

Anja Bunderla ob skrivnostnih podobah preteklosti in sedanjosti ene in edinstvene Radovne / Foto: Igor Kavčič

Ostal bo le prah, ki bo vedno ista resničnost tudi po sto letih, meni Anja Bunderla, ki pri slikanju uporablja prav naravne pigmente, v prah zdrobljene kamne – iz Radovne. Te kombinira z lanenim oljem ali jajčno tempero. Toni so zato sivi, zemeljsko rjavi, tudi oranžni, živahnost barve pa poskuša nadomestiti z drugimi tehnikami, s pastoznosjo, lazurnostjo. Ko jo povprašam po besedi Radola, mi odgovori, da besedo povzema po pesniku Valentinu Cundriču, ki omenja keltskega boga sonca, ki naj bi dal dolini tudi ime.

Na slikah manjšega in srednjega formata Radovno spremljamo od izvira do združitve s Savo, in kot pravi Anja: »Pogledala sem še malo levo in desno pa v višje lege, od koder voda priteka v dolino. Od izvira pod Jutrovo skalo se vodotok širi, prav tako še širijo pogledi in poti na Triglav, Klek, Pekel, Krmo, gledam z Bratove peči in slikam požgano Radovno, se ustavim pri Mlinarju, nadaljujem k Psnakovi žagi, do Vintgarja in lepote, ki jo ponujajo Vršče.« Največkrat slika po spominu, takrat so motivi bolj abstraktni, določene podobe pa so nastajale tudi po fotografijah ali ob slikanju v naravi.

K slikam je dodala tudi misli, ki so se ji porajale ob slikanju. Zapisala jih je v verze, da so razumljive tudi širši publiki, ki ne pozna ledinskih imen, ki jih omenja. Naslovov k slikam ne dodaja. »Gre za moja doživetja in moj pogled v Radovno, obiskovalci jo bodo mogoče videli drugače. In prav je tako,« ob delčku Radovne, ki ga je prinesla v središče Bleda, še dodaja Anja Bunderla.

Arhitekturna dediščina

Grad Neuhaus sredi obnove

Tako Grad Neuhaus kot Pollakova kajža, v kateri je danes Tržiški muzej, sta od leta 1985 razglašena za kulturni spomenik. Oba objekta sta izjemno pomembna arhitekturna dediščina starega mestnega jedra Tržiča. Obnove starih stavb so vedno izziv, a v Tržiču so se pogumno lotili celovite energetske sanacije obeh.

Suzana P. Kovačič

Dvorec Neuhaus, ki mu domačini rečejo kar grad, je danes v občinski lasti. Kot je povedal tržiški župan Borut Sajovic, jim je stavbo uspelo za silo vzdrževati, v njej so dobila dom lokalna društva s področja kulture in športa. A je grad klical k prenovi.

Prvotni dvorec je stal malo višje in je prvič omenjen v drugi polovici 14. stoletja kot Neuhaus. Od svoje tašče ga je leta 1807 kupil grof Johann Josef Wenzel Radetzky von Radetz, avstrijski feldmaršal češkega rodu. Grad je leta 1811 pogorel v tržiškem požaru, grof Radetzky pa je nekoliko nižje postavil nov grad – in ta stoji še danes. Radetzky je v gradu živel le občasno, ker se je vojskoval po svetu. Znano pa je, da je imel rad Tržič in da je zanj veliko naredil. V gradu je živel približno do leta 1817, ko je bankrotiral. Lastniki so se potem dokaj hitro menjali, najstarejši še živeči Tržičani se kot lastnika gradu najbolj spomnijo veleindustrialca Andreja Gassnerja, fotografije pa ostajajo priče razkošnosti gradu vse do druge svetovne vojne. Po vojni sta bila v njem Dom iger in dela ter vzgojno-varstveni zavod, grajska stanovanja so postala socialna.

Na to novico smo težko čakali

Izvajalec del Kovinar Gradnje je začel sanacijo gradu Neuhaus in Zgornje oziroma Pollakove kajže (danes stavbe Tržiškega muzeja), ki se izvaja v okviru celovite energetske obnove objektov v lasti občin Tržič, Kamnik in Preddvor. Občina Tržič, ki je pri prijavi na razpis ministrstva za infrastrukturo prevzela vodilno vlogo, je bila s prijavo uspešna. Država in Evropski kohezijski sklad sta odobrila sofinanciranje, glavni cilj investicij, kot je pojasnil vodja tehničnega oddelka Lokalne energetske agencije Gorenjske Staš Kos, pa je izvedba ukrepov, ki bodo izboljšali energetsko učinkovitost stavb ter zmanjšali stroške in negativne vplive na okolje.

Če pogledamo samo tržiški del, je vrednost investicije na gradu in Pollakovi kajži ocenjena na skoraj 1,2 milijona evrov, od tega je odobrenih nekaj čez 426 tisoč evrov nepovratnih sredstev. »Preostalo bomo s soglasjem občinskih svetnikov prispevali iz občinskega proračuna. Sanacije smo si že dolgo želeli, to je zagotovo dobra novica, ki so jo težko čakali tudi občani,« je poudaril župan Sajovic. Dela bodo predvidoma zaključena do druge polovice leta 2022.

Foto: Tina Dokl

»Grad Neuhaus ima tudi pomembno vedutno izpostavljeno lego, ki pomembno prispeva k podobi najstarejšega dela Tržiča,« je povedala konservatorska svetovalka Maja Avguštin.

Grad bo še naprej živel

V sklopu energetske sanacije gradu bodo izolirali podstrešje in zamenjali strešno kritino, prenovili ogrevalni sistem, zamenjali in obnovili stavbno pohištvo, posodobili razsvetljavo in instalacije ter obnovili fasado. »Zadovoljen sem, da smo našli kompromis z zavodom za varstvo kulturne dediščine, s konservatorsko svetovalko Majo Avguštin. Na gradu je bilo tudi nekaj baznih postaj in antenskih stolpov, ki jih bomo prestavili na drugo lokacijo. Ob vsebinah v gradu po prenovi se bomo še pogovarjali, brez dvoma pa v njem ostanejo vsa društva. Delali bodo v boljših pogojih, v gradu zagotovo del prostorov dobijo tudi tržiški muzealci,« je dejal župan Sajovic.

»Temeljni konservatorski cilj prenove je povrnitev najstarejše znane zaokrožene podobe celotnega objekta. Grad je doživel tri faze obnove fasade. Vsaka je bila drugačna od starejše. Najstarejša faza je bila odkrita naknadno, ob odstranjevanju odstopajočih delov fasade. Restavratorji podjetja Gnom so na jugovzhodnem vogalu odkrili fragmente te najstarejše podobe, in sicer je bila fasada prvotno čisto gladka, na vogalih pa je imela šivane vogale, ki niso bili barvni, pač pa opredeljeni s poglobljenimi žlebiči. Na podlagi temeljitega pregleda smo se odločili, da bomo prezentirali najmlajšo fazo, ostali dve pa temeljito dokumentirali. Ker prenova ne obsega tudi notranjih prostorov, za zdaj še ne vemo, kaj skriva notranjost. Vsekakor pa se nadejamo tudi tam kar nekaj presenečenj,« je pojasnila Maja Avguštin in dodala, da mora ustrezna vsebina še najprej spoštovati varovane vrednote kulturnega spomenika. »Kar je lahko najprej prepreka, lahko v naslednji fazi pripelje do unikatnih in svojevrstnih rešitev, ki so lahko pomembna nadgradnja spomenika.« Avguštinova meni, da mora biti objekt takega merila na voljo čim širši javnosti, saj je eno izmed osnovnih poslanstev varstva nepremične kulturne dediščine prav njena popularizacija, ozaveščanje, ki pomembno prispeva k razumevanju narodove zgodovine in identitete. »Zelo pomembno pa je, da ne vidimo objektov kulturne dediščine samo skozi prizmo kvadrature, ki jo je treba zapolniti.«

V Pollakovi kajži bodo oživili sušilno ostrešje

Pollakova kajža je bila zgrajena po tržiškem požaru leta 1811. Prvi lastnik je bil usnjar Karel Pollak, za njim je njegov sin Gašper Pollak (1800–1880) v Kajži ustanovil barvarno in tovarno za izdelovanje bombažnega blaga. Bil je prvi od ljudstva izvoljen tržiški župan. Zadnja lastnica kajže Rudolfina Pollak jo je leta 1956 podarila Tržiškemu muzeju.

V Pollakovi kajži bodo v sklopu projekta energetske sanacije zamenjali in obnovili stavbno pohištvo, izolirali podstrešje, obnovili fasadni podstavek, posodobili razsvetljavo in instalacije ter rešili težavo zamakanja s sanacijo vodnik rak.

Tržiški muzej je bil uspešen na razpisu ministrstva za kulturo, kar jim bo omogočilo oživitev sušilnega ostrešja v Kajži. »Gre za stavbno dediščino, ki ji v Sloveniji ni para po velikosti in namenu. Včasih je bilo ostrešje namenjeno za sušenje modrotiskanega blaga,« je povedala Jana Babšek, direktorica Tržiškega muzeja. Ko bodo vsa dela zaključena – oba projekta v Tržiškem muzeju potekata kot eno, a v zaporedju najprej z energetsko sanacijo – bo interpretacija sušilnega ostrešja postala javni del muzeja, v tem delu bo na ogled tudi čaroben depo, kot mu pravi Jana Babšek, v njem pa bodo odkrili skrivnosti babičine podstrehe.

Konservatorski cilj prenove je povrnitev najstarejše znane zaokrožene podobe celotnega objekta. / Foto: Tina Dokl

Poteka tudi energetska sanacija Pollakove kajže, v kateri domuje Tržiški muzej. / Foto: Borut Sajovic

Nekateri deli v gradu, ki so bili skriti za zidovi, ometi, so bili bistveno bolj načeti, kot so sprva predvidevali. Tisto, kar je vidno, je v dobrem stanju. / Foto: Tina Dokl

Foto: Tina Dokl

Od desne: Staš Kos iz Lokalne energetske agencije Gorenjske, vodja nadzora Marko Ahčin iz Dominvesta in župan Borut Sajovic na rednem koordinacijskem sestanku

Osebnosti

Prostovoljstvo živim in delam

Tako pravi Tončka Galjot iz Železnikov, ki je že šestdeset let prostovoljka pri Rdečem križu.

Ana Šubic

»Prostovoljstvo so mi privzgojili že starši. Opazovala sem mamo in očeta, kako sta spremljala dogajanje na Češnjici in v okolici ter pomagala, če je bilo treba,« se spominja 79-letna Tončka Galjot, ki se tudi sama že vse življenje posveča pomoči drugim. Za prostovoljno delo je prejela številna priznanja, nazadnje junija letos plaketo Državnega sveta za leto 2020, ki ji je v izredno čast. Že šestdeset let je namreč prostovoljka Rdečega križa Slovenije (RKS). Je predsednica njegove Krajevne organizacije (KO) Češnjica, kjer je bila pred tem več kot štirideset let tajnica. »Prostovoljstvo živim in delam. Poleg družine je to moja največja naloga in v veliko veselje mi je, če mi uspe pomagati,« je povedala Tončka ter dodala, da po vseh teh letih dobro pozna domačine in njihove potrebe. Upa, da ji bo zdravje še naprej omogočalo prostovoljno delo, čeprav si želi, da bi jo nekdo zamenjal na mestu predsednice, saj se bliža osemdesetemu letu.

Tončka Galjot je za svoje prostovoljno delo prejela številna priznanja.

KO Češnjica se je pridružila leta 1960 po opravljenem zdravstvenem tečaju Rdečega križa v Železnikih. Po letu 1963 je opravljala tajniška dela, še danes pa hrani arhiv, ki obsega dokumentacijo vse od leta 1957 dalje. Po smrti dolgoletnega predsednika Filipa Bernika je leta 2005 prevzela vodenje KO Češnjica, ki pokriva kraje vse do Rudna, Dražgoš, Podlonka, Prtovča in Studena, po letu 1990, ko je zamrlo delo KO Železniki, pa tudi območje KO Železniki z okolico in Zali Log. »Imam okoli 15 sodelavk, pokrivamo celotno področje in spremljamo potrebe občanov. Sodelujemo z občino in njeno socialno službo, pomaga nam podmladek Osnovne šole Železniki. Strokovno pomoč nam nudi Območno združenje Rdečega križa Škofja Loka. Pomaga pri razdelitvi prehrambnih paketov, mesečno je na našem območju od deset do dvanajst prejemnikov, saj v občini nimamo ustreznih prostorov. S pobrano članarino pa pomagamo pri plačilu položnic.« Kot pravi Tončka, se trudijo prepoznati stiske posameznikov, ki svoje težave skrivajo, hkrati pa so pozorni, da ne pride do izkoriščanja humanitarne pomoči in da gre v prave roke.

Upa, da se koronarazmere ne bodo drastično poslabšale in da bodo spet lahko obiskovali ostarele in bolne. Vsako leto poskrbijo, da se občani, stari več kot 75 let, decembra razveselijo voščilnice. Tončka ročno napiše naslove na okoli 350 ovojnic. Gre za majhno pozornost, ki marsikomu zelo polepša praznike. »Mnogi mi povedo, da je bila to edina voščilnica, ki so jo prejeli,« nam je zaupala. Posebno pozornost posveča tudi organizaciji krvodajalskih akcij v Železnikih, ki so po številu krvodajalcev zelo uspešne. Tega ne bi bilo brez razumevanja podjetij, je poudarila Tončka, ki je bila tudi sama krvodajalka, kri je darovala tridesetkrat. RKS ji je med drugim podelil priznanji za zasluge pri krvodajalstvu in za dolgoletno plemenito delo pri razvoju krvodajalstva na Slovenskem.

Tončka je tudi prejemnica najvišjega priznanja RKS – plakete, ki jo je prejela za uspešno usklajevanje delovanja kriznega centra po katastrofalnih poplavah leta 2007 in skrb za pravično razdelitev prispele materialne pomoči. V svoji zbirki ima še bronasti in srebrni znak RKS, posebno priznanje, da s pomočjo humanosti premaguje stiske drugih, pa tudi priznanje za požrtvovalno delo v škofjeloški območni organizaciji RKS, v kateri je bila vrsto let v upravnem odboru, sedaj pa je predsednica nadzornega odbora. Pred leti je prejela tudi občinsko priznanje za življenjsko delo prostovoljcev.

Država bi po mnenju Tončke morala narediti več za ljudi v stiski. »Ob centrih za socialno delo in drugih državnih službah je preveč odgovornosti na prostovoljcih. Ko je treba takoj ukrepati, smo prostovoljci Rdečega križa, karitas, gasilci, Civilna zaščita ... prvi na tapeti. Te stvari bi morale biti urejene drugače,« je opozorila.

Moti jo tudi, da Rdeči križ nekateri dojemajo kot 'rdečo' organizacijo. Ustanovljena je bila že leta 1863. »Na terenu delamo prostovoljno ne glede na narodnost, vero, prepričanje. Vsi smo bratje,« je poudarila.

Svoboda razmišljanja

Andraž Maier, študent tretjega letnika matematike, je eden od šestih udeležencev letošnje matematične olimpijade, na kateri se je ekipa Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani odlično odrezala – bili so devetnajsti med več kot sto univerzami, Andraž pa si je v konkurenci skoraj šeststo tekmovalcev priračunal drugo nagrado.

Marjana Ahačič

»Rad rešujem matematične naloge. Treniram, tako kot sem treniral atletiko, tako kot kdo drugi trenira plavanje. In če so treningi uspešni, greš na na tekmovanje, tudi na olimpijado,« je že kot gimnazijec, potem ko se je z matematične olimpijade v Hongkongu vrnil s priznanjem, Andraž Maier iz Ljubnega enostavno pojasnil v resnici zelo zapleteno pot do vrhunskih rezultatov v matematiki, kraljici znanosti. In dodal, da so enostavne rešitve zapletenih nalog tisto, kar mu je pri matematiki najbolj všeč. »Trenutki, ko se na oko težka zapletena naloga reši v dveh vrsticah. Elegantno, samo videti je treba ...«

Pet let kasneje ni dosti drugače. Andraž je študent tretjega letnika Fakultete za matematiko in fiziko na ljubljanski univerzi, v začetku avgusta pa je bil del univerzitetne ekipe, ki se je udeležila matematične študentske olimpijade, mednarodnega tekmovanja študentov matematike, na katerem sodelujejo univerze z vsega sveta, največ je evropskih, pa tudi študentje posamezno. Ljubljanska fakulteta za matematiko in fiziko se ga udeležuje že 25 let, letos najuspešneje doslej. Ekipa šestih študentov, v kateri je bil tudi Andraž Maier, je namreč med 112 univerzami zasedla 19. mesto, Andraž pa si je v konkurenci skoraj šeststo tekmovalcev priračunal drugo nagrado.

»Matematika se pravzaprav zdi kot neke vrste umetnost. Dopušča mi izjemno svobodo v razmišljanju, a ima za razliko od modernih umetnosti določena pravila, ki se jih je treba držati in ki predstavljajo ogrodje, na katero se opiram.«

Tokrat, pravi, v nasprotju s tekmovanjem pred petimi leti ni bilo organiziranih posebnih priprav na tekmovanje. »Pravzaprav nikoli nisem resno razmišljal o tem, da bi šel tudi na študentsko matematično olimpijado ... Predvsem zato, ker se na univerzitetnem nivoju posvečamo študiju in ni časa za dodatne priprave na tekmovanja. Po drugi strani pa je bilo že v preteklosti slišati, da so naloge na tem tekmovanju tako težke, da so za večino tekmovalcev tako rekoč nerešljive. Mentorju, ki me je povabil k sodelovanju, sem zato odgovoril, da z veseljem odstopim mesto komu drugemu. A ker se je letos pisalo doma, v Ljubljani, in je bilo zato prostih nekaj več mest, sem na koncu vseeno šel, brez posebnih priprav,« je še pojasnil.

Tekmovanje je bilo razdeljeno na dva dni, obakrat so v reševanje dobili po štiri naloge. »Že prvi dan sem kar malce presenečeno ugotovil, da prva naloga ni bila tako zelo težka, enako je bilo drugi dan tekmovanja. Tudi druge naloge sem delno rešil ... In ne, v resnici si nikoli nisem mislil, da bi lahko prišel tako daleč, kot sem. Tako zdaj lahko rečem, da sem zelo zadovoljen s tem, kar sem dosegel.«

Čeprav študentje, kakršen je Andraž, običajno hitro dobijo ponudbe za nadaljevanje študija v tujini, in tudi po tokratni olimpijadi so jih – le nekaj ur po razglasitvi rezultatov, Andraž pravi, da za zdaj ostaja v Ljubljani. »Pred mano je še magisterij, ponudbe so bile za doktorat, ljubljanska fakulteta je zelo kakovostna, pa še blizu je,« utemeljuje svojo odločitev.

Andraž Maier / Foto: Tina Dokl

Zdaj ga čakajo še dva izpita in diploma, nato, računa, magisterij in doktorat, potem pa bi se rad posvetil akademskemu delu. Na vprašanje, zakaj se je odločil, da bo profesionalno življenje posvetil prav matematiki, pa pravi: »Matematika se pravzaprav zdi kot neke vrste umetnost. Dopušča mi izjemno svobodo v razmišljanju, a ima za razliko od modernih umetnosti, ki mi niso preveč blizu, določena pravila, ki se jih je treba držati in ki predstavljajo ogrodje, na katero se opiram pri razmišljanju.«

In še odgovor za tiste, ki se sprašujejo, zakaj le bi se nekdo sploh ukvarjal z nečim tako abstraktnim, kot je matematika: »Matematika na akademskem nivoju – in to je tisto, s čimer se želim ukvarjati v življenju – je pogosto takrat, ko nastaja, res sama sebi namen. Njena uporabnost se morda pokaže šele čet sto let ali več. Matematična dognanja, ki so objavljena, pa so nato osnova za uporabo na drugih področjih znanosti; pogosto najprej v fiziki, od tam se širijo naprej na področja, ki jim že lahko rečemo tudi 'uporabna'.«

30 let R Slovenije

Tri desetletja gorenjskega gospodarstva

Gorenjska se je postopno odmikala od podobe industrijske regije, vendar so kljub veliki rasti storitvenih dejavnosti predelovalne panoge še vedno ostajale pomembne za gospodarstvo in zaposlovanje prebivalstva.

Monika Rogelj

Nekateri industrijski obrati so bili preurejeni za storitvene dejavnosti, na primer nekdanji obrati IBI-ja v Kranju. / Fototeka Gorenjskega muzeja

Pretresi v začetku devetdesetih

Ob osamosvojitvi Slovenije so glavnino gorenjskega gospodarstva predstavljala velika industrijska podjetja kovinske, elektro, lesne, gumarske, tekstilne in obutvene panoge. Po jugoslovanski krizi so se razmere dodatno poslabšale s prehodom v tržno gospodarstvo in izgubo glavnine nekdaj donosnih trgov. Večji del proizvodnje je bilo treba posodobiti. Poleg tega so se podjetja srečevala z različnimi interesi v procesu privatizacije in denacionalizacije. V težavah je bila večina podjetij. Sledile so zgodbe sanacij, prisilnih poravnav, stavk, odmevnih stečajev in izgub številnih delovnih mest. Zaradi negospodarnega ravnanja je bil leta 1990 najprej razglašen stečaj Elana. V naslednjem letu so bile velike pozornosti deležni stečaja Tekstilindusa Kranj in BPT Tržič ter sanacija Železarne Jesenice.

Leta 1992 je bilo v program reševanja Sklada za razvoj vključenih deset gorenjskih podjetij, vendar so bila kasneje prodana. Nekdaj velike tovarne so tako ohranjale le še dele proizvodnje in menjavale lastnike. Do leta 1994, ko so se gospodarski kazalci začeli izboljševati, je v gorenjski industriji izgubilo delo okrog devet tisoč zaposlenih.

Industrija ostaja

Po lastninskem preoblikovanju je del podjetij ostal v večinski lasti zaposlenih. Najtežavnejše je bilo ohranjanje proizvodnje z licenčnimi in dodelavnimi posli. Ena od spodbud domačim blagovnim znamkam je bil sejem Slovenski proizvod v Kranju in podeljevanje znakov SQ. Tekstilna in obutvena panoga sta bili konec devetdesetih let deležni pomoči Slovenske razvojne družbe, vendar podjetja niso mogla konkurirati cenejši delovni sili na vzhodu. Po letu 2000 so tekli številni poskusi prestrukturiranja in prodaj lastninskih deležev, vendar so podjetja iz različnih razlogov sčasoma ugasnila. Tako je večji del tovarn, ki so skozi desetletja zaznamovala gorenjsko in slovensko gospodarstvo, dokončno postal le del zgodovinskega spomina.

Proizvodnjo so uspešno nadaljevala podjetja, ki so intenzivno vlagala v posodobitve z novimi tehnologijami. Sami so razvijali inovativne in visokokakovostne izdelke, s katerimi so si pridobili pomemben delež tudi na svetovnih trgih. Vrzel, ki je nastala z zapiranjem velike industrije, so zapolnila nova podjetja, ki so se usmerila v izvoz. Številna so zrasla iz nekdanjih obrtnih delavnic, danes pa imajo velike proizvodne obrate v novih poslovnih conah. Ob tem pa velik del tradicionalnih industrijskih območij ostaja degradiran, saj so opuščene stavbe le v redkih primerih dobile novo namembnost.

Leta 1999 je v industriji delovala slaba tretjina vseh gospodarskih družb, v katerih je delalo sedemdeset odstotkov vseh zaposlenih v gospodarstvu. Od leta 2012 v predelovalni dejavnosti dela tretjina zaposlenih, hkrati pa ta še vedno ustvari slabo polovico dohodka regije.

Razcvet podjetništva

V prvi polovici devetdesetih let je bilo na Gorenjskem ustanovljenih več kot 3500 novih podjetij, tudi več kot sedemdeset na mesec, največ na področju trgovine, finančnih in tehničnih storitev. Spodbujanju podjetništva je bil namenjen tudi evropski program Phare. Nekatere manjše občine so pridobila sredstva za razvoj novih poslovnih con, s čimer se je povečal gospodarski pomen večjih krajev zunaj mestnih središč. Leta 1997 so mala podjetja ustvarila že petino vseh dohodkov v gospodarstvu in imela skoraj tolikšen delež zaposlenih. V letu 2005 je bilo aktivnih 61 velikih, 59, srednjih in 3753 malih podjetij ter 5604 samostojnih podjetnikov. Več kot polovico delovnih mest so ustvarjale storitvene dejavnosti.

Največji domači trgovski podjetji sta hitro povečevali promet in odpirali nove prodajne centre po Sloveniji, vendar sta se zgodbi zaključili s prevzemi in finančnimi težavami. Po letu 2000 so največji del prodajne pogače začele prevzemati tuje verige. V nekaj letih so bili na kmetijskih zemljiščih na obrobju mest zgrajeni veliki trgovski centri, ki se v zadnjem času širijo tudi v okolico večjih podeželskih krajev.

V gorenjski statistični regiji je bilo v letu 2019 aktivnih 5681 podjetij, od tega je bilo 317 odprtih na novo. Skupaj so imela 46.672 zaposlenih, od tega je dobra polovica delala v 128 velikih in srednjih podjetjih, ki so ustvarila dve tretjini vseh prihodkov, skoraj polovico z izvozom. Samostojnih podjetnikov je bilo 5508 in so imeli skoraj štiri tisoč zaposlenih.

Gospodarski pomen regije

Sredi devetdesetih let je Gorenjska predstavljala slabo desetino slovenskega gospodarstva in je bila tretja najpomembnejša regija. Vendar je kasneje beležila počasnejšo rast in po razvitosti zaostaja za slovenskim povprečjem. Leta 2002 so občine sprejele Regionalni razvojni program Gorenjske in tudi v naslednjih razvojnih obdobjih so bili med ključnimi razvojnimi cilji spodbujanje podjetništva, trajnostni razvoj z novimi tehnologijami, gradnja infrastrukture in nova delovna mesta. Programi so bili sofinancirani iz evropskih skladov. Danes Gorenjska izstopa po dobrih prometnih povezavah, ugodnejši demografski sliki in višji izobrazbi zaposlenih.

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Veličan Bešter, prvi slovenski poklicni filmar

Peter Colnar

V Železnikih se je 28. avgusta 1891 rodil fotograf in filmski snemalec Veličan Bešter. Bil je prvi slovenski poklicni filmar.

Osnovno šolo je obiskoval v Kropi, ko jo je zaključil, pa se je družina preselila v Ljubljano. Po končani fotografski in tudi filmski šoli na Dunaju je v Ljubljani odprl fotografski atelje Helios, kjer se je ukvarjal s portretno in dokumentarno fotografijo. Jeseni leta 1911 se je šel na Dunaj, kjer je obiskoval filmsko šolo, leta 1913 pa se je vrnil v Ljubljano in se poročil z Marijo Sušnik iz Zgornjega Tuhinja.

Naslednje leto je dobil pooblastilo za opravljanje fotografske obrti. Svoj prvi fotografski atelje je odprl na Križevski ulici 2 v Ljubljani, verjetno med prvo svetovno vojno ali takoj po njej. Ohranjeni sta dve fotografiji vojakov in strežnic s štampiljko Beštrovega ateljeja. Leta 1921 je umrla njegova žena Marija, še isto leto pa se je poročil s Cecilijo Jereb iz Poljan nad Škofjo Loko. Leta 1922 je v Ljubljani ustanovil prvo slovensko filmsko podjetje Slovenija film z laboratorijem, v katerem je razvijal in kopiral filme.

Leta 1922 je dobil obrtni list za izdelovanje filmov. Podjetje je imenoval Slovenija film, prva slovenska filmska tovarna Veličan Bešter. Atelje Helios je kasneje preimenoval v Ilirija film, tvornica zabavnih, propagandnih in reklamnih (trik) filmov. Po šolanju na Dunaju je ustanovil prvo slovensko filmsko tovarno. Že leta 1922 so v kinu Ideal predvajali njegov film Smučarska tekma za prvenstvo Jugoslavije v Planici pri Ratečah.

Leta 1927 je poučeval fotografijo na umetniški šoli Probuda v Ljubljani. Ukvarjal se je s portretno in dokumentarno fotografijo. Sodeloval je na prvi Jugoslovanski razstavi fotografije v Splitu, ki jo je organiziral Primorski savez za napredek turizma v Splitu.

V Beštrovem ateljeju Helios so se meščani radi fotografirali. Ohranjenih je veliko portretov pomembnih, znanih in tudi manj znanih osebnosti. Poleg portretov se je ukvarjal tudi z dokumentarno fotografijo, na primer prizori iz parka Tivoli v Ljubljani, Mestnega kopališča na Ljubljanici.

Preizkusil se je tudi v lutkovnem filmu. Imel je posebej prirejen avto za prevoz kamere. Kot eden začetnikov slovenskega filma je posnel prve kratke dokumentarne filme, namenjene javnemu predvajanju: Kralj Aleksander na Bledu (1922), Tekma za smučarsko prvenstvo Jugoslavije v Planici (1922), Prekop judenburških žrtev (1923), Kranj (1930). Pozneje je posnel tudi prve animirane in reklamne filme, ki pa niso ohranjeni.

Fotografski atelje Veličana Beštra so po njegovi smrti 8. maja 1938 v Ljubljani zaprli.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- **Na Gornjem Jezerskem se je 23. 8. 1871 rodil alpinist, gorski vodnik in župan Občine Jezersko Jernej Krč. Bil je prvi jezerski uradno priznani slovenski gorski vodnik.**
- **V Škofji Loki se je 25. 8. 1857 rodil profesor, naravoslovec in planinec Ivan Macher. Sestavil je učbenike za pouk živalstva in rastlinstva za nižje razrede srednjih šol.**
- **V Stari Oselici se je 28. 8. 1819 rodil podobar in kipar Janez Vurnik starejši. Izklesal je nagrobnika pesniku Simonu Jenku (Kranj, Prešernov gaj) in domoljubu Lovru Pintarju (1876, Preddvor, župnijska cerkev).**

GG +

Razgledi

Skrb za izgubljeno čast, nosečnosti

Gorazd Stariha

spolnost in nasilje

Marijo Pesjak iz Krope je na poti domov posilil sluga varnostne straže.

Marija je beračico Rakovco, s katero sta prej hodili skupaj, dohitela čez kake četrt ure, ko je sedela pod nekim drevesom. Potarnala ji je nad nesrečnim srečanjem in da se ji slabo godi na tem svetu. Drugega ni povedala Rakovci nič, samo prosila jo je, da nikomur ne pove, kar je videla. Tudi doma ni nikomur pravila o tem, ker jo je bilo sram. Dan zatem je šla k bratu na Ovsiše, in ko se je naslednji dan vrnila domov, je oče že vse vedel, ker je Rakovca o tem povedala svoji hčeri in ta dalje. Dan zatem je želela Marija mačehi pokazati od skrunjenja krvavo srajco, vendar je ta ni hotela pogledati.

Marija je nadalje izpovedala, da ji skrunitelj ni grozil in da je ni tepel s kakim orožjem, da je le stalno ponavljal, da ji ne bo nič naredil. Marija je dejala, da tega še z nobenim moškim ni počela in da je bila še nedolžna. Vendar je na ponovno spraševanje priznala, da je enkrat prej že občevala z nekim Primožem iz Krope. Na ponovno opominjanje, da mora povedati resnico, če se res ni mogla braniti, je dejala: »Ko me je vrgel po tleh in se vlegel name, se nisem mogla več upirati, kaj pa naj bi še storila?« Dodala je še, da ga je opominjala, da je varnostni sluga in da ne more kar tako okoli pohajati in napadati ljudi na cesti. Na te besede naj bi ji ukazal, naj bo tiho, da ima puško napolnjeno, ona pa njemu nazaj, da je nič ne briga, četudi je napolnjena.

Zdravniški pregled je pokazal, da je imela Marija deviško kožico na dveh mestih pretrgano, otečeno in še ne povsem zaceljeno, da je bila strgana pred osmimi, desetimi dnevi. Ni pa se dalo ugotoviti, do kakšne nasilnosti in odpora bi pri tem lahko prihajalo. Zdravnik tudi ni ugotovil, da bi njeno dobro počutje zaradi tega kaj trpelo. Kakšne posledice bi še lahko bile (nosečnost) pa se takrat še ni dalo reči.

Apolonija Posavec, po domače Rakovca, je na zaslišanju izjavila, da ji je Marija povedala celo »štorijo, kako je bila na silo vzeta«. Da naj bi sluga, ki je sprva nadaljeval pot, prišel nazaj in rekel, da če ne bo dala njegovemu kolegu, da jo bo še on zlorabil, zato se je pred grožnjo še večjega nasilja vdala.

Za Marijo je dejala, da velja za nekoliko lahkomiselno, da naj bi jo ponoči pogosto obiskovali in da se po Kropi širi govorica, da je prijavila slugo varnostne straže zato, da bi dobila odškodnino. Zanikala je, da naj bi Marija zganjala vik in krik, klicala na pomoč; če bi to počela, bi jo zagotovo slišala in ji prišla na pomoč. Ko jo je dohitela, ni jokala ali kazala kakšne posebne žalosti, zato ji je poočitala: »Mica! Ti nisi prav nič žalostna, če bi se meni primerilo kaj takega, bi me bilo od žalosti konec!«

Na vprašanje, ali je Marija imela namen vložiti tožbo zaradi prestanega nasilja, je Rakovca odvrnila, da sta se že na poti menili, da ne bi bilo dobro, če bi gosposka izvedela, kako se varnostni službniki na cestah znašajo nad ljudmi. Rakovca je bila tudi prepričana, da Mica ne bi tožila ali o tem povedala staršem, če se za to ne bi izvedelo iz vsesplošnih govoric in je prisililo v tožbo.

Vaš razgled

Alpski svet nam ponuja idilično oazo miru, sprostitve in navdiha. Slikoviti gorski kraji, kjer po izročilu prebivajo pravljični junaki, veličastno razkrivajo vse svoje čare – tudi kulinarične. Neokrnjena narava z nostalgično poezijo barv in svežim gorskim zrakom nas vabi v svoj objem. Pri tem pa ohranimo varen korak, saj so posredovanja gorskih reševalcev žal vse pogostejša. S. L. / Foto: Maša Likosar

Letošnje poletje je bilo v znamenju vročinskih valov, ko hladne sence in osvežitve nismo iskali le mi, temveč tudi naši štirinožni prijatelji. Vroči in soparni pasji dnevi se, kot kaže, končno poslavljajo, pa vendar skrb za naše hišne ljubljenčke ostaja, če želimo, da bodo naši zvesti sopotniki še naprej srečni, zdravi in igrivi. S. L. / Foto: Tina Dokl

Ivan Sivec: Visoški gospod (4)

Odvetnik

Ob 170. obletnici rojstva Ivana Tavčarja objavljamo odlomke iz knjige Ivana Sivca Visoški gospod.

Kmalu po prihodu v Kranj sem izvedel, da ženske o meni večkrat izrečejo naslednje besede:

»Aja, mladi Tavčar, ta pa je res dobra partija!«

To naj bi pomenilo, da bi se rada z menoj menila in morebiti celo poročila prav vsaka za to godna Kranjčanka. Govorile so tudi:

»Ta pa je dec! A veste, da se je v gostilni z nekim Kranjčanom stepel samo zato, ker mu je rekel, da nosi za Kranj preveč fin mestni frak!«

Fraka sem imel tedaj res že dva, oba sila gosposka, to pa zato, da bi se tudi na zunaj pokazal, da sem velik gospod. Stepel pa se nisem, temveč sem nekega smrkovca lastnoročno kresnil po nosu zato, ker mi je rekel, naj domačinke pustim pri miru. Ko pa mi je še dodal, da me bo tožil s pomočjo odvetnika Mencingerja, sem mu prisolil še eno krepko zaušnico, rekoč:

»Tako, da boš dobil vsaj večjo odškodnino!«

Kranj je bil seveda prav toliko veliko mesto, da se je vse takoj izvedelo. Tedaj je imelo namreč le dvesto šestdeset hiš, prebivalcev pa nekaj čez dva tisoč.

Tepel se pozneje nisem več, po mestu pa sem se na večer rad sprehodil predvsem zato, da so tudi fantje videli, da se nikogar ne bojim. Ker pa sem po mestnem tlaku hodil precej vzravnano in se samo najvišjim vljudno priklanjal, nižje pa sem načrtno prezrl, se je kaj kmalu po Kranju glede mojih znamenitih sprehodov, verjetno tudi zato, ker sem se pretežno sprehajal sam, spletla krilatica:

»Glejte, glejte, ta lepi Tavčar pelje sam sebe na sprehod!«

Te besede so me prvič doletele jeseni leta 1977, po tistem, ko sem na Dunaju opravil izjemno pomemben tretji rigoroz, tretji izpit, tokrat iz občega prava. Odločil sem se namreč, da bom iz prava doktoriral, saj mi je šel študij dobro od rok, v Kranju pa sem imel za študij v resnici nekaj več časa. Tretji rigoroz pa je pomenil samo še korak do mojega – doktorata!

Marsikdo bi se ob takih in podobnih pripombah, kot so jih dajali Kranjčani, jezil, meni pa so prav prijale, saj so tako rekoč o meni v tistih letih povedale vse.

Kmalu po opravljenem tretjem rigorozu nama je uspelo z gospodom Mencingerjem ustanoviti – kulturno-družabni klub. Pravzaprav sta bila na začetku kar dva. V mojem smo se več ukvarjali s pogovori o literaturi, s plesom in predavanji o javnem vedenju. Pri tem mi je presneto prav prišel Veselov Olikani Slovenec, v katerem je bilo glede tega zapisano tako rekoč vse. Na svojem stanovanju sem vedno prebral po eno poglavje, potem pa o tem gromko predaval predvsem – gospodičnam.

»Koliko vi veste!« so mi potem druga za drugo govorile z občudovanjem. »Pravi vseved ste!«

Vidite, kako pomembna je dobra knjiga!

V tem mojem klubu me je ena od starejših Kranjčank naskrivaj naučila tudi plesati. Za ples nisem bil kaj posebno nadarjen, a osnove sem vendarle toliko obvladal, da sem nazadnje celo sam učil plesat Kranjčanke. To niti ni bilo težko, ko pa imajo vse ženske ples same po sebi že v sebi in ko sem tej ali oni gospodični pokazal nekaj plesnih korakov, so takoj plesale bolje od mene.

Starejšo šolsko mladino sem za potrebe maturantskega plesa naučil plesati tudi četvorko, pa čeprav sem bil pri tem sam – najslabši plesalec!

Gospod Mencinger je imel hkrati z mojim svoj klub, katerega član sem bil tudi jaz. Posvečal se je predvsem zabavnim pravnim temam in literaturi. Ker sem preko Slovenskega naroda poznal na slovenskih tleh tako rekoč vse tedaj pomembne ljudi, sem v Kranj kot goste na literarnih večerih pripeljal veliko znanih osebnosti: gledališkega igralca Ignacija Borštnika, pisatelja Josipa Jurčiča, etnologa Matijo Murka in pesnika Simona Gregorčiča. Vsi večeri so v vse splošno zadovoljstvo uspeli zelo lepo.

Kaj kmalu sva z gospodom Mencingerjem ugotovila, da je Kranj premajhen za dva sorodna kluba, zato sva oba združila v enega samega. V Kranju sem se aktivno vključil tudi v delovanje Narodne čitalnice in kar precej pripomogel, da so o tem izvedeli vsi naročniki Slovenskega naroda. Kar se pa tiče tega časnika, naj še povem, da ni na veliko objavljal samo mojih člankov, temveč je rad poročal tudi o mojih osebnih uspehih, recimo o opravljenem tretjem rigorozu ali pa o mojem vpoklicu v vojsko. V tistem času – leta 1878 – je namreč Avstro-Ogrska zasedla Bosno in ker se je na jugu na veliko rožljalo z orožjem, sem bil tudi sam za mesec dni vpoklican na vojaške vaje.

(Se nadaljuje)

HUMOR, HOROSKOP

www.gorenjskiglas.si
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 odstotkov. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975.***
Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
So dnevi, ki minevajo prehitro, in so dnevi, ko gre vse bolj počasi. V teh dneh si boste vzeli čas in nikamor se vam ne bo mudilo. Na vrsto bodo prišle vse tiste stvari, ki vas veselijo in so razlog za dobro voljo. Povabilu se nujno odzovite.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Zadnje čase se malo preveč prilagajate, zato boste na trenutke nervozni, saj se boste zavedali, da je to treba čim prej spremeniti. Bolje prva zamera kot zadnja. V delovnem okolju se vam pripravljajo pozitivne spremembe.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Imate močno hrbtenico, zato na njej nosite preveč tegob. Prihajate v obdobje, ko se boste odločili in odvrgli vsa odvečna bremena. Marsikdo bo zaradi tega šokiran, a vi se na to ne boste ozirali. Vsak je svoje sreče kovač, nakovali si jo boste.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Plaz nepremišljenih besed lahko na drugi strani sproži jezo, a k sreči se bo s pametnim pogovorom vse uredilo. Dobro je včasih najprej prešteti do deset in šele nato spregovoriti o kočljivih zadevah. Na koncu se bo vse pozitivno končalo.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Glavni dopust je že za vami, a kaj, ko vam je prehitro minilo. Ideja prijateljev bo dobrodošla in hitro se boste odzvali. Družba bo prijetna, vesela in zanimiva. V poslovnem svetu vas v kratkem čaka pomemben projekt.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Res se vam je kar nekaj stvari postavilo na glavo in se niso odvrtele tako, kot ste pričakovali, a ne smete pozabiti, da je vse za nekaj dobro. V prihodnjih dneh boste dobili več dobrih novic, kar vam bo dalo potrebno energijo.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Tehtno premišljevanje bo obrodilo sadove in odločili se boste za daljše potovanje, ki ste ga že v preteklosti imeli v načrtu. Službene zadeve bodo počakale in ni je stvari, ki bi vas zadržala. Veseli boste novic o večji vsoti denarja.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Hitro se znate naveličati stalnic, zato boste stremeli k novostim in seveda vam tudi tokrat uspe. V nov projekt boste vključili tudi druge, ki razmišljajo enako kot vi. Rezultati bodo prej, kot si predstavljate. Zadovoljni boste in srečni.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Misel na dodatni dopust vam bo olajšala reševanje nalog, ki so še pred vami in se ji ne sme in ne da preložiti. Nekdo vam bo ponudil pomoč, ne da bi pričakoval kaj v zameno. Sprejmite jo. Med domačimi vas čaka lepo presenečenje

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Morda se ne bo vse odvijalo po načrtu, a na koncu boste spoznali, da bolje sploh ne bi moglo biti. Včasih se je treba prepustiti in usoda sama poskrbi za nas. S tem, da se obremenjujete, ne rešite ničesar. Četrtek bo vaš dober dan.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Že nekaj časa premišljujete o večjem nakupu in v tem tednu imate najboljše možnosti za to. Nikakor vam ne bo žal. Poslovno se vam bo veliko dogajalo in ne boste imeli veliko časa za odločanje. Tudi nagle poteze so dobre in kvalitetne.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Vse se bo odvijalo v vašo korist in še naprej boste uspešni, pa naj bo to v ljubezni ali pa na poslovnem področju. Vložili ste veliko truda in skušali izboljšati tudi sebe, zato je prav, da se vam dogajajo lepe stvari. Ne odlašajte preveč z obiskom.

TA JE DOBRA

Ni mogel v šolo
Janezek je dva dni manjkal v šoli, pa ga učiteljica vpraša: »Janezek, zakaj si pa manjkal?«
»Mama mi je prala gate, pa nisem mogel v šolo.«
»Zakaj pa kar dva dni?«
»Ko sem včeraj šel v šolo, sem videl na balkonu viseti vaše spodnjice, pa sem si mislil, da pouk odpade.«

Pevske vaje
Mož vpraša ženo: »Pa kam ti hodiš vsak večer?«
»S prijateljicami na pevske vaje,« odgovori ona.
»In kaj tam delate?«
»Nič posebnega klepetamo in pijemo vino.«
»Kdaj pa potem pojete?«
»Ko se vračamo domov.«

Nova opica
Tajnica v živalskem vrtu telefonira direktorju, ki je bil ravno na službeni poti: »Gospod direktor, poginila nam je opica. Naj naročimo novo ali počakamo na vas?«

Koledar
Po nedeljskem kosilu se dolgoletna zakonca pogovarjata o tem in onem, pa mu reče ona:
»Ah, da bi bil vsaj tak kot koledar.«
Mož pa: »Da bi me vsak dan gledala?«
»Ne. Da bi te lahko vsako leto zamenjala.«

Cenik
Prometna policija ustavi blondinko. »Gospa, ne dela vam zadnja desna luč, moram vam napisati kazen 40 evrov.«
»Super ste, oni na servisu so mi hoteli računati 80 evrov.«

Gensko spremenjeno
Kaj dobite, če križate muho in slona?
Nobelovo nagrado.

LAŽJI SUDOKU

1	3		7		9	2		
	9			4	6			5
	5					7	4	
				2	3	6		1
3			6		7			8
7		6	8	9				
	4	8					1	
5			9	7			2	
		1	4		2		6	3

Rešitev:

1	3	4	7	5	9	2	8	6
8	9	7	2	4	6	1	3	5
6	5	2	1	3	8	7	4	9
4	8	9	5	2	3	6	7	1
3	2	5	6	1	7	4	9	8
7	1	6	8	9	4	3	5	2
2	4	8	3	6	5	9	1	7
5	6	3	9	7	1	8	2	4
9	7	1	4	8	2	5	6	3

TEŽJI SUDOKU

6	5			8			3	9
8		9				6		
					6			
4					8			
9	2			3			5	1
			5					2
			1					
		3				9		5
7	8			6			1	4

Rešitev:

6	5	7	2	8	4	1	3	9
8	4	9	3	5	1	6	2	7
2	3	1	7	9	6	5	4	8
4	1	5	6	2	8	7	9	3
9	2	6	4	3	7	8	5	1
3	7	8	5	1	9	4	6	2
5	9	4	1	7	3	2	8	6
1	6	3	8	4	2	9	7	5
7	8	2	9	6	5	3	1	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

www.gorenjskiglas.si

V knjigi je veliko receptov prikazanih s fotografijami korak za korakom, z nasveti in namigi. Tu so jedi, kakršne imajo otroci najraje, od receptov, ob katerih smo odraščali že njihovi starši in stari straši, do domiselnih sodobnih receptov – za zajtrk in malico, za kosilo in večerjo, za piknik in zabavo, za sladkanje in za praznike.

Mehka vezava, 22 x 29 cm, 112 strani

4 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

SESTAVIL: F. KALAN

GORENJSKI GLAS | KRAJ PRI PTUJU Z BAROČNIM DVORCEM | KRIŠTUSOV UČENEC | ODMEV | GLAVNO MESTO BABILONIJE | LADO LESKOVAR | BIVŠA MISICA OREŠNIK | SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI | RUMENA SNOV V KORENJU | GORENJSKI GLAS | AZIJSKI SADEŽ | RIMSKA LJUBLJANA | JANKO PRUNK | POLDRAG KAMEN | OTOČJE MED AL-JASKO IN KAMČATKO | ROPAR, RAZBOJNIK

TRETJI SKLON, DATIV | 27 | NAŠI PLAVALKI (ALENKA IN NATAŠA) | 25

VRSTA POŠKODBE | 13 | VRSTA ANTILOPE / IRENA VRČKOVNIK

ZGORNJA OKONČINA | ZVAREK, PREVRETEK / RONALD (KRAJŠE) | SL. PESNIK (FELIKS) / KAJNOV BRAT

NIK SIMŠIČ | DRENOV LES / GOTSKI KRALJ | 11 | UDO BAYER / PEVEC NABER | 17

OČE | BODEČ PLEVEL / GRŠKI JUNAK | HRVAŠKI PEVEC (JASMIN) | SMEŠNOST, NOROST / TRIESTE (SL. ZAPIS) | 1

KRMILO | 22 | MESTO V BOSNI | JADRANSKI OTOK / DELOVNA VNEMA | 28 | ARABSKI KNEZ / HUNSKI KRALJ

MUSLIMANSKI BOG | 18 | GLAVNI URAD / MERILEC VIŠINE VODE | VISEČ SNEŽNI ZAMET | MODEL VOZILA YUGO

GORENJSKI GLAS | SESTAVINA V TESTU | TEKMEC / NAŠA PEVKA (EVA) | NEMŠKI FILOZOF (GEORG) | DESKAR FLANDER / DRŽAVA V J. AMERIKI

LESNI SLADKOR | VTIKALO, VTIKAČ / AMERIŠKI VOJAK | PEDRO OPEKA / KRAJ PRI DOMŽALAH

NAJVIŠJI DEL GORE / VRČ | NAŠA BIVŠA VALUTA / DEKLICA (ZASTAR.) | DELAVEC V LIVARNI / NICOLE KIDMAN | 9

VIŠINSKI VETER | LASTOVKA (KNJIŽNO) | JANEZ DOLINAR | POLITIČNO ZATOČIŠČE | PRIPADNIK RASE OB REKI NIL | GLASBENI PEDAGOG DARIAN | RTV SPIKERKA (IDA)

REKA V RUSIJI / VOJAŠKI NOŽ | 3 | DA VINCIJEV PORTRET / SOSEDA FINKE

KARIKA-TURISTKA PRIMOŽIČ | 20 | SUBJEKT / FINSKO JEZERO, INARI | METALNO ORODJE / NEPLAČAN RAČUN | 16 | BIVŠA NEMŠKA SMUČARKA (MARTINA)

ZIDNA POLICA | OBIČAJ | 7

TANJA STARIČ | UREDNICA PENZEŠ / DUHOVNIŠKI PRIPRAVNIK | 19 | PREBIVALCI AMERIKE | VODJA ARGONAVTOV / MESTO NA SUMATRI

PISATELJ SVEVO | 14 | UTRDBA V AMERIKI / IZOLACIJA | IVAN LENDL | LIDIJA KODRIČ / VRTILNI MOMENT

GLAS PRI STRELU | TRENJE / NEIL ADAMS | 5 | MOŽGANSKA OPNA (LAT.) / IT. IGRALKA (ORNELLA)

REKA V ANGLIJI | 8 | DEL KOPRA / NAŠA KOŠARKARICA (URŠA) | 24 | GEOLOŠKA DOBA ZEMLJE | PEVKA DOLEŽAL

SILIRANA KRMA ZA ŽIVINO | SOL SEČNE KISLINE / EMMA THOMPSON | KMEČKO NASELJE / GRAD, UTRDBA

PIANIST BERTON-CELJ | ALKALOID IZ IPEKAKUANJE | 26 | 21 | DOMAČA ŽIVAL Z ROGOVI

ZMIKAVT | TANJŠI KOLIČEK | NOGOMETNI VRATAR OBLAK | MOJZESOV BRAT / TVOREC, PISEC | 2

GRŠKI JUNAK, AJANT | IVO JAN / DEL NOVE GVINEJE

NAUK O POMORSKI PLOVBI

ITAL. NOGOMETNI KLUB | 10 | SLIKAR POKRAJINE | IGRALKA NIELSEN

ALAMO ALARIH CAZIN EMETIN MENINGA | MANJŠA KNJIŽNA TISKOVINA | LEPO VEDENJE / RAZSODNIK

DVOJICA | UMETNOST (LAT.) / TROPSKO DREVO | 6

RENE RUSJAN | FENIČANSKA BOGINJA / OBER

ABAKUS (KRAJŠE) | JAKOB ALJAŽ / PLESALKA JURIŠIĆ

PARK V LJUBLJANI | 23 | PODOBA GOLEGA TELESA

IGRALKA RINA | 4 | GLAVNI ŠTEVNIK / NICK NOLTE | 12

SL. SKLADATELJ (PAVEL)

ANJA RUPEL | DEL STOPALA | 15

Nagrade: 1. nagrada: darilna kartica OBI v vrednosti 20 EUR, 2. in 3. nagrada: knjiga Več kot sanje/Jaz, midva, mi

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 8. septembra 2021, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Likovna delavnica v Domu Taber

Šmartno – Pri kajži za Domom starejših Taber v Šmartnem pri Cerkljah so v sodelovanju z Narodno galerijo Ljubljana in Združenjem Spominčica – Alzheimer Slovenija petindvajsetim stanovalkam in stanovalcem doma predstavili tri krajinske reprodukcije slik Narodne galerije – Triglav z Bohinja, Bled in Savo s Šmarno goro – ter se ob tem spomnili treh čudovitih ljudskih pripovedi, in sicer o blejskih vilah, o velikanu Hrustu in o Zlatorogu. Prvič so takšen projekt izvedli lani v DSO Ljubljana Šiška, letos pa so sodelovanje razširili na tri domove, in sicer na DSO Fužine, Ljubljana Šiška in Dom Taber. Namen predstavitve je bil krepitev motoričnih sposobnosti in socialne vključenosti, druženje, pogovarjanje ter spodbujanje ustvarjalnosti. Po predstavitvi slik so stanovalci doma lahko sami ustvarjali svoje najljubše kotičke v naravi.

KINO SPORED

CINEPLEXX, KRANJ

Sobota, 28. 8.
16.45, 20.10 CANDYMAN
14.10, 16.20, 17.20, 18.30 MALI ŠEF: DRUŽINSKI POSLI, sinhro.
19.30 POTOVANJE SKOZI SPOMINE
18.40, 20.40 SOBA POBEGA 2: BREZ IZHODA
14.30, 16.30, 18.20 TAČKE NA PATRULJI: FILM, sinhro.
20.50 ODRED ODPISANIH: NOVA MISIJA
20.30 GLAVNI JUNAK
13.40, 15.30 NEOBRZDANI SPIRIT, sinhro.
14.00, 16.00 LUKA, sinhro.
14.45 KRUDOVI: NOVA DOBA, sinhro.
18.00 HITRI IN DRZNI 9

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 27. 8., sobota, 28. 8., in nedelja, 29. 8.
18.00 TAČKE NA PATRULJI: FILM, sinhro.

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Karitas
za srce afrike
s poslanim SMS
s ključno besedo
AFRIKA5
na 1919
boste prispevali
5 EUR
Darovanje omogočajo Telekom Slovenije, A1, Telemach, T-2 in BOB.
www.karitas.si
BREZPLAČNA OBJAVA

Nagrajenci nagradne križanke, objavljene v časopisu Gorenjski glas v torek, 17. avgusta 2021, z geslom **ODKLOP NA GORENJSKI PLAŽI**, ki prejmejo 2 vstopnici za koncert na Gorenjski plaži, ki bo 28. avgusta 2021, so: **Simona Kuhar** iz Dupelj, **Irena Meglič** iz Križ in **Marko Konc** iz Podnarta.

Nagrajenci križanke Mitja Ipavec z geslom **OSMICA VITUS**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 13. avgusta 2021, so: **Ana Grozdem** iz Kranja, ki prejme 1. nagrado (3 buteljke vina + 10 litrov točenega vina), **Tomislav Kokalj** iz Podnarta, ki prejme 2. nagrado (2 buteljki vina + 5 litrov točenega vina) in **Ciril Repinc** z Bleda, ki prejme 3. nagrado (1 buteljka vina + 3 litri točenega vina).

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

Jutri brezplačno turistično vodenje po Železnikih

Železniki – Javni zavod Ratitovec podobno kot lani tudi v letošnjem poletju vabi na brezplačna vodenja po Železnikih, namenjena gostom, ki preživljajo dopust v Selški dolini, pa tudi domačinom in drugim, ki bi si želeli ogledati njihov kraj. Vodenja so predvideli vsako drugo soboto, jutri pa se bo možno udeležiti še zadnjega. Zbor udeležencev bo ob 10. uri na trgu pred cerkvijo sv. Antona, od koder se bodo pod vodstvom turistične vodičke odpravili na enourni ogled zanimivosti v starem delu mesta.

Poletna noč v Tunjicah

Tunjice – Društvo Tun'ški glas vabi na Poletno noč, koncert slovenskih pesmi ob 300. obletnici rojstva Petra Pavla Glavarja in 30-letnici samostojnosti Slovenije v izvedbi Cerkveno prosvetnega pevskega zbora Kulturnega društva Sveta Ana. Koncert bo v soboto, 28. avgusta, ob 18. uri na igrišču pod podružnično šolo v Tunjicah.

Dvajsetletnica Društva starodobnih vozil Kamnik

Volčji Potok – Člani Društva starodobnih vozil Kamnik, ki ga vodi Miro Vrhovnik, bodo dvajsetletnico delovanja zabeležili z razstavo starodobnih vozil svojih članov, ki bo v nedeljo, 29. avgusta, med 10. in 18. uro v Arboretumu Volčji Potok. Podelili bodo tudi jubilejna priznanja.

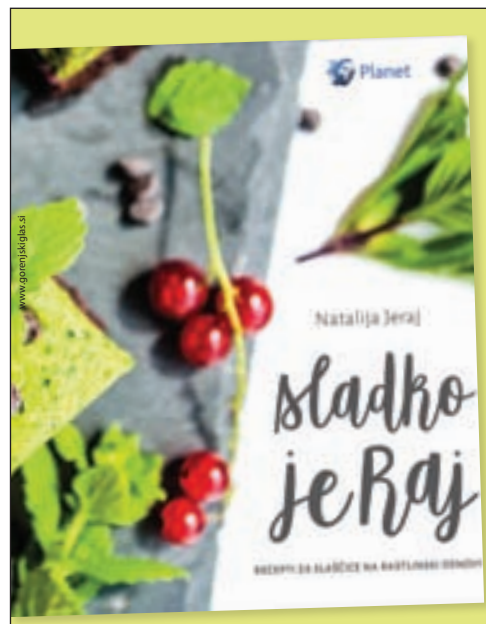

V knjigi Sladko je raj boste našli 53 preprostih receptov za presne in pečene slaščice na rastlinski osnovi iz vsem dostopnih sestavin, ki vas bodo popeljale v raj.

112 strani

15 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

LOTO

Rezultati 68. kroga – 25. avgust 2021
3, 10, 20, 22, 31, 37, 39 in 13

Loto PLUS: **19, 20, 22, 25, 27, 28, 38 in 33**
Lotko: **6 8 0 7 5 4**

Sklad 69. kroga za Sedmico: **550.000 EUR**
Sklad 69. kroga za PLUS: **170.000 EUR**
Sklad 69. kroga za Lotka: **210.000 EUR**

naaaj DAN

4 DNEVNI FESTIVAL PREDOSLJE PRI KRANJU
26.–29. avgust 2021

MESTNA OBČINA KRANJ
PREDOSLJE

Četrtek 9,9 €
KVATROPIRCI & BAND
BEČO & NEJC

Petek 14,9 €
SIDDHARTA "ŠTROM"

Sobota 5 €
MIRAN RUDAN NOVI DESIGN
DEJAN DOGAJA BAND

Nedelja (vstop prost)
ZVITA FELTNA
VILI RESNIK & BAND

Dnevi domačih dobrot, družinski dan (Predoslje - Brdo)

Vstopnice v prodaji: Eventim, Petrol, Tišler bar in na telefon 031 332 800

ZADRUGA PREDOSLJE, Z.B.O., PREDOSLJE 34, KRANJ

www.pgk.si

VPIŠITE ABONMA!
OD 30. AVGUSTA DO 15. SEPTEMBRA 2021

REDNI ABONMA

Florian Zeller
MAMA (La Mère)
črna farsa
Režiser: **Ivica Buljan**
Koprodukcija z Mestnim gledališčem Ptuj

Simona Semenič
LEPE VIDE LEPO GORIJO
sodobna drama
Režiserka: **Maša Pelko**

Rudi Šeligo
KDOR SKAK, TISTI HLAP
historija o stanovanjski problematiki
Režiser: **Dorian Šilec Petek**

Marko Sosič
MEJA SNEŽENJA
družinska drama
Režiser: **Goran Vojnović**
Koprodukcija s SSG Trst

PRAVLJICE NAŠEGA OTROŠTVA
avtorski projekt
Režiser: **Jernej Lorenci**

ODKRIVAJTE Z NAMI NOVA OBZORJA

Gorenjski Glas

21 22
PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

KOPALNI IZOLA: 4. 9., **MEDŽUGORJE:** 9.–11. 10, **MANDARINE:** 2.–4. 10., **BANJA VRUČICA:** 15.–22. 10., **TURISTIČNI BONI, PRIJAVE ZA JESENSKE TERMINE:** STRUNJAN, BERNARDIN, BANOVCI, ŠMARJEŠKE TOPLICE, DOLENJSKE TOPLICE, RADENCI, MORAVSKE TOPLICE. **MORJE: DALMACIJA – LASTOVO:** 11.–19. 9., **OREBIČ:** 6.–13. 9., 2.–9. 9.. **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Glasbeni večer pod zvezdami na Homu

Zasip – Kulturno-umetniško društvo Zasip pri Bledu vabi danes, v petek, 27. avgusta, ob 19. uri na Glasbeni večer pod zvezdami pri gostišču Jurček na Homu v Zasipu pri Bledu. Slovo od poletja bodo z nostalgičnimi pesmimi in dalmatinskim melosom izvajali člani dalmatinske klape More iz Splita. Vstop je prost.

Koliščarski dan

Draga pri Igu – Jutri, v soboto, 28. avgusta, bo od 10. do 18. ure ob ribniku Rakovnik v Dragi pri Igu Koliščarski dan. Letos bo osrednja tema koliščarska prehrana. Pripravljen je zanimiv program na glavnem odru, potekala pa bo tudi slikarska kolonija.

Festival pitne vode

Cerklje na Gorenjskem – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj in partnerji projekta Mreža vodnih poti v KSA vabijo na Festival pitne vode v Cerkljah. Ta bo jutri, v soboto, 28. avgusta med 9. in 13. uro ob sočasni Cerkljanski tržnici pred Osnovno šolo Davorina Jenka. Več o festivalu lahko izveste na 040 303 752, na info@ctrp-kranj.si ali na FB-strani omenjenega centra.

OBVESTILA

Vadba plavanja kranjskih upokojencev

Kranj – Društvo upokojencev Kranj obvešča svoje člane, da se začne plavanje v pokritem olimpijskem bazenu v ponedeljek, 6. septembra, in sicer bo potekalo od 8.30 do 10. ure. Člani plavalne sekcije društva morajo imeti plačano članarino za leto 2021, pred vhodom v bazen pa morajo pokazati člansko izkaznico.

PREDAVANJA

O Svetlobi v avgustu in nevarnem poletju izgubljene generacije

Pisateljica Nina Kosmač vabi jutri, v soboto, 28. avgusta, ob 19. uri na predavanje O Svetlobi v avgustu in nevarnem poletju izgubljene generacije, ki bo na Zoomu na povezavi https://us02web.zoom.us/j/82218077016.

KONCERTI

Zaključni koncert Poletnih delavnic vokalne glasbe

Kranj – Komorni pevski zbor Mysterium in poletni pevci ob zaključku 9. Poletnih delavnic vokalne glasbe vabijo na zaključni koncert, ki bo jutri, v soboto, 28. avgusta, ob 10. uri pred avlo Mestne občine Kranj. Prisluhnili boste skladbam iz muzikalov.

IZLET

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet na relaciji Kranj–Nemilje–Kranj, in sicer v torek, 31. avgusta, z odhodom ob 8. uri izpred vodnjaka na Glavnem trgu. Pot bo kolesarje vodila iz Kranja do Besnice in Nemilj, nazaj pa iz Besnice skozi Kokrico v Kranj. Pot je srednje zahtevna, dolga 40 kilometrov.

V Pekel pri Borovnici

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinsko-pohodniški izlet v Pekel pri Borovnici (650 m n. m.), ki bo v četrtek, 2. septembra. Odhod izpred Creine bo ob 7. uri, vstopni postaji bosta tudi Labore in Orehek. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do srede, 30. avgusta, do 9. ure.

Na Zelenico

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinsko-pohodniški izlet na Zelenico (1536 m n. m.), in sicer v četrtek, 9. septembra. Odhod s posebnim avtobusom bo izpred Globusa, vstopni postaji bosta tudi Eurospin in avtobusna postaja Kokrica. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 6. septembra.

Okrevanje v Rabcu

Kranj – Medobčinsko društvo invalidov (MDI) Kranj obvešča svoje člane, da imajo še nekaj prostih mest za 7-dnevno okrevanje v Rabcu med 4. in 11. septembrom. Prijave zbirajo v pisarni MDI Kranj vsak torek in četrtek med 15. in 17. uro, lahko pa pokličete na telefonsko številko 04 20 23 433 ali tajnico MDI Kranj Zvonko Konjar na tel. 051 645 781.

S kolesom čez Brdo

Naklo – Društvo upokojencev Naklo vabi na kolesarjenje, ki bo v četrtek, 2. septembra, na relaciji Naklo–Kovor–Brdo–Praproše–Naklo. Start bo ob 9. uri izpred Doma upokojencev Naklo. Upoštevala se bodo priporočila NIJZ.

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

POSESTI

KUPIM

ZAZIDLJIVO parcelo za gradnjo družinske hiše. Lokacija sever Kranja: Mlaka, Kokrica, Bobovek, Predoslje, Britof in podobno. Velikost 1.000–2.000 m². Takojšnje plačilo. Prosim, kličite samo resni lastniki zemljišč, tel.: 040/214-911 21001881

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

GOZD, tel.: 051/202-229 21001974

VEČJE gospodarsko poslopje z 2 HA travnika na mirni, ravni lokaciji, za zavetišče za konje. Zaželeno ob gozdu, tel.: 041/677-792 21001915

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

TOYOTA Corolla karavan 1.6, bencin, letnik 2003, dobro ohranjena, registrirana, cena 1.000 EUR, tel.: 040/430-815 21001939

KUPIM

ODKUP vozil v okvari ali poškodovanih. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Drulovka 23a, Kranj, tel.: 031/629-504 21001773

ŠKODO Octavio karavan ali podoben avto, star do šest let, tel.: 041/608-765 21001962

STROJI IN ORODJA

PRODAM

3 elek. vibrirne mize za izdelovanje fasadnega kamenja in ostale betonske izdelke, tel.: 041/321-206 21002001

GLAVO elek. čevljarskega šivalnega stroja Duropin in moške srajice, št. 40, 43, tel.: 051/415-568 21001990

STROJNO ločno žago za kovine, dolžina lista 48 cm, cena 450 EUR, tel.: 068/152-924 21001964

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

2 salonitni cevi, nerabljeni, notranji premer 20, in 1 x koleno, tel.: 041/694-872 21001976

BETONSKE mreže 6 x 6, na 10 cm kvadrat, tel.: 031/775-583 21001956

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 21001766

MEŠANA suha drva, možnost dostave Šk. Loka in okolica, cena 70 EUR/m³, tel.: 041/879-424 21001982

SUHA bukova mešana drva in butare, tel.: 031/826-621 21001893

BUKOVA drva, razžagana in s prevozom, tel.: 041/711-866 21001995

SUHA hrastova drva, tel.: 041/358-030 21001955

SUHA bukova drva in goseničarja, tel.: 031/561-707, Gorje 21001971

SUHA bukova in mešana drva, tel.: 031/343-161 21001989

SUHA mešana drva slabše kvalitete, cena razžaganih 29 EUR/m³, tel.: 041/214-500 21001972

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

DNEVNO sobo, v. 2,10 x d. 2,70 m, z vitrino, ugodno, tel.: 031/652-310, Marija 21001975

OHRANJENO kuhinjo dolžine 3,6 m, z napo, kuhalno ploščo in lijakom, ugodno, tel.: 041/320-581 21001954

ZA simbolično ceno prodam sedežno garnituro 1,80 x 2,50 m, dobro ohranjeno, tel.: 041/583-064 21001979

PODARIM

POHIŠTVO, tel.: 04/23-30-259 21001960

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

KUHINJSKO napo, malo rabljeno (2 leti), na zrak, tel.: 070/363-782 21001950

ŠIVALNI stroj Overlock Pfaff element 1230 OL, tel.: 041/457-407 21001978

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

PEČ na kurilno olje Sime z gorilcem in 3 kovinske cisterne po 1.000 litrov, tel.: 041/515-859 21002000

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

OTROŠKO kolo do 6 let, kot novo, cena 40 EUR, tel.: 040/381-170 21001952

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE izjemne tehnične, umetniške, sporočilne in energijske vrednosti, tel.: 040/567-544 21001957

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 21001771

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PRODAM

BIOMAGNETNO painflex s protibolečinsko podlogo za v posteljo, tel.: 041/820-601 21001992

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

PSIČKA, starega 5 mesecev, mešanček, cena 300 EUR, tel.: 061/268-981 21001953

TRI mesece staro psičko pasme istrski kratkodlaki gonič, tel.: 040/624-078 21001918

MLADIČKE posavskega goniča, tel.: 040/659-799, Šenčur 21001958

SADIKE jagod, malin, ki 2-krat rodijo, ter rože trajnice, ugodno, tel.: 031/228-235 21001998

PODARIM

MLADE mucke, tel.: 04/25-41-146, 069/615-614 21001980

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR z mizo in koritom, tel.: 031/812-210 21001942

MALO rabljen dvobrazdni plug, tel.: 031/237-312 21001999

TRAČNO žago za hlodovino, BCS kosilnico in šrotar, tel.: 051/202-229 21001973

TRAKTORSKO gumo 420/70 R 30, dobro ohranjeno, tel.: 051/415-039, Poljanska dolina 21001984

KUPIM

IZKOPALNIK krompirja ali manjši kombajn Grime. Višelnica 15, Gorje, tel.: 031/604-918 21002002

TRAKTOR, lahko s priključki, in motokultivator, tel.: 031/500-933 21001794

PRIDELKI

PRODAM

JEDILNI rdeči krompir dezire in rudolf, vreče po 10 + 15 kg, cena 0,50 EUR/kg, tel.: 041/293-627 21001988

KRMNO peso, tel.: 041/549-713 21001994

RDEČO peso, tel.: 031/622-360 21001977

STOJEČO koruzo, četrto košnjo trave in za leto 2022 najamem zemljo, okolica Preddvora, tel.: 041/593-963 21001987

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave in bele pred nesnostjo in kilogramske piščance. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 21001769

3 bikce mesne pasme, stare 5 mesecev, tel.: 041/597-168 21001961

3 ČB bikce, stare 25 dni, tel.: 040/728-264 21001991

BIKCA simentalca, vajenega paše, star 6 mesecev, tel.: 04/57-69-220, 040/345-275 21001949

BIKCA belgijskoplavi, star 4 mesece, krmo je samostojno, brez mleka, tel.: 031/635-437 21001970

BIKCA LS, starega 4,5 meseca, tel.: 040/298-300 21001981

BIKCA ČB, starega 14 dni, tel.: 031/616-647 21001993

TELICI škotsko govedo, stari 28 in 14 mesecev, ali menjam za bikca iste starosti, tel.: 041/961-165, okolica Šk. Loke 21001996

ČB bikca, starega 14 dni, tel.: 041/239-468 21001965

DOMAČE PIŠČANCE, težke od 1 do 3 kg, lahko tudi očiščene, tel.: 031/505-151 21001986

KRAVO in telico, obe simentalki, breji 9 in 8 mesecev, tel.: 041/708-787 21001983

KRŠKOPOLJSKE prašiče, težke 30 kg, tel.: 040/222-436 21001997

MLADE bele purane za nadaljnjo rejo, tel.: 031/499-143 21001903

MLADE kokoši jarkice – rjave kokoši v začetku nesnosti, lastna vzreja. Dostavljamo po Gorenjski. Kmetija Šraj, Robert Šraj, Čadramska vas 19, Poljčane, tel.: 031/751-675 21001904

PRAŠIČE, težke od 60 do 120 kg, mesni tip, možnost izbire moškega spola in dostava, tel.: 041/455-732 21001796

Simpl sladice so drugačne! Nobena izmed šestdesetih, ki jih najdete v knjigi, ne vsebuje olja, rafiniranega sladkorja, mleka, mlečnih izdelkov ali jajc, hkrati pa vsako sestavlja največ pet sestavin, ki jih imate najverjetneje že doma. Večina je primernih tudi za alergike na oreščke in tiste s celiakijo ...

Mehka vezava, 19 x 21,5 cm , 180 strani

18 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo – Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 21001768

OSTALO

PRODAM

SLAMO in seno v velikih kvadratnih balah, tel.: 041/623-449 21001905

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZA pomoč v skladišču v Kranju iščemo mlajšega upokojenca. Zaposlitev je po sistemu OBČASNO DELO UPOKOJENCA. Carsystem, d.o.o., Savska Loka 20b, Kranj, tel.: 041/518-963 21001946

ZAPOSLIMO sodelavca za lažja fizična dela v lesni proizvodnji. Simon Rakovec, s.p., Javornik 3, Kranj, tel.: 040/716-322 21001947

KLAS METAL, d.o.o. , Sp. Brnik 28a, 4207 Cerklje na Gorenjskem – zaposlimo delavce na CNC krivilnih in prebijalnih strojih, tel.: 04/25-25-275, nada kalan@klas-metal.si 21001948

IŠČEM

IŠČEM DELO – varstvo vašega otroka na mojem domu, sem zanesljiva, komunikativna, z izkušnjami, tel.: 041/532-826 21001951

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 21001767

VAN – DEN d.o.o., Šenčur
redno zaposli (m/ž)
VOZNIKA C KATEGORIJE
(razvozi po Sloveniji)
Vloge poslati na:
VAN-DEN d.o.o.
Mlakarjeva ulica 74, Šenčur
Kontakt: 041/652-649

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 21001594

ADAPTACIJA – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija – po zelo ugodni ceni. LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 21001772

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj, izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 21001770

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 21001593

IŠČEM

IŠČEM osebo za čiščenje enosobnega stanovanja na Kokrici, tel.: 041/647-427 21001963

POTREBUJEMO osebo za čiščenje hiše enkrat tedensko, tel.: okolica Preddvora, 041/811-910, Slavko 21001959

RAZNO

ŽIVIM v Kanadi in bi se rad vrnil domov. Star sem 65 let in iščem prijatelja za družbo v Sloveniji. Pošlji sliko in telefonsko številko, šifra: TUJINA JE SAMOTA 21001985

PRODAM

AKUMULATORSKI vrtalnik, zložljivo posteljo ter klop + stole iz ratana, tel.: 040/705-145 21001966

CISTERNO za kurilno olje in hladilnik, tel.: 041/923-994 21001969

SKLEPNE spone – pante različnih dimenzij, tudi za šatulje, tel.: 04/58-33-705, 040/527-504 21001967

PODARIM

PLETENE steklenice, 20- in 30-litrske ter retro otroško posteljico, tel.: 041/582-338 21001968

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

ZAHVALA

Dne 14. avgusta 2021 se je za vedno poslovil naš dragi sin, brat in stric

Bojan Dolenec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče, župniku Janezu Šketu za opravljen pogrebni obred in podjetju Akris. Iskrena hvala njegovim zvestim prijateljem in sodelavcem podjetja LTH Castings Ljubljana in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi
Škofja Loka, 23. avgusta 2021

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustil naš dragi

Niko Kalan

iz Zabukovja

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste nam pisno in ustno izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in svete maše. Iskrena zahvala g. župniku Bojanu Likarju, pevcem, trobentaču ter pogrebni službi Navček za lepo opravljen pogreb. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi
Kranj, avgust 2021

V SPOMIN

Matjaž Bogataj

8. 10. 1958–26. 8. 2020

Tam, kjer si ti,
ni sonca ne luči,
le tvoj nasmeh
nam v srcih še živi
in nihče ne ve,
kako zelo, zelo boli.

Tvoji najdražji

ZAHVALA

Tiho teče našega življenja reka,
tiho teče solza lepega spomina,
umre srce, a ostane bolečina
v srcu dragega in večnega spomina.

Na kranjskem pokopališču smo se 16. avgusta 2021 poslovili od

Jožefe Korent

rojene Jazbec (1943–2021)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in ostalim za podporo, izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi gospodu župniku za obred.

Žalujoči: mož Janko, sinova Igor in Janez z družino ter ostali

ZAHVALA

Ob slovesu od dragega ata

Filipa Dolinarja

iz Lučin

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, da ste se v tako velikem številu poslovili od našega očeta, darovali za sv. maše, domačo cerkev in v dober namen. Iskrena zahvala gre očesnemu kirurgu dr. Gregorju Hawlini, onkologu Marku Kokalju, osebju SB Jesenice in zdravniku Marku Možini za zdravljenje v zadnjem letu. Iskrena hvala Stanku Bizovičarju in Lenartu Martinčiču za besede slovesa, gasilcem PGD Lučine in pogrebcem, prav posebej pa pritrkovalcem s Planine, cerkvenim pevcem iz Lučin, župniku Jožetu Kovačiču in obema somašnikoma za pogrebno slovesnost, ki je bila odraz očetovega več kot 70-letnega služenja domači župniji.

S hvaležnostjo vsi njegovi domači
Lučine, 27. avgusta 2021

Rad si bil vesel,
tako lepo za dom, družino
in rože si skrbel,
pa vedno odprta vrata in srce
za prijatelje si imel.

ZAHVALA

V 95. letu starosti nas je zapustil naš dragi ata, stari ata, tast, brat, stric in bratranec

Ivan Janez Petrič st.

s Trate

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjene sveče, darove za sv. maše in cerkev. Posebna zahvala je namenjena dr. Blažu Makovcu in patronažni službi, ge. Andreji Požar. Hvala duhovnikoma g. Kalanu in g. Likarju za ganljive besede in pogrebno slovo. Hvala pevcem, cerkovniku, ge. Francki, pogrebni službi Navček in vsem, ki ste se poslovili od njega in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi
Trata, avgust 2021

ZAHVALA

Ko prebujalo se je jutro,
tiho si odšel,
pustil si le sledi svojih rok,
zdaj naš dom ovit je v sivino,
obup, žalost in neizprosno bolečino.
Ni te več na vrtu ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši,
če lučko na grobu upihnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.

Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči,
tam sonce sreče ne ugasne,
resnice sonce ne stemni.
(S. Gregorčič)

V 57. letu starosti nas je nenadoma zapustil dragi mož, oče, sin in brat

Janez Porenta

po domače Tajnetov Janez z Brega ob Savi

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem, sošolcem, znancem ter vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali sveče, cvetje ter našega dragega Janeza v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala tudi Slovenski vojski ter župnikom za lepo opravljen poslovilni obred. Verjamemo, da bodo spomini nanj, na njegovo življenje in delo, ki se je prekinilo na pragu 57. leta starosti, ostali živi in večni.

Žalujoči: žena Mojca, sinova Gašper in Jure z Anjo, starša France in Vida, sestra Jana in brat Jože z družinama
Breg ob Savi, avgust 2021

Risji podmladek na Jelovici

Risinja Aida, ki so jo spomladi skupaj s še štirimi risi iz Romunije in Slovaške naselili na Gorenjskem, ima tri mladiče. Opazili sta jih pohodnici, ki sta samico s podmladkom na Jelovici tudi fotografirali.

Marjana Ahačič

Kranj – »Najprej sva mislili, da gre za mlade lisice, ampak hitro sva ugotovili, da so risji mladiči. Presenečenje je bilo še toliko večje, ko sva videli še njihovo mamo, ki je mlade rise prenesla na varno. Dogajanje sva opazovali z varne razdalje, da risov ne bi preveč vznemirjali,« sta dogajanje, ki sta mu bili priča sredi avgusta, opisali Mateja Mohorič in Petra Lorber.

Mladički ostanejo ob samici do naslednjega obdobja parjenja, kar pomeni, da pri starosti približno deset mesecev odidejo od mame, začnejo iskati svoj teritorij in tako samostojno živeti.

Pohodnici sta risinjo in tri risje mladiče opazili ob gozdni poti na območju Jelovice, strokovnjaki projekta Life Lynx pa so potrdili, da se je risinja Aida takrat zadrževala na tem območju. Glede na podatke z njene telemetrične ovratnice so mladiči stari dober mesec dni, so pojasnili na Zavodu za gozdove Slovenije.

Foto: Mateja Mohorič

Eden od treh mladičev risinje Aide, ki sta jih presenečeni pohodnici sredi avgusta opazili ob gozdni poti.

Konec aprila so v okviru projekta Life Lynx na Gorenjsko preselili pet risov iz Romunije in Slovaške, med njimi je bila tudi Aida, fotografije pohodnic pa so dokaz o prvi reprodukciji, so še povedali in pojasnili, da mladički običajno ostanejo ob samici do naslednjega obdobja parjenja, kar pomeni, da pri starosti približno deset mesecev odidejo od mame, začnejo iskati svoj teritorij in tako samostojno živeti.

Preživetje mladih risov bodo spremljali s pomočjo monitoringa s tako imenovanimi foto pastmi. Kot je povedal Rok Černe z Zavoda za gozdove Slovenije, so nekaj kamer postavili tudi na Gorenjskem. »S pomočjo foto pasti bomo lahko ugotovili, ali sta se v tej sezoni razmnoževali tudi Julija in Lenka, ki sta bili prav tako spomladi izpuščeni na Gorenjskem.«

Ob tem na Zavodu za gozdove še pravijo, da so srečanja s sicer zelo plašnimi risi, še posebej z mladiči, v naravi zelo redka. »Ob srečanju je pomembno, da živali ne vznemirjamo, saj so prvi meseci po skotitvi ključni za preživetje mladičev. V tem času risinje svoje mladiče pogosto prestavljajo med več različnimi brlogi, saj s tem zmanjšajo možnost, da bi jih prek njihovega vonja zaznali potencialni plenilci. Vsi mladiči v naravi ne preživijo do odrasle dobe; v prvem letu starosti je njihova smrtnost okoli 50-odstotna.«

Septembra začetek arheoloških raziskav

Občina Gorenja vas - Poljane je pridobila nepovratna sredstva za ureditev arheološkega najdišča v središču Poljan.

Mateja Rant

Gorenja vas, Poljane – Občini je na javnem razpisu ministrstva za kulturo uspelo pridobiti sredstva za sofinanciranje ureditve zunanjih prireditvenih prostorov v vaškem jedru Poljan. Za projekt so jim odobrili 325 tisoč evrov oziroma osemdeset odstotkov upravičenih stroškov, so pojasnili na občini in dodali, da bo prireditveni prostor urejen na območju delno raziskanega arheološkega najdišča v središču Poljan.

»Projekt obsega dokončanje arheoloških raziskav s prezentacijo najdb stavbne dediščine, zunanje ureditve in nakup potrebne opreme,« so razložili na občini. Zaključek projekta, so še pojasnili, pa bo mogoč šele po odstranitvi pred kratkim odkupljene opuščene trgovine. Ta se namreč nahaja na lokaciji po vojni porušene baročne cerkve, kjer so našli tudi ostanke starejše gotske cerkve in apside ter naselbin iz romanske dobe. Arheološke raziskave bodo začeli v septembru, jeseni pa mora biti zaključena tudi glavnina ostalih del, so poudarili na občini. »Projekt predstavlja le manjši del širšega koncepta preureditve vaškega jedra Poljan in pomeni realizacijo dolgoletnih načrtov po primerni predstavitvi bogatega in spomeniško zaščitenega arheološkega najdišča v središču Poljan, za kar pa zaradi poplavne ogroženosti vse do realizacije protipoplavnih ukrepov ni bilo mogoče dobiti potrebnih soglasij pristojnih ustanov.«

Medrug Polanci

V Kulturnem društvu dr. Ivan Tavčar Poljane bodo ta konec tedna zaznamovali 170. obletnico rojstva rojaka Ivana Tavčarja in obletnice rojstev še nekaterih drugih znamenitih Poljancev.

Mateja Rant

Poljane – V Poljanah se je lani in letos nabralo kar nekaj okroglih obletnic rojstva njihovih rojakov, ki so postali slavni doma in v svetu, predvsem na področju slikarstva in literarne umetnosti. Med njimi je tudi 170. obletnica rojstva Ivana Tavčarja. »To nas je spodbudilo k novi ustvarjalnosti in organizaciji celega niza umetniških dogodkov pod skupnim naslovom Medrug Polanci,« je pojasnil Andrej Šubic iz KD dr. Ivan Tavčar.

Prvega bodo pripravili prav na obletnico rojstva Ivana Tavčarja, »ki je v literarnih delih slikal ljudi in življenje teh krajev in bil sam naslikan v odličnem portretu Jurija Šubica, ki bo del obsežne razstave reprodukcij poljanskih ustvarjalcev zadnjih 200 let«. Jutri, 28. avgusta, ob 19.30 bodo namreč v Kulturnem domu v Poljanah odprli razstavo reprodukcij Medrug Polanci, ob tem pa bo izšel tudi katalog izbranih enajstih umetnikov. Razstava je posvečena 200. obletnici rojstva Štefana Šubica, lanskoletni 180. obletnici rojstva Ivana Franketa in Janeza Šubica, 170. obletnici rojstva Ivana Tavčarja in prihajajoči 100. obletnici rojstva Iveta Šubica. Razstavo si bo mogoče ogledati do premiere gledališke igre Medrug Polanci v oktobru. V nedeljo, 29. avgusta, prav tako ob 19.30 pa bo sledila še uprizoritev Visoške kronike v dramatizaciji Andreja Šubica, ki jo bodo ponovno odigrali v živo po nagradi občinstva na Čufarjevih dnevih 2020.

V Dašnici gradijo komunalno infrastrukturo

Železniki – Občina Železniki se je lotila dobrih tristo tisoč evrov vredne investicije v drugo fazo ureditve komunalne infrastrukture v naselju Dašnica. Izvajalec, podjetje Euro grad, je dela začel pretekli teden. Na slabih dvesto metrov dolgem odseku med križiščem za Zgornjo in Spodnjo Dašnico ter že urejenim odsekom bo uredil fekalno in meteorno kanalizacijo, obnovil vodovod, javno razsvetljavo in cesto ter ob njej zgradil pločnik. Gradnjo naj bi končal do sredine novembra.

Okvara mamografa na Jesenicah

Jesenice – V mobilni enoti presejalnega programa za raka dojk DORA na Jesenicah je prišlo do okvare mamografa. Zato je začasno prekinjeno presejalno slikanje. Ženske, ki so naročene v teh dneh, bodo prejele obvestilo o odpovedi termina presejalne mamografije. Vabila in nov termin bodo prejele, ko bo mamografski aparat popravljen. V vmesnem času lahko mamografijo opravijo v centrih programa DORA v Kranju ali Ljubljani. Naročijo se lahko po elektronski pošti dora@onko-i.si ali po telefonu 080 2728 vsak delavnik med 9. in 12. uro.

Cepljenje in hitro testiranje v Cerkljah

Cerklje – Občina Cerklje obvešča, da bo septembra v Hribarjevi hiši poleg testiranja s hitrimi testi na koronavirus potekalo tudi cepljenje. Zdravstveni zavod Zdravje Ljubljana bo vsem, ki bodo izkazali interes, omogočil cepljenje s cepivoma Jansen in Pfeizer, in sicer ob četrtkih, 2., 9. in 16. septembra, med 8. in 12. uro. Vsak četrtek v mesecu septembru pa bodo istočasno izvajali tudi hitro testiranje. S seboj prinesite zdravstveno kartico, kartonček prvega cepljenja in cepilno knjižico.

vremenska napoved

Danes se bo delno zjasnilo, sredi dneva in popoldne se bodo pojavile krajevne plohe. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo oblačno, zlasti popoldne bodo še krajevne plohe.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo
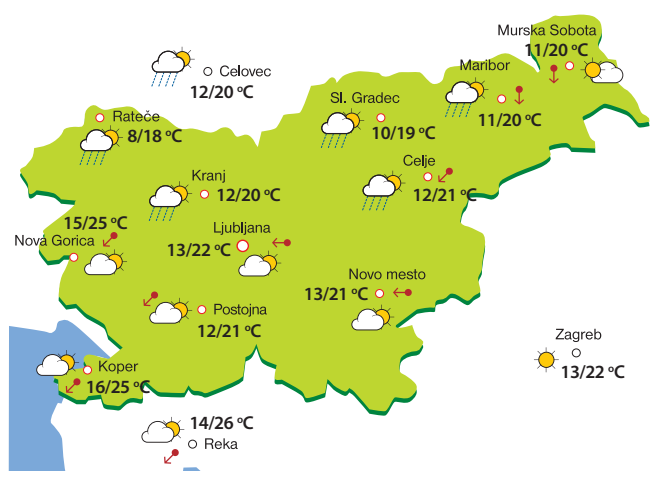
PETEK	SOBOTA	NEDELJA
11/20 °C	10/19 °C	10/18 °C